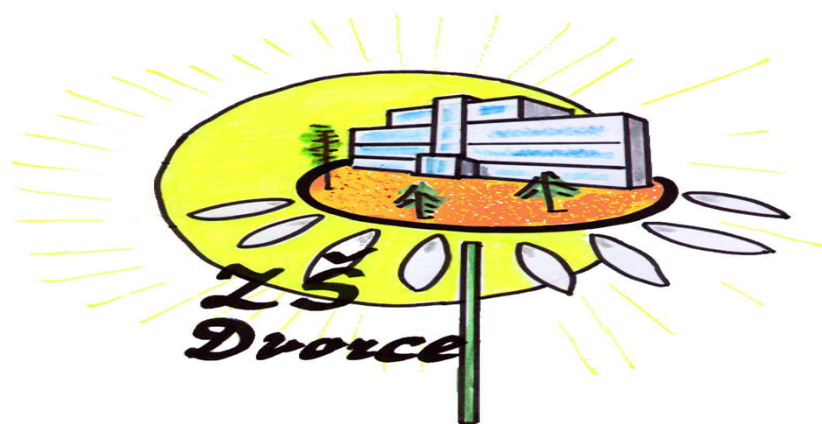

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání
vypracovaný podle RVP ZV

č.j. 271/2013

Základní škola Dvorce

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy:

Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace

Adresa školy:

Olomoucká 336, 7893 68 Dvorce

IČO: 70979383

IZO: 102008337

REDIZO: 600131823

Ředitel školy:

Mgr. Olga Vlachová

Zástupce ředitele:

Mgr. Miroslava Lazová

Koordinátor:

Ing. Miroslav Hlavsa

Kontakty: telefon: +420 554745491 e-mail: info@zsdvorce.cz www.zsdvorce.cz

Zřizovatel školy:

Obec Dvorce, Náměstí 13, 7936 68 Dvorce

IČO: 00295973

telefon: +420554745727

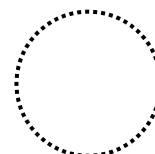
e-mail: podatelna@obecdvorce.cz

www.obecdvorce.cz

Pedagogická rada projednala dne 26.srpna 2013

ŠVP byl projednán Radou školy dne 30. srpna 2013

.....
Mgr. Olga Vlachová
ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a vybavenost školy

Základní škola a mateřská škola Dvorce je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Její maximální vzdělávací kapacita je 408 žáků.

Vyučovací prostory jsou soustředěny v historické dvouposchodové budově pocházející z roku 1930, na jejíž výstavbu přispěl finančně také T.G.Masaryk, jehož busta je umístěna v přízemí naší školy. Svoji dnešní podobu škola získala po poslední generální opravě v roce 1976. Poslední významnější úpravy vyučovacích prostorů proběhly:

- v roce 2006, kdy se vybuďovala učebna výtvarné výchovy a rozšířily se prostory školní kuchyňky,
- v roce 2011, v rámci projektu Modernizace vybavení pro rozvoj vzdělávání – Základní škola Dvorce, jako součást Regionálního operačního programu NUTSII Moravskoslezsko 2007 – 2013, kdy došlo k celkové modernizaci všech učeben (nové podlahy, osvětlení, nový školní nábytek - lavice, židle, tabule), sborovny a byla vybudována a nově vybavena výpočetní technikou a interaktivní tabulí počítačová učebna,
- v roce 2012, v rámci projektu Evropské unie Peníze školám, jako součást operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, kdy byly zakoupeny a instalovány do dalších čtyř učeben interaktivní tabule, s předpokladem zakoupení ještě jedné interaktivní tabule po úspěšném ukončení projektu v roce 2014.

Budova školy je situována v areálu, jehož součástí je rozlehlá školní zahrada, což spolu s odcloněním celého areálu od hlavní komunikace parčíkem, vytváří klidné a bezpečné prostředí pro vzdělávání, zájmové činnosti i relaxaci žáků.

Škola má světlé, čisté prostory, odrážející dění na škole a aktivity žáků a dominuje jim esteticky ztvárněná výzdoba společných prostorů, shrnující výsledky práce žáků školy a jejich výtvarné činnosti, organizovaná v péči učitelů prvního stupně a práce výtvarného kroužku.

Vyučovací prostory školy tvoří 13 učeben. Z nich jsou vytvořeny kmenové učebny 1. stupně, každá s hracím a relaxačním koutkem, kmenové učebny 2. stupně upravené a vybavené pro specializovanou výuku vybraných předmětů, a specializované učebny:

- fyziky a chemie,
- počítačová učebna s 15 počítači, pro výuku informatiky a počítačem podporovanou výuku ostatních předmětů, jejíž multifunkční potenciál je podpořen jejím vybavením interaktivní tabulí,
- učebna výtvarné výchovy
- multifunkční učebna se školní knihovnou a studovnou

Širší využití počítačů v přímé výuce chceme dosáhnout postupným dovybavením jednotlivých učeben počítači, jejich vzájemným propojením s přístupem na internet.

Pro zabezpečení výuky ve vzdělávacím oboru „Člověk a svět práce“ na II. stupni má škola k dispozici vlastní dílnu, hospodářský pozemek a školní kuchyňku.

K pohybovým aktivitám, kulturním akcím, společným setkáním, pro organizaci školních jarmarků a veřejná vystoupení v rámci akademií žáci využívají školní tělocvičnu. Pro zvýšení sportovního vyžití žáků chceme dobudovat školní minihřiště, které je součástí areálu školy.

Nevyčerpatelným zdrojem vzdělávacích možností, rozvoje pohybových aktivit je okolní příroda s rozsáhlými lesními porosty, pozůstatky sopečné činnosti ale i historie našich předků, blízkost dvou údolních nádrží, stejně jako možnost poznávání procesů pracovní činnosti i fungování infrastruktury obce, poskytující řadu příležitostí pro užší propojení vzdělávání s reálným životem i integraci poznatků jednotlivých předmětů, které chceme dále využívat a rozvíjet.

V době přestávek mohou žáci využívat relaxační koutky v učebnách a na chodbách, počítačovou učebnu, počítače na jednotlivých kmenových učebnách, školní zahradu a tělocvičnu, občerstvovací automat.

Vyučující mají svá pracovní místa v kabinetech, které jsou strukturovány po vzdělávacích oblastech, vybavené vzájemně propojenými PC, s přístupem na internet, možností využívání tiskárny a kopírky. Společně se schází ve sborovně, která současně slouží jako zasedací místnost, učitelská knihovna i relaxační prostor.

Součástí školy je školní jídelna s vlastní kuchyní nacházející se v sousední budově, spolu se školní družinou.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor prochází obměnami a v současnosti ho tvoří 16 pedagogických pracovníků. V jeho rámci působí výchovný poradce, metodik prevence, koordinátor ICT a 2 speciální pedagogové. Stávající pedagogičtí pracovníci si podle potřeby rozšiřují vzdělání kurzy v rámci DVPP a doplňují dalším studiem.

2.3 Charakteristika žáků

Školu navštěvuje v současnosti přibližně 150 žáků. Na základě vlastního demografického šetření předpokládáme zachování tohoto stavu i po dobu nejbližších let.

Žáky školy jsou kromě dětí z obce Dvorce, děti z Křišťanovic, Roudna a Bílčic, případně i jiných obcí na základě rozhodnutí rodičů. Dojíždějící žáci využívají veřejnou autobusovou dopravu, navazující uspokojivě na stanovenou dobu vyučování.

Všichni žáci mohou využívat k přípravě na vyučování na další den i na relaxaci počítačovou učebnu, školní knihovnu se studovnou, školní družinu. Jako doplňkovou volnočasovou aktivitu škola nabízí žákům možnost zapojení do zájmových kroužků, jejichž nabídka je podle zájmu žáků a možností školy každoročně upřesňována.

2.4 Dlouhodobé projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Přestože škola doposud nemá zkušenosti z organizace dlouhodobých projektů jako takových, produkuje řadu aktivit, které představují školu a prezentují dovednosti žáků veřejnosti, rozšiřují a doplňují jejich vzdělávání. Svým obsahovým zaměřením, způsobem

organizace, formou realizace i výstupy jsou projektům blízké. Domníváme se, že za takové aktivity lze považovat:

- spolupráce se ZŠ Libavá
- vánoční trhy a vánoční besídky třídních kolektivů
- cvičení v přírodě tematicky zaměřená na ochranu člověka za mimořádných situací
- slavnostní ukončení školní docházky pro žáky 9. tříd
- sběr léčivých bylin
- slavnostní zahájení povinné školní docházky žáků 1. třídy
- tvorba školního zpravodaje
- školní exkurze

V budoucnosti bude škola usilovat postupně o zařazování celoškolských a ročníkových projektů, které mohou být krátkodobé i celoroční. Jejich témata budou vypsána v ročním plánu školy a zpracována do tematických plánů.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Škola usiluje zejména o dobrou spolupráci se zákonnými zástupci žáků, které informujeme o záměrech školy pravidelně na začátku každého školního roku na plenární schůzi a následně na třídních schůzkách, o prospěchu a chování žáků v rámci konzultačních dnů. Zákonní zástupci mohou školu navštívit kdykoliv a po vzájemné dohodě s vyučujícím se zúčastnit výuky, konzultovat jakékoliv otázky týkající se výchovně vzdělávacího procesu. Škola je také pro zákonné zástupce žáků a veřejnost otevřena v době pravidelně organizovaných akcí (např. vánoční jarmark a další).

Škola dlouhodobě úzce spolupracuje s obcí, místními organizacemi, poradenskými zařízeními, školskou radou a Městským úřadem v Bruntále. Do budoucna se chceme zaměřit také na rozvoj spolupráce s místními podniky Copreci a KVS Horní Benešov a sponzory školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program naší školy vychází z koncepce vzdělávání, která ve své vzdělávací práci klade hlavní důraz na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi. Rozpracovává zásady a požadavky „Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání“ a navazuje přitom na všechny pozitivní zkušenosti z naší dosavadní pedagogické práce, které tyto zásady a požadavky podporují.

Program je orientován na žáka, na rozvoj jeho tvořivých schopností při respektování jeho osobních potřeb a zohledňování jeho individuálních možností.

Naší snahou je, aby se škola stala místem, které žáky motivuje a podněcuje k aktivnímu učení.

V tomto smyslu chceme v budoucnosti na naší škole především:

1. Vytvářet pohodové a bezpečné školní prostředí, v němž vedle příjemně působících prostorů, je stejně příznivé vnitřní klima. Za důležité v tomto směru považujeme, aby se dokázali učitelé, žáci i rodiče vzájemně informovat, navzájem se podporovat a pomáhat si ve svém snažení, byli k sobě upřímní a vstřícní, vážili si navzájem výsledků své práce.
2. Usilovat stejnou měrou o to, aby prostředí školy bylo také prostředím pracovním, které bude připravovat žáky pro život. Za významné považujeme dodržování společně přijatých pravidel, vzájemnou úctu, respektování autority, uvědomování si a přijímání zodpovědnosti za svá rozhodnutí a výsledky své činnosti.
3. Stejnou péči věnovat všem žákům, klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny. Provádět přiměřenou integraci dětí méně nadaných, či jinak handicapovaných, dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných ve třídách s ostatními dětmi. V rámci vzdělávání k nim přistupovat diferencovaně, vytvářet podmínky pro jejich uplatnění a umožnit tak zažít úspěch každému z nich.
4. Učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě. Vedle získávání nezbytných faktických znalostí se více zaměřit na jejich využívání při řešení praktických problémů.
5. Zavádět do výuky efektivní metody s důrazem na různé formy skupinové práce a projektové vyučování. Umožnit tak žákům co nejaktivnější zapojení do procesu učení, získávání dovedností k týmové práci, k vzájemné spolupráci a pomoci, rozvíjení pocitu sounáležitosti a zodpovědnosti. Vést je k získávání schopnosti kultivovaně komunikovat, naslouchat názoru ostatních a vzájemně se respektovat.
6. Větší důraz položit na jazykové vzdělávání. Jazykové dovednosti jsou významným předpokladem poznávání, nástrojem získávání vědomostí v ostatních vzdělávacích oblastech. Jsou cestou k rozvoji přesného a logického myšlení, prostředkem pro sdělování myšlenek a pocitů, pro komunikaci mezi lidmi.
7. Zaměřit se na co nejefektivnější práci s informacemi a využívání dostupných informačních a komunikačních technologií. Od první třídy vést děti k práci s knihou, k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, využívání školní knihovny, rozvíjení komunikační dovednosti, práci s daty. Podporovat využívání výpočetní techniky ve všech předmětech. Využívat a rozvíjet schopnosti a dovednosti žáků v práci s počítačem, umožnit jim přístup k počítačům školy při přípravě na vyučování.

8. Uplatňovat takový systém hodnocení práce žáků, který pro ně nebude stresující, ale naopak je budou považovat za přirozenou součást své práce. Umožnit jim podílet se na svém hodnocení, podporovat je při překonávání překážek a nezdarů, které zákonitě proces jejich vzdělávání budou doprovázet.
9. Zefektivňovat spolupráci mezi učiteli ve všech rovinách vzdělávání.
10. Více a lépe komunikovat s veřejností, zejména rodičovskou. Zefektivnit informační systém školy směrem k veřejnosti. Snažit se u rodičů vzbudit větší zájem o dění ve škole, práci svých dětí. Formou tradičních a přípravou dalších akcí dále prezentovat práci dětí a školy na veřejnosti, pokusit se ve větší míře zapojit do jejich organizace rodiče.
11. Společně hodnotit základní oblasti činnosti školy, rozvíjet její silné stránky a odstraňovat případné nedostatky.

3.2 Společné strategie

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich osvojování je proces dlouhodobý a složitý, v němž základní vzdělávání představuje důležitou etapu. Pro zajištění jeho požadovaných efektů je nezbytný společný, systematický a koordinovaný postup celého pedagogického sboru, využití každého kontaktu se žákem při vyučování i mimo něj.

V podmínkách naší školy uplatňujeme následující společné postupy:

1. Při získávání a rozvíjení kompetencí k učení

- Spolu s projektovým učením zařazujeme do výuky další metody skupinové práce, vytvářející žákům prostor pro samostatnou volbu cílů, metod a způsobů řešení zpracovávaných úkolů
- Přípravujeme a vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich kreativnímu zpracování
- Žákům vštěpujeme etické zásady práce s informacemi
- Nabízíme možnost efektivního využívání školní knihovny a studovny
- Rozvíjíme schopnosti čtení s porozuměním
- Ve výuce vytváříme dostatečný prostor pro porozumění obsahu osvojovaných pojmů a pro pochopení vztahů a souvislostí mezi nimi
- Nabízíme postupně možnost výběru domácích úkolů podle jejich obtížnosti a schopností žáků
- Podporujeme účast žáků v soutěžích
- Žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- Žáky vedeme k sebehodnocení
- Navozujeme situace umožňující žákům prožívat pokrok v učení, podporující jejich důvěru ve vlastní schopnosti
- Získávané poznatky propojujeme s praktickým životem

2. Při získávání a rozvíjení kompetencí k řešení problémů

- Ve výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými a netradičními úlohami z praktického života a rozvíjíme jejich logické myšlení
- S využitím vlastního úsudku a dosavadních zkušeností vedeme žáky k rozpoznání a pochopení problémů, k přemýšlení o jejich příčinách, promýšlení a naplánování způsobů jejich řešení
- Postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším, umožňujeme žákům, aby diskutovali o způsobech řešení problémů a aby na základě pochopení podstaty sami navrhovali možné obměny problémových situací
- Umožňujeme žákům prožívat vlastní pokrok při zdolávání problémů, podporujeme je v hledání nových řešení, přezkoumávání a ověřování jejich platnosti i v aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných problémů
- Podněcujeme žáky ke kritickému myšlení, uvážlivému rozhodování, k obhajování svých rozhodnutí i přijímání zodpovědnosti za jejich důsledky
- Učíme žáky pracovat s chybou
- Připravujeme žáky pro práci v žákovské samosprávě, učíme je využívat jejich nástrojů při řešení každodenních problémů

3. Při získávání a rozvíjení kompetencí komunikativních

- vedeme žáky k všestranné, účinné a vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme je toleranci, naslouchání a respektování názorů ostatních,
- vytváříme žákům příležitosti ke spolupráci a vzájemné komunikaci ve skupinách
- vedeme žáky ke schopnosti dobře argumentovat a přesvědčovat ostatní s využíváním správné terminologie
- dáváme žákům možnost obhajovat vlastní názor vhodným způsobem
- učíme žáky prezentovat své práce, poskytujeme jim příležitosti k sebehodnocení a hodnocení druhých
- připravujeme je k práci s elektronickými médii

4. Při získávání a rozvíjení kompetencí sociálních a personálních

- Vedeme žáky ke spolupráci, otevřenosti, vzájemné pomoci, toleranci, porozumění
- Žákům dáváme možnost otevřeně vyjadřovat vlastní názory, současně je učíme sebeovládání, respektování názorů, postojů a výsledků práce ostatních
- Učíme žáky pracovat v týmu, tvořit společná pravidla a respektovat je, poznávat vlastní schopnosti i schopnosti svých spolužáků a využívat je k efektivní spolupráci
- Podporujeme u žáků zdravou sebedůvěru, povzbuzujeme je k přijímání rolí a úkolů, odpovídajících jejich individuálním schopnostem

- Usilujeme o aktivní zapojování všech žáků do společných činností, rozvíjíme u nich pocit zodpovědnosti za splnění dílčích částí společně plněných úkolů
- Učíme žáky rozpoznávat nevhodné chování a jednání, posuzovat jeho možné důsledky, projevovali vůči němu kultivovaně svůj odmítavý postoj

5. Při získávání a rozvíjení kompetencí občanských

- Ve škole vytváříme demokratické prostředí, kde žáci poznávají principy a nástroje fungování demokracie a mají možnost demokratického projevu (třídní samospráva, svoboda projevu, podřizování se většině,..)
- Umožňujeme žákům, aby ve třídních kolektivech společně stanovovali pravidla chování, která promítáme do školního řádu
- Pěstujeme u žáků pocit zodpovědnosti za dodržování společně přijímaných pravidel a rozhodnutí
- Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (integrování žáci, národnostní, kulturní, ..)
- Učíme žáky spolupracovat se společenskými institucemi (OÚ, besedy, exkurze,..).
- Vedeme žáky k ochraně životního prostředí a rozumnému využívání přírodního bohatství (projekty, Den Země, třídění odpadů, sběr PET víček, sběr kaštanů a léčivých bylin,...)
- Vedeme žáky k vlastenectví.

6. Při získávání a rozvíjení kompetencí pracovních

- Snažíme se u žáků vytvářet pozitivní vztah k práci a jejím výsledkům, učíme je doceňovat společenský význam všech pracovních činností
- Vštěpujeme žákům význam dodržování pracovních postupů, zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví a života, životního prostředí a kulturních hodnot, dbáme na jejich aktivní naplňování při každé činnosti
- Vytváříme příležitosti pro aktivní využívání osvojených si pracovních schopností a dovedností žáků (zhotovování jednoduchých pomůcek na výuku, drobné opravy a údržba pomůcek a prostorů, výzdoba tříd a společných prostorů, ...)
- Na podporu profesní orientace umožňujeme žákům využití exkurzí, návštěvy trhu pracovních příležitostí a škol
- Rozvíjíme schopnost žáků pracovat efektivně, hospodárně a účelně s využitím dostupných materiálů, náradí nástrojů a pomůcek
- Umožňujeme žákům osvojit si základy ekonomického myšlení a chování, pomáháme jim v tomto směru organizovat přiměřené praktické aktivity (např. jarmarky, ..)
- K rozvíjení individuálních schopností, dovedností a tvořivosti žáků se snažíme přispívat nabídkou volitelných předmětů

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením (s vývojovými poruchami učení nebo chování, s lehkým mentálním postižením, s lehkým tělesným postižením, vadami řeči), žákům se zdravotním či sociálním znevýhodněním.

Za rozhodující považujeme včasnou odbornou diagnostiku zajišťovanou třídními učiteli ve spolupráci s výchovným poradcem, zákonnými zástupci žáků a poradenskými zařízeními. V tomto směru má škola dlouhodobé praktické zkušenosti, které neustále rozvíjí, a v tomto směru bude pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i nadále:

- respektovat doporučení odborných vyšetření žáků, promítat je do zpracovávaných IVP a uplatňovat je při klasifikaci a hodnocení chování žáků,
- vytvářet nezbytné podmínky při vzdělávání, klasifikaci a hodnocení,
- podporovat nadání a schopnosti žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky,
- přihlížet při hodnocení žáků k povaze postižení nebo znevýhodnění,
- volit takové formy zkoušení a zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností, které odpovídají schopnostem žáka a na které nemá porucha negativní vliv,
- dávat důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony,
- zabezpečovat předškolní a školní logopedickou péči pro děti s vadami řeči,
- úzce spolupracovat se zákonnými zástupci žáků, projednávat s nimi všechna navrhovaná pedagogická opatření a respektovat jejich souhlasný či nesouhlasný názor.

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Pro tyto žáky budeme ve spolupráci s poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci:

- vytvářet individuální vzdělávací plány,
- vhodně doplňovat, rozšiřovat a prohlubovat vzdělávací obsah,
- zadávat specifické úkoly,
- zapojovat je do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů,
- umožňovat jim účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky,
- dle možností jim umožňovat přístup k získávání rozšiřujících informací,
- připravovat a zapojovat je do školních a mimoškolních soutěží,
- poskytovat jim větší prostor pro samostudium.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Pro průřezová témata proto nevytváříme samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jednotlivých vyučovacích.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vyučovacích předmětů a jednotlivá témata jsou rozpracována v tabulkách vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů, jak jsme je zařadili do jednotlivých ročníků:

Průřezové téma: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání	M	AJ M VV	M	ČJ AJ M Přv	ČJ AJ M Inf VI	ČJ M Inf F Př Z HV VV	M F Př Z VV	ČJ M F Př Z HV VV PČ	M F Z HV
Sebepoznání a sebepojetí	PČ				Přv	AJ VV	VO VV TV VZ	VV TV PČ	VV TV VZ
Seberegulace a sebeorganizace		VV	M		Přv	PČ VZ	VZ VO PČ	PČ	VZ
Psychohygiena	ČJ	ČJ VV TV			Přv	VZ TV	HV TV	Př TV	HV TV VZ
Kreativita		ČJ M HV VV PČ		ČJ VV PČ	ČJ Inf VV PČ	ČJ Inf Z HV VV TV PČ	Inf HV VV TV PČ NJ VZ	ČJ TV PČ	Př TV
Poznávání lidí	ČJ	VV				VZ PČ	VV PČ VZ	PČ	ČJ VZ
Mezilidské vztahy	Prv TV	ČJ Prv PČ	Prv	AJ	ČJ Přv	ČJ VO TV VZ	D Z TV VZ	Z TV PČ	D Z TV VZ
Komunikace	ČJ HV	ČJ TV	ČJ HV	ČJ VI	ČJ AJ Inf VI	ČJ AJ D HV VV	ČJ NJ Inf VZ HV	ČJ AJ NJ D HV TV PČ	AJ F VV TV PČ NJ
Kooperace a kompetice		Prv TV PČ	M	Přv VI PČ	VI PČ	M TV	ČJ M Inf TV	VV TV PČ	ČJ M F, Z TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		M	M	M	M Přv	M PČ VZ	M PČ VZ	M VV	M PČ
Hodnoty, postoje, praktická etika		ČJ		VI	Inf VI	VO TV VZ	TV	Z TV PČ	VV TV PČ VZ

Průřezové téma: VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola		ČJ Prv TV				VO VZ			
Občan, občanská společnost a stát		ČJ Prv		VI PČ	Přv VI PČ		Inf	D PČ	D VO Z
Formy participace občanů v politickém životě				VI	VI			D Z	D VO Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D VV VZ	D	D Z	D VO PČ

Průřezové téma: VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá		ČJ	HV PČ	HV	VI HV PČ	ČJ AJ	ČJ AJ F HV VV	Ch AJ D F Z HV VV PČ	ČJ AJ Z
Objevujeme Evropu a svět		AJ M			Inf	AJ M	AJ M TV VZ	AJ Z	ČJ AJ Z
Jsme Evropané					VI	D VV	NJ D VV	D HV VV	D VO Z HV VV

Průřezové téma: MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference		ČJ Prv VV	ČJ	VI			Z	Z	ČJ Z
Lidské vztahy		ČJ Prv TV	TV PČ	VI TV PČ	Přv VI HV TV PČ	D VZ	NJ D HV	D VV PČ	Z VZ
Etnický původ		ČJ			VI	VO	D	NJ D Př Z	D VZ
Multikulturalita		ČJ AJ M	AJ	ČJ		ČJ	NJ D VV	NJ HV	NJ
Princip sociálního smíru a solidarity								Z	D

Průřezové téma: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Prv VV	Prv	VV	Přv	Přv PČ	Př Z VV	Př	Ch Př Z	Př Z VV
Základní podmínky života		Prv PČ	Prv	Přv PČ	Přv	F Př Z VZ	Př VZ	VO F Ch Př	Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		PČ		Přv	Přv	D Př Z VV PČ	AJ D F Z VZ VV PČ	D F Ch Z VV	NJ D F Př Z VZ PČ
Vztah člověka k prostředí		Prv PČ	Prv	Přv VI PČ	PČ	D Z PČ	AJ VV PČ	VO Ch VV	F Př Z VV

Průřezové téma: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení						ČJ M Inf VO Z VZ	M Z HV	ČJ Ch Z	ČJ PČ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Z	ČJ Z	ČJ Z	ČJ D
Stavba mediálních sdělení		TV					ČJ	ČJ	
Vnímání autora mediálních sdělení		ČJ					ČJ	HV	
Fungování a vliv médií ve společnosti			TV	TV	ČJ HV	ČJ VO VV	VZ	D F Z VV	ČJ HV VZ
Tvorba mediálního sdělení			ČJ	ČJ	Přv VI VV	ČJ VV	ČJ Inf VV	ČJ PČ	ČJ NJ F TV
Práce v realizačním týmu					VI	VZ	ČJ Inf VZ	PČ	ČJ F VV

4. Učební plán

4.1 Tabele učebního plánu

4.1.1 Určení vyučovacích předmětů a rozdělení časové dotace stanovené rámcovým učebním plánem RVP ZV

a) První stupeň

Vzdělávací oblast, obor podle RVP ZV Vyučovací předmět	Jazyk a jazyková komunikace		Matematika a její aplikace	Informační a komunikační technologie	Člověk a jeho svět	Umění a kultura		Člověk a zdraví	Člověk a svět práce	Disponibilní časová dotace	Celková časová dotace na předmět
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk - první				Hudební výchova	Výtvarná výchova				
Český jazyk a literatura	35									7	42
Anglický jazyk		9								1	10
Matematika			20							4	24
Informatika				1							1
Prvouka					6						6
Přírodověda					3					1	4
Vlastivěda					3					1	4
Hudební výchova						5					5
Výtvarná výchova							7				7
Tělesná výchova								10			10
Pracovní činnosti									5		5
Minimální dotace podle RVP ZV	44		20	1	12	12	10	5	14		118

b) Druhý stupeň

Vzdělávací oblast, obor podle RVP	Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Informační a komunikační technologie	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Člověk a svět práce	Disponibilní časová dotace	Celková časová dotace na předmět
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk			Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova			
Český jazyk a literatura	15																4	19
Anglický jazyk		12																12
Německý jazyk			6														6	6
Matematika				15													2	17
Informatika					1												1	2
Dějepis						7											1	8
Výchova k občanství							4											4
Fyzika								6									2	8
Chemie									3								1	4
Přírodopis										6							1	7
Zeměpis											6						1	7
Hudební výchova												4						4
Výtvarná výchova													6					6
Výchova ke zdraví														2			1	3
Tělesná výchova															8			8
Pracovní činnosti																3	1	4
Volitelné předměty																	3	3
Minimální dotace podle RVP ZV	27			15	1	11			21			10		10	3	24	122	

4.1.2 Tabele učebního plánu

U Č E B N Í P L Á N									
Stupeň, ročník Předmět	První stupeň					Druhý stupeň			
	1. roč	2. roč	3. roč	4. roč	5.roč	6. roč	7. roč	8. roč	9. roč
Český jazyk a literatura	9	9	10	7	7	5	5	5	4
Anglický jazyk	-	1	3	3	3	3	3	3	3
Německý jazyk						-	2	2	2
Matematika	4	5	5	5	5	5	4	4	4
Informatika	-	-	-	-	1	1	1	-	-
Prvouka	2	2	2	-	-				
Přírodověda	-	-	-	2	2				
Vlastivěda	-	-	-	2	2				
Dějepis						2	2	2	2
Výchova k občanství						1	1	1	1
Fyzika						2	2	2	2
Chemie						-	-	2	2
Přírodopis						2	2	2	1
Zeměpis						2	1	2	2
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Výchova ke zdraví						1	1	-	1
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Volitelné předměty						-	1	1	1
Celková týdenní dotace	20	22	25	25	26	29	30	32	31
Celková časová dotace	118					122			

V O L I T E L N É P Ř E D M Ě T Y				
Název předmětu	Časová dotace			
	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Dramatická výchova	1	-	-	1
Literární seminář I	-	1	-	1
Literární seminář II	-	-	1	1
Cvičení z anglického jazyka	-	-	1	1
Fyzikální praktikum	-		1	1
Praktika ze zeměpisu	1	1	-	2
Biologické praktikum	1	1	-	2
Cvičení z informatiky	-		1	1
Ruční práce	1	1	1	3
Sportovní hry	1	1	1	3

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

1. Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je zařazen jako cizí jazyk od druhého do devátého ročníku. Ve druhém ročníku probíhá s časovou dotací 1 hodina týdně, ve třetím až devátém ročníku probíhá s časovou dotací 3 hodiny týdně.
2. Vyučovací předmět Německý jazyk je zařazen jako další cizí jazyk od sedmého do devátého ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny v každém ročníku
3. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** se realizuje ve vyučovacích předmětech: **Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda**.
 - Vyučovací předmět **Prvouka** je vyučován v prvním až třetím ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět vymezený pro 1. období
 - Vyučovací předmět **Přírodověda** je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Zahrnuje vzdělávací obsah částí **Rozmanitosti přírody, Člověk a jeho zdraví** vymezený pro 2. období.
 - Vyučovací předmět **Vlastivěda** je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Zahrnuje vzdělávací obsah částí **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas** vymezený pro 2. období.
4. **Volitelné předměty** jsou zařazeny od sedmého po devátý ročník s týdenní časovou dotací 1 hodina, kterou musí naplnit každý žák. O tom, které z volitelných předmětů a jakým způsobem bude v daném školním roce na základě výběru žáků realizován, rozhodne ředitel základní školy. Snahou přitom bude v souladu s možnostmi školy a platnými organizačními normami uspokojit v maximální míře zájmy žáků.

5. Osnovy předmětů

5.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je stěžejním předmětem vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Společně s výukou cizích jazyků vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání.

Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společenský a kulturní vývoj společnosti.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je členěn do tří složek: **Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova**.

V **Jazykové výchově** získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, vystihnout umělecké záměry autora, formulovat vlastní názory o přečteném díle, učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Žáci tak získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnost interpretace a produkce literárního textu. Poznatky a prožitky mohou ovlivnit pozitivně postoje žáků, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

V **Komunikační a slohové výchově** se učí žáci vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se nejrůznějším situacím, analyzovat text a posoudit kriticky jeho obsah. Postupně se učí žáci také posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter - ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Uskutečňuje se od prvního do devátého ročníku. Časová dotace na prvním stupni je v 1. a 2. ročníku 9 hodin týdně, ve 3. ročníku 10 hodin týdně a ve 4. a v 5. ročníku 7 hodin týdně. Výuka na prvním stupni probíhá v kmenových třídách. Na druhém stupni v 6. – 8. ročníku 5 hodin týdně, v 9. ročníku 4 hodiny týdně. Na druhém stupni probíhá výuka z části v odborné učebně a z části v kmenových třídách.

Vědomosti a dovednosti, které žáci získají, uplatňují v ostatních vzdělávacích oblastech.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium;
- z tematického okruhu „psychohygiena“ - dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění;
- z tematického okruhu „kreativita“ – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalita, citlivost schopnosti vidět věci jinak), tvořivost v mezilidských vztazích;
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - poznávací schopnosti, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; vzájemné poznávání se ve třídě, chyby při poznávání lidí
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;
- z tematického okruhu „komunikace“ – dovednosti pro sdělování verbální (technika řeči, výraz řeči); cvičení v neverbálním sdělování (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem); cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, řešení konfliktů, prosba, vyjednávání, asertivní komunikaci, dovednosti proti agresi, manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních schopností pro spolupráci, pozitivní myšlení, odstoupení od vlastního názoru; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládnání soutěže a konkurence;
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - řešení problémů, rozhodování, zvládnání učebních problémů
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.;

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občanská společnost a škola“ - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy;
- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - vztah k minoritám (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů; respektování kulturních, etnických a jiných odlišností);

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě
- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; vlastní kulturní zakotvení (spisovatelé, básníci);
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - mezilidské vztahy ve škole, vztahy mezi učiteli a žáky, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi;
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; odlišnosti jiných sociokulturních skupin;

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, prezentace vlastního názoru z četby

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu, pěstování kritického přístupu, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení; využití médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- z tematického okruhu „interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“ - různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou
- z tematického okruhu „stavba mediálních sdělení“ - stavba a uspořádání sdělení; sestavování příspěvků podle kritérií, principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy; příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení
- z tematického okruhu „vnímání autora mediálních sdělení“ - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu;

- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - role médií v klíčových společenských situacích, vliv médií na každodenní život jednotlivce, na uspořádání dne; vliv médií na kulturu;
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím, školní časopis; tvorba sdělení pro školní časopis
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - stanovení si cíle, komunikace a spolupráce v týmu;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

Kompetence k řešení problémů

- samostatnému řešení problémů, volbě vhodných způsobů řešení, logickému postupu při řešení problémů
- kritickému myšlení, uvážlivým rozhodnutím, obhájení vlastního názoru a zhodnocení svých rozhodnutí, uvědomování si zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

- vnímání a postupném osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- využívání informačních a komunikačních prostředků ke kvalitnímu a účinnému komunikování s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- ke spolupráci ve skupině, na základě vytvořených pravidel práce v týmu, učí se ohleduplnému jednání s druhými lidmi, k poskytnutí rady nebo pomoci, k přijímání zodpovědnosti za své konání
- k hodnocení práce své i práce druhých, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, k respektování různých hledisek a ocenění práce druhých

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte hlasitě jednoduché věty a rozumí jim	Čtení s porozuměním	OSV-poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve třídě, chyby při poznávání lidí)
Učí se orientovat v textu pro děti	Poslech, orientace v textu	
Učí se jednoduchému sdělování	Forma společenského styku, vyjadřování v běžných situacích	
Seřadí obrázkovou osnovu, snaží se reprodukovat děj	Reprodukce textu	
Porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	Praktické naslouchání	
Učí se používat základní komunikační pravidla	Základní komunikační pravidla	
Pečlivě vyslovuje naučené hlásky, slabiky a slova	Správná artikulace	
Učí se správnému dýchání a tempu řeči	Správné dýchání a tempo řeči	
Dokáže hlasem i pohybem vyjadřovat základní emoce	Dramatizace pohádek, říkanky a rozpočítadla	HV-rytmus-vytleskávání, skandování, tanec
Umí tvořit smysluplné věty	Tvoření vět	
Umí sedět při psaní, snaží se mít správný sklon sešitu, učí se používat uvolňovací cviky	Hygienické návyky při psaní, uvolňovací cviky	
Píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a lineatuře	Nácvik správných tvarů písmen a číslic	
Učí se správně spojovat písmena i slabiky ve větší velikosti a lineatuře	Psaní slabik a slov	
Učí se hledat chyby v napsaných slovech a jednoduchých větách	Kontrola psaného textu	OSV -psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích)
Opíše a přepíše jednoduchá sdělení přiměřené věku	Opis, přepis, diktát	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	Vyprávění podle obrázků	PRV
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká, umí jednotlivá písmena a hlásky správně napsat, přečíst a vyslovit.	Hlásky a písmena, práce se skládací abecedou, analýza a syntéza slabik, význam slov, tvoření slov	
Porovnává významy slov, hledá slova stejného nebo podobného významu	Význam slov-slova opačného a stejného významu, slova citově zabarvená	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zná význam slov, porovnává slova podle významu	Vysvětlování významu slov	PRV
Dokáže přepsat tiskací písmeno do psané podoby	Opis a přepis	
Odhadne v mluveném projevu správné gramatické tvary slov	Správné spisovné vyjadřování	
Umí tvořit jednoduché věty	Tvoření vět	
Chápe znaménka jako součást písmen,píše velká písmena na začátku vět a tečku za větou,dokáže psát diktát písmen,slov a jednoduchých vět	Funkce znamének jako součást písmen,věta-začátek a konec věty	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	Přednes básní,čtení krátkých textů	OSV-komunikace (cvičení aktivního naslouchání,komunikace v různých životních situacích - omluva,pozdrav,prosba)
Rozumí přečtenému textu	Čtení s porozuměním	
Odliší prózu a verše	Poezie a próza pro děti	
Seznamuje se s pohádkou	Pohádka-poslech ,četba	
Dokáže dramatizovat pohádku	Dramatizace pohádky	
Začíná se seznamovat s literaturou	Dětské knihy-próza a poezie	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte plynule a s porozuměním, nahlas i potichu jednoduché texty	Čtení s porozuměním. Čtení hlasité i tiché.	EGS -Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě).
Orientuje se v textu pro děti	Poslech z děl autorů písičích pro děti. Vyhledávání daných úseků textu. Doplnování chybějících částí textu.	MV - Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků). VV - malba, kresba podle poslouchaného textu. Nejznámější ilustrátoři a jejich tvorba.
Učí se domýšlet příběhy	Domýšlíme závěr příběhu. Změna průběhu příběhu. Důsledky vyplývající z jednání postav.	OSV: Kreativita. Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění. Dramatizace. Kritické myšlení.
Učí se reprodukovat obsah přiměřeně složitosti sdělení podle obrázkové osnovy	Vyprávění podle obrázkové osnovy. Vyprávění přečteného textu nebo prožitého zážitku.	VV - zážitek z mého života.
Porozumí mluveným pokynům přiměřeně složitosti a učí se porozumět písemným pokynům	Úkoly typu: Přečti a nakresli. Přečti a udělej. Praktické naslouchání.	
Používá základní komunikační pravidla	Základní komunikační pravidla. Prosba. Poděkování. Omluva. Pozdrav.	OSV: Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání). VDO: Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství a demokratického občanství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy).
Mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, uplatňuje přirozenou intonaci	Správný přízvuk. Přirozená intonace. Bezvadná výslovnost.	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a učí se zvolit vhodné tempo řeči	Pauza. Artikulační a dechová cvičení.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky ke sdělení názoru	Krátká sdělení. Vyjádření pocitu. Obhajoba názoru. Mimika, gestikulace, pantomima.	OSV - Komunikace (řeč těla, zvuků a slov, technika řeči, výraz, cvičení v neverbálním sdělování); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc). Dramatizace. MKV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost)
Umí vyprávět vlastní zážitky	Jednoduché vypravování. Pracovní postup. Popis.	
Snaží se dodržovat požadavky na čitelnost, úhlednost, používá uvolňovací cviky a správně drží psací potřeby	Hygienické návyky při psaní.	
Píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a lineatuře, zná abecedu	Dodržování předepsaných tvarů písmen a číslic. . Kvalitativní znaky písma.	
Učí se správně spojovat písmena i slabiky v přirozené velikosti a lineatuře	Spoje písmen. Vratný tah.	
Najde a opraví chyby ve slovech a větách	Sebekontrola písemného i mluveného projevu. Práce s chybou.	
Učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Jednoduché sdělení. Přání. Adresa.	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti, podle obrázkové osnovy vypráví děj	Vyprávění podle obrázkové osnovy. Vyprávění přečteného textu nebo prožitého zážitku.	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Rozlišuje hlásky a správně je vyslovuje, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, pamětně zvládá abecedu	SLOVO - SLABIKA - HLÁSKA; Slabičná stavba slov; Dělení slov na slabiky; Dělení slov na konci řádku; Hlásková stavba slova; Rozdělení hlásek; Samohlásky - dlouhé a krátké; Souhlásky - tvrdé, měkké; Abeceda	M: zápisy a odpovědi ve slovních úlohách. PRV: samostatná i společná písmena cvičení v pracovním sešitě. LV: abecední řazení využívá při práci se slovníky, encyklopediemi apod.
Rozlišuje nadřazenost, podřazenost a souřadnost slov, samostatně tvoří slova stejného i opačného významu	Slova významově nadřazená, podřazená a souřadná. Slova opačného významu.	PRV: hledáme podobnosti, odlišnosti. HV: nahrazování slov v písních, ujasňování významu slov. LV: věcný význam slova, hledání slov souřadných, podobných nebo protikladných.
Třídí slova podle zobecněného významu	Podstatná jména jsou názvy osob, zvířat a věcí. Můžeme na ně ukázat ten, ta, to, ti, ty, ty. Slovesa jsou slova, která nám říkají, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje. Předložky jsou slova, která stojí obvykle před jmény. Spojky jsou slova, která spojují věty nebo jenom slova.	Všechny předměty, ve kterých se uplatňuje písemný projev.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznamuje se s podstatnými jmény, slovesy, předložkami a spojky	Rozpozná a umí vyhledat podstatná jména, slovesa, předložky a spojky v textu. (V základní tvaru)	
Učí se správně a spisovně vyjadřovat ve větách	Větná melodie. Pauzy mezi větami. Citově zabarvené vyjádření.	M: Vysvětluje postup při řešení početních operací. Tvoří slovní úlohy. Odpovídá na slovní úlohy. PRV: odpovídá celými větami na položené otázky. Dokáže zformulovat své myšlenky a prosadit svůj názor. Sloh - tvoří kratší souvislé mluvené projevy. LV: Reprodukuje přečtený text. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. HV: Reprodukuje text písní. Vyjadřuje větami pocity z poslechu hudby. VV: dokáže jednoduše popsat umělecké dílo nebo předmět a vyjádřit své pocity z tohoto díla. PČ: Umí sestavit pracovní plán, podle kterého postupuje při tvorbě výrobku.
Tvoří jednoduché věty, určí počet slov ve větě, spojuje věty do jednodušších souvětí, užívá běžné spojky	Věta - Začátek a konec věty. Souvětí - užití spojek, oddělování vět v souvětí čárkou.	
Rozlišuje v textu druhy vět, dokáže je přečíst se správnou intonací a napsat za každou větou odpovídající interpunkční znaménko	Druhy vět - Věty oznamovací; Věty tázací; Věty rozkazovací a přací.	VDO - Občan, občanská společnost a stát (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
Spojuje a odděluje věty, užívá nejběžnější spojky	Věta jednoduchá. Souvětí.	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, ú/ů, dě, tě, ně, di/dy, ti/ty, ni/ny, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Souhlásky a slabiky tvrdé a měkké. Samohlásky dlouhé, krátké, dvojhlásky. Vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku	Čtení textů, přednes básní.	MKV - Četba o jiných národech Evropy a světa - Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti); Lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi); Multikulturalita - jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost). VDO – vztah k minoritám (respektování kulturních, etnických a jiných odlišností)
Rozumí přečtenému textu a dokáže ho reprodukovat	Čtení s porozuměním. Vyprávění přečteného i poslouchaného textu.	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.).
Vybere a pojmenuje prózu a verše	Čtení prózy a poezie pro děti.	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.).
Učí se odlišit pohádku od ostatních vyprávění	Pohádka, pověst, vypravování.	
Orientuje se v textu slyšeném i čteném, seřadí děj podle posloupnosti	Poslech četby poezie a prózy. Spojování obsahu textu s ilustrací. Řešení hádanek a slovních hříček.	OSV: Mezilidské vztahy (empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora); Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání).
Začíná se seznamovat se základními literárními pojmy	Seznámení se základními literárními pojmy (Poezie: báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes; Próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj).	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte plynule a s porozuměním texty přiměřeného rozsahu	Čtení s porozuměním, odstraňování nedostatků v plynulém čtení	
Rozlišuje podstatné informace v textu vhodném pro daný věk	Orientace v textu, rozlišování informací	
Domýšlí příběhy	Vypravování	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení podle osnovy nebo obrázkové osnovy	Vyprávění podle osnovy, obrázkové osnovy	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Praktické a věcné naslouchání	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Základní komunikační pravidla - komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba)	OSV: komunikace, sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči)
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Základní techniky mluveného projevu (spisovně a nespisovně vyjadřování)	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Základní techniky mluveného projevu (dýchání, tempo řeči, výslovnost...)	
Volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Vyjadřovací schopnosti (pozdrav, oslovení, omluva, prosba)	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Mluvený projev (vypravování, dialog, omluva, prosba)	OSV: komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba)
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	Základní hygienické návyky	
Píše správné tvary písmen a číslic	Zdokonalování techniky psaní	
Správně spojuje písmena i slabiky	Zdokonalování techniky psaní	
Kontroluje vlastní písemný projev	Kontrola vlastního projevu	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Žánry písemného projevu (adresa, dopis, popis, vypravování)	MV: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vyprávění podle obrázkové osnovy	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Věta, slovo, slabika, hláska, párové souhlásky	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova souznačná a protikladná, nadřazená a podřazená, slova příbuzná	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Třídění slov podle významu	
Seznámí se se stavbou slova(kořen,předpona,přípona)	Stavba slova	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Přehled slovních druhů	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Podstatná jména(rod,číslo,pád), slovesa (osoba,číslo,čas), přídavná jména	
Vyhledává základní skladební dvojici	Věta jednoduchá, základní skladební dvojice	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Spojování vět, souvětí	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Druhy vět podle postoje mluvčího	
Vybírá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojovací výrazy	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vyjmenovaná slova, vlastní podstatná jména,slabiky bě, pě, vě, mě	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čtení textů ,přednes básní	HV,MKV: kulturní diference - vlastní kulturní zakotvení (spisovatelé ,básníci)
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Reprodukce textu,vyjádření svých postojů	VV
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	Próza x poezie	
Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Pohádka,pověst,bajka	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Tvořivá práce s literárním textem,orientace v textu,porozumění textu	
Seznamuje se se základními literárními pojmy	Základní literární pojmy	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty plynule a správně, potichu i nahlas	Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé). Správné a plynulé čtení, uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení	VI, Prv, M - čtení s porozuměním
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk	Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	M - slovní úlohy - správné vyjadřovací prostředky OSV - komunikace (verbální a neverbální komunikace)
Rozpoznává podstatné informace v textu z hlediska jeho úplnosti	Hlavní a vedlejší postavy. Reprodukce obsahu textu.	M - psaní slovní úloh
Rozlišuje podstatná fakta ve věku přiměřených sděleních, reprodukuje básně a krátké prozaické texty	Odlišení poezie od prózy.	DV - simulační situace
Umí se vyjádřit v běžných situacích, výstižně a stručně telefonovat	Vyjadřovací schopnosti.	OSV - komunikace (komunikační dovednosti)
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a kultivovaně se vyjadřuje ve škole i mimo školu	Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu...) . Komunikační žánry : pozdrav,oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu)	MDV - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis OSV - komunikace (verbální a neverbální komunikace)
Ovládá různé způsoby intonace, frázování i tempa řeči, je schopen je podle doporučení použít	Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)	HV - dechová cvičení
Píše správně po stránce obsahové jednoduché komunikační žánry	Vypravování, popis rostlin, zvířat, věcí, dopis	
Umí vypravovat jasně a srozumitelně podle osnovy	Vypravování.	VV obrázková osnova
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace přízvuk) .Slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, slova opačného významu, slova souznačná	HV - hra na rozvoj sluchového vnímání - délka samohlásek OSV: Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání) sociální rozvoj; Komunikace (technika řeči, výraz řeči, cvičení ve verbálním a neverbálním vyjadřování)
Rozlišuje v pod.jm. a slovesech kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova (kořen, část předponová, příponová, koncovka)	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Určuje slovní druhy v gramaticky správných tvarech	Určování slovních druhů	
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Rozlišování slov spisovných a nespisovných	MKV - multikulturalita (odlišnosti jiných sociokulturních skupin)
Vyhledává základní skladební dvojici	Určuje podmět a přísudek	
Pozná větu jednoduchou a souvětí, spojuje věty v souvětí spojovacími výrazy	Věta jednoduchá, souvětí, vhodné spojovací výrazy	OSV - komunikace (komunikace v různých situacích)
Vyhledává vhodné spojovací výrazy a podle potřeby je obměňuje	Spojky	
Uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných slov a příbuzných slov, v koncovkách pod. jm. a sloves	Koncovky podstatných jmen, koncovky sloves v čase přítomném. Skloňování podstatných jmen. Určování infinitivu, osoby čísla a času sloves, časování sloves oznamovacího způsobu	
Rozlišuje základní příklady syntaktického pravopisu	Psaní -i/-y v příčestí minulém	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Vyjadřuje své dojmy z četby a pokouší se o jejich záznam	Zážitkové čtení a naslouchání	
Seznamuje se s různými typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecký a neumělecký text	
Rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	VV - výtvarné vyjádření verše, říkanky, pohádky Sloh - obrázková osnova TV - pohybové vyjádření příběhu OSV: Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity); Komunikace (dovednost pro sdělování verbální i neverbální)
Seznamuje se se základními literárními pojmy	Základní literární pojmy - literární druhy a žánry : rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka , bajka, povídka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Reprodukce jednoduchých textů	Přv, VI - reprodukce jednoduchého odborného textu
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Praktické naslouchání.	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatné fakta	Dopis. Vypravování	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Vyjadřování v běžných komunikačních situacích. SMS, MMS, e-mail	MV - Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, vliv médií na kulturu)
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	Věcné naslouchání.	OSV - Komunikace (empatické a aktivní naslouchání, komunikace v různých situacích); Mezilidské vztahy (vztahy ve třídě)
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Slova spisovná a nespisovná a jejich užití v běžném životě.	
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Vyjadřovací schopnosti	HV - dechová cvičení
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Popis předmětu, pracovního postupu, děje. Vyplňování tiskopisů	VV - ilustrace OSV - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	Sestavení jednoduché osnovy	DV - simulační situace
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Rozlišuje v pod.jm., slovesech a příd.jm. kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Předpona, kořen, příponová část, koncovka, slovtvorný základ, odvozování slov, doplňování předpon podle smyslu, užití správných koncovek	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovní druhy. Podstatná jména - rod, číslo, pád, vzor, skloňování podle vzorů. Přídavná jména - rozlišování druhů přídavných jmen - pravopis měkkých a tvrdých přídavných jmen. Slovesa - osoba, číslo, čas, způsob. Zájmena, číslovky	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Podmět a přísudek, podmět holý, rozvitý, několikanásobný, vyjádřený nevyjádřený, přísudek slovesný	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Souvětí	OSV - Komunikace (empatické a aktivní naslouchání, komunikace v různých situacích); Mezilidské vztahy (vztahy ve třídě)
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Pravopis -i/-y po obojetných souhláskách	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Psaní -i/-y v přičestí minulém	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Zápis textu, tvorba vlastních textů, dramatizace, scénky	VV - výtvarné vyjádření TV - pohybové vyjádření příběhu OSV: Komunikace (empatické a aktivní naslouchání, komunikace v různých situacích); Mezilidské vztahy (vztahy ve třídě) Přv, VI - věcné zápisy
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Věcná a odborná literatura. Výrazné a hlasité čtení uměleckých textů .Studijní čtení naukových textů	Přv, VI - vyhledávání v odborné literatuře (encyklopedie)
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Volná reprodukce přečteného textu, hlavní myšlenka literárního díla	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Literární pojmy : poezie : lyrika, epika, přenášení významů, přirovnání próza : čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč	

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Čte s porozuměním, formuluje hlavní myšlenku textu	Vypravování - ústní, písemné	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání:cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
Odliší podstatné a okrajové informace	Popis předmětu, děje (režim dne, rozvrh), pracovního postupu	MV - Fungování a vliv médií ve společnosti:vliv médií na každodenní život jednotlivce, na uspořádání dne
Rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace	Oslovení	OSV - Sociální rozvoj:Mezilidské vztahy:péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respektování druhého
Dokáže a použít přímou a nepřímou řeč	Vypravování, popis osoby, charakteristika	
Dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity	Vypravování	
Komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných situacích	Dialog, monolog	OSV - Sociální rozvoj:Komunikace:vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů, komunikace v různých situacích,asertivní komunikace
Vyjádří ústně či písemně své zážitky, obohacuje si slovní zásobu	Výstižná dějová slovesa. Zázitek z prázdnin - příspěvek do školního časopisu	MV - Tvorba mediálního sdělení: mediální sdělení pro školní časopis
Osvojuje si základní normy písemného projevu, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu	Vzkaz, pohled, dopis, tiskopis, složenka, průvodka	MV - Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	Zvuková stránka jazyka, spisovná výslovnost hlásek, slovní přízvuk, zvuková stránka věty	Všechny předměty (zkratky, značky, jednotky, gesta) MV: (využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím, školní časopis)
Rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	Stavba slova, tvoření odvozováním, slova příbuzná	
Dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy	Tvarosloví (ohebné slovní druhy)	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznámí se s ukázkami nářečí	Národní jazyk, spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí	D (historické hledisko), Z (mapa nářečí-oblasti), HV, VV, PČ (hudba, motivy a tvorba typická pro dané oblasti), Inf (zdroj informací) MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
Seznamuje se se základními jazykovými příručkami	Práce s jazykovými příručkami	Všechny předměty (práce se slovníky, příručkami- rozšiřování vědomostí)
Zopakuje si a prohloubí znalosti učiva tvaroslovného a naučí se je vědomě užívat ve vhodných situacích	Opakování učiva tvarosloví	
Uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy, seznamuje se s rozvíjejícími větnými členy	Skladba, základní větné členy, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá, souvětí	
Ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	Pravopis lexikální a morfologický	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Reprodukuje text na základě vlastní četby, formuluje vlastní názor na umělecké dílo	Lidová slovesnost, říkadla a rozpočítadla, slovní hříčky, pohádky	OSV - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita EGS - Evropa a svět nás zajímá: lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Seznamuje se s pojmy literatura hodnotná a konzumní, vyhledává příklady	Výběr vhodných textů	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků od informativních a společensky významných
Přednáší z paměti literární texty přiměřené věku, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	Poezie a próza	
Výrazně čte, dovede reprodukovat přečtený text	Pohádky lidové, umělé, moderní, řecké eposy, báje a pověsti, příběhy odvahy a dobrodružství - společná školní četba, mimoškolní četba	OSV - Sociální rozvoj: komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, sdělování verbální i neverbální
Osvojuje si základní znalosti základů literární teorie, podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní lit. text na dané téma	Základy literární teorie, tvorba literárního textu na dané téma	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Jednoduše a výstižně charakterizuje základní literární druhy	Poezie a próza, drama, rozdělení základních literárních druhů	MKV - Multikultura: multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v dramatickém, literárním a filmovém zpracování	Tvořivá činnost s literárním textem, dramatizace	MV - Fungování a vliv médií ve společnosti: Vliv médií na kulturu
Orientuje se ve školní knihovně	Vyhledávání potřebných informací o autorech, získávání informací k zvládnutí práce	

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Učí se formulovat hlavní myšlenky textu, dokáže udělat výpisky	Výpisky, tvorba mediálního sdělení, role médií v každodenním životě	MV - Práce v realizačním týmu: komunikace a spolupráce v týmu. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení
Rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace	Práce s textem - jazykové a mimojazykové prostředky komunikace, čtení s porozuměním Verbální a neverbální komunikace, výraz řeči	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vyjádřeného člověkem, řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz řeči)
Dokáže chápat literární text jako zdroj informací, odlišuje podstatné a okrajové	Popis osoby, místnosti, bytu, budovy, přírody	
Dokáže rozpoznat manipulativní působení projevu	Referát, recenze, beseda o uměleckém díle	MV - Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci
Rovněž kultivovaný písemný projev	Objednávka, inzerát, úřední dopis	MV - Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Vyjadřuje se srozumitelně a jednoznačně	Popis pracovního postupu	
Dbá na přednes, hlasitost, výslovnost	Telefonování, představování, vystupování	OSV: Komunikace: komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, vyjednávání)
Rozvíjí čtenářské dovednosti, vyjadřuje své zážitky z různých životních situací	Vypravování - ústní, písemné	EGS- Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti
Seznamuje se s výstavbou souvislého textu a způsobem jeho členění	Osnova, stavba mediálních sdělení	MV - stavba mediálních sdělení: sestavování příspěvků podle kritérií, principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy
Je schopen spisovně vyslovovat běžně užívaná cizí slova	V textech a běžné komunikaci	Všechny předměty MV: Využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím, školní časopis, školní rozhlas)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Chápe přenášení pojmenování	Slovní zásoba, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná	Všechny předměty (vést k přesnému a logickému myšlení, jasnému a srozumitelnému vyjadřování) MV - Tvorba mediálních sdělení: uplatnění výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
Rozlišuje slovní druhy, ovládá pravopisné jevy morfologické	Ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy	
Užívá osvojené pojmy, pravidla	V textech a běžné komunikaci	MV - Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů v mediovaném sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření postoje a názoru
Používá samostatně slovníky pro určení významu slova	Slovní zásoba, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná	
Využívá jazykové prostředky v různých komunikačních situacích	Opakování učiva	Všechny předměty (ČJ jako nástroj získávání informací, předmětem poznávání, zaujímá stěžejní postavení ve výchovně - vzdělávacím procesu)
Rozlišuje větné členy, ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché	Skladba, základní a rozvíjející větné členy	
Znalosti větných členů využívá ve stavbě věty, zdokonaluje se ve výstavbě souvislého textu	věta hlavní a vedlejší, věta jednoduchá a souvětí	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Formuluje vlastní názor na umělecké dílo, reprodukuje přečtený text	Bajky, pověsti, balady a romance	MV - Vnímání autora mediálních sdělení: výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření nebo zastření názoru a postoje,
Používá argumenty pro svůj názor na literaturu hodnotnou a konzumní	Mimočítanková a doplňková četba, cestopisy	EGS - Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích MV - Vnímání autora mediálních sdělení: výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
Výrazně čte, přednáší vhodný literární text, vyhledává podstatné situace v ději	Literatura Karla IV., husitství	OSV - Sociální rozvoj: Spolupráce a soutěživost- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládnutí soutěže a konkurence
Dramatizace literárního textu	Dle výběru	
Charakterizuje literární druhy	Poezie - básně lyrické, lyrickoepické, próza - pohádka, pověsti, báje, povídka, drama - tragédie, komedie, tragikomedie	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznamuje se s hlavními představiteli české a světové literatury, seznamuje se se základními literárními směry	Mimočítanková a doplňková četba dle vlastního výběru, seznámení se základními literárními směry	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v dramatickém, literárním a filmovém zpracování	Drama, tvořivá činnost s literárním textem	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce
Používá slovníky k vymezení významu slov	Vyhledávání potřebných informací v oblasti literatury, tvorba referátů a zpracovávání literárních děl	

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu	Úvaha	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu
Rozlišuje fakta, názory, hodnocení	Výklad	
Rozlišuje slovní rozvrstvení slovní zásoby, dokáže popsat své city, pocity, nálady	Subjektivně zabarvený pocit - líčení	
Zvládne sestavit svůj životopis	Životopis	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Reklama - jak se mění reklama v rádiu a televizi během Vánoc tvorba mediálního sdělení - poutače a reklama v obchodech	MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou
Uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu	Řečnictví	OSV - Komunikace: specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích
Dokáže vyjádřit své myšlenky a názory, formuluje přesně a výstižně	Členění textu na odstavce. Porozumění textu - vyjádření hlavní myšlenky	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Obhájí názor	OSV - Komunikace: dialog vedení dialogu, jeho pravidla
Rozvíjí kultivovaný písemný projev i mluvený projev	Obrazná pojmenování	MV - Stavba mediálních sdělení: stavba a uspořádání sdělení
Používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar, aplikuje znalost pravopisných jevů v písemném projevu	Žádost	MV - Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	V běžném jazykovém projevu	Všechny předměty MV: Využití informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím, školní časopis, školní rozhlas)
Rozšiřuje si slovní zásobu	Slovní zásoba, obohacování, slova přejatá a jejich skloňování	Všechny předměty (nové učivo, četba, PC)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Prohlubuje si znalosti v rozlišování slovních druhů, zdokonaluje se ve skloňování a pravopise těchto slovních druhů	Kolísání mezi slovesnými tvary, skloňování podstatných jmen, slovesné třídy	
Má přehled o slovanských jazycích	Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	OSV - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, tvořivosti v mezilidských vztazích)
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Vyhledávání informací a jejich zpracování ve slovnících, encyklopediích a příručkách	Všechny předměty (rozšiřování vědomostí, samostudium)
Zvládá výstavbu souvislého textu, stavba textová	Tvoření vět, významový poměr mezi větami, věta jednoduchá a souvětí	
Seznamuje se s jednotlivými vedlejšími větami a postupně je zařazuje do souvětí, zvládá interpunkci v souvětí, určuje druhy vět vedlejších	Skladba, věta jednoduchá a souvětí, vedlejší věty, interpunkce ve větě	
Ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché	Skladba, věta jednoduchá a souvětí, vedlejší věty	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Projevuje zájem navštěvovat divadlo a filmové představení	Návštěva divadla v Opavě a kina v Moravském Berouně dle aktuální nabídky	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Mimočítanková a doplňková četba - vyjádření vlastního názoru a zhodnocení díla . Práce s informacemi .	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu, rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení
Vlastními slovy hodnotí přečtený text	Renesance a humanismus	OSV - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Texty, básně pro školní časopis. Tvorba referátů - rozvíjení komunikační schopnosti při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného projevu	MV - Tvorba mediálního sdělení: Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
Seznamuje se s výraznými představiteli literárních druhů a žánrů	Baroko a klasicismus	
Má přehled o významných představitelích české a světové literatury, orientuje se v základních literárních směrech	Národní obrození a první polovina devatenáctého století, druhá polovina devatenáctého století, přelom devatenáctého a dvacátého století	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Drama, tvořivá činnost s literárním textem	MV - Tvorba mediálního sdělení: Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis Inf - zpracování příspěvku pro školní časopis
Pracuje s encyklopediemi a časopisy k vyhledávání informací	Samostatné získávání informací z různých zdrojů, práce s jazykovými a literárními prameny	OSV - Osobnostní rozvoj: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:		
Využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Výpisky, výtah, úvaha	MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji	Porovnávání informací z různých zdrojů a pramenů	OSV - Poznávání lidí: Poznávací schopnosti: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Chápe roli poslechu a mluvení	OSV - Spolupráce a soutěživost: rozvoj individuálních schopností pro spolupráci, pozitivní myšlení, odstoupení od vlastního názoru
Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Referát na zadané téma	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Řečnictví - televizní zprávy a jejich funkce (profese: režisér, hlasatelka, osvětlovač....)	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavních prvků ve sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení)
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Reportáž, cestopis, diskuse na dané téma. Zpráva, sdělení z výletu, prázdnin	EGS - Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, Evropa a svět Z, D - cestopisy, reportáže MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Personifikace, hlášení školního rozhlasu - pojedeme do Divadla, fotografie jako způsob mediálního sdělení	MV - Fungování a vliv médií ve společnosti
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivě prací s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Výstavba a členění textu, funkční styly Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis	MV - Práce v realizačním týmu: komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle MV - Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělen

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA:		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Tvoření slov - rozvoj slovní zásoby odvozováním, slova přejatá	Všechny předměty
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Prohlubování učiva o slovních druzích, rozlišování spisovných a nespisovných tvarů v textu	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Národní jazyk, spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí	D - historické hledisko Z - mapa nářečí-oblasti HV, VV, PČ - hudba, motivy a tvorba typická pro dané oblasti Inf - zdroj informací OSV – Poznávání lidí: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, hledání výhod v odlišnostech MKV - Kulturní rozdíly: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Obecné poučení o jazyce, původ a základy vývoje jazyka. Slovanské jazyky, nářečí, obecná čeština	EGS - Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent. Druhy vět vedlejších, souvětí souřadné, podřadné, interpunkce. Souřadně spojené věty vedlejší.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovosotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Slova přejatá, jejich výslovnost i pravopis, skloňování slov přejatých a cizích jmen. Nauka o významu slov, nauka o tvoření slov, pravopis.	CJ - slova přejatá Z - zeměpisné názvy D, VO, F, Ch - jména, cizí slova
LITERÁRNÍ VÝCHOVA:		
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Individuální a doporučená četba	MV - Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Mimočítanková četba Referáty - oblíbený autor	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Referát na zadané téma	Inf - Tvorba referátu nadané téma MV - Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Vybírání si hodnotnou četbu dle vlastní volby, dokáže vyjádřit svůj názor, hodnotí porovnává	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Literatura první poloviny dvacátého století, literární směry dvacátého století	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Drama, tvořivá činnost s literárním textem	EGS - Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Práce s různými zdroji informací, ověřování získaných informací u různých zdrojů	

5. 2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět anglický jazyk svým vzdělávacím obsahem směřuje k naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat. Anglický jazyk poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i v ostatním světě. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Žáci získávají základ pro komunikaci s ostatními zeměmi. Získané jazykové vědomosti a dovednosti uplatňují také v ostatních předmětech.

Výuka anglického jazyka na **1. stupni** tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o vzbuzení zájmu o studium Cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k cizímu jazyku.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na základy gramatiky. Pozornost se soustřeďuje také na propojení mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka a na rozvoj základních řečových dovedností. Žáci se v hodinách učí jednoduše a přirozeně reagovat na běžné situace každodenního života přiměřené jejich věku.

Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení, reagovat na ně a ústně se k němu vyjádřit jsou nadřazeny dovednostem číst a vyjadřovat se písemně. K prohlubování těchto dovedností se přistupuje až po důkladném audioorálním procvičení jazykových jevů. Výklad gramatiky je omezen na minimum a slovní zásoba je přizpůsobena věku žáků a oblastem v nichž se žáci pohybují.

Ve výuce je využíván především poslech, imitace, tvořivé činnosti a hry, hromadné opakování. Dále pak různé obrázky, předměty, časopisy, pracovní listy - vybarvování, lepení. Výuka je propojena také s ostatními předměty. Využívá se nahrávek, říkanek, písniček, textů v interpretaci rodilých mluvčích apod. V rámci výuky jsou žáci vedeni k seznamování s prací se slovníkem, vyhledávání informací atd.

Výuka anglického jazyka na **2. stupni** zabezpečuje prohlubování získaných znalostí a dovedností. Rozšiřuje gramatické jevy, jejichž znalost je nutná pro praktické užití cizího jazyka. Žáci se snaží získané dovednosti a zkušenosti uplatnit a použít v praktickém životě a při komunikaci s cizojazyčným okolím.

Ve výuce jsou uplatňovány především dialogy, skupinové vyučování, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce žáků. Při výuce se využívá her, recitace, dramatizace, zpěvu, programu PC, krátkodobých projektů.

Forma realizace:

- Výuka anglického jazyka ve 2. ročníku probíhá s časovou dotací 1 hodina týdně; hodnocen je pouze ústní projev.
- Výuka anglického jazyka ve 3. až 9. ročníku probíhá s časovou dotací 3 hodiny týdně.
- Žáci mohou být děleni na skupiny v závislosti na počtu žáků v daném ročníku tak, aby jejich počet ve skupině odpovídal stanoveným normám.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ - já jako zdroj informací o sobě
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ – cvičení sebekontroly
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč těla, řeč zvuku a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, dialog; komunikace v různých situacích
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - vzájemné poznávání se ve skupině
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - vztahy a naše skupina / třída

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - rodinné příběhy, zvyky a tradice národů Evropy
- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - naše vlast a Evropa, Evropa a svět, evropské krajiny, státní a evropské symboly
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - kořeny a zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování a zvláštnosti různých etnik
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - ohrožování ovzduší a klimatické změny
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - průmysl a životní prostředí
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - prostředí a zdraví; naše obec, instituce;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žákům vybíráme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáky vedeme k propojení získaných poznatků do širších celků
- žáky vedeme k poznávání smyslu a cíle učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání vhodných informací a jejich využití při řešení problémů a úloh
- prostřednictvím vhodných otázek a postupů vedeme žáky k pochopení problémů

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme ke vzájemné komunikaci na příslušné úrovni znalostí jazyka
- vytváříme žákům podmínky k vzájemnému dialogu, pochopení sdělení v daném jazyce
- vedeme žáky k vzájemné ohleduplnosti, pochopení a pomoci

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky pro práci ve skupinách a vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, vytváříme příjemnou atmosféru v týmu
- vedeme žáky k vytváření schopností sebehodnocení, používání argumentace

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů a postojů druhého

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dobré organizaci práce

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Rozpozná známá slova a slovní spojení.	Základní pokyny ve škole	OSV: z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
Rozumí jednoduchým větám.	Take your book, open close What is your name? Who is this?What is it?My name is...It is...I am.	OSV: rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování) HV - písničky v AJ
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Členové rodiny. Barvy. Čísla do 15. Zvířata. Hračky. Základní předměty ve třídě. Přiřazování grafické podoby slovíček k obrázkům v rozsahu slovní zásoby	EGS: objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)
Čte správně slovíčka v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Čtení slovní zásoby, přiřazování slovíček k obrázkům. Opakování (individuální i kolektivní) jednoduchých pokynů a vět, vyjadřování jejich obsahu pohybem.	MKV: z tematického okruhu „multikulturalita“ - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Poslech jednoduchých vět a sdělení jejich obsahu. Poslech krátkých rozhovorů a sdělení jejich obsahu.	
MLUVENÍ		
Pozdraví a rozloučí se.	Pozdravy (Hallo; Good morning; Good afternoon; Good evening; Bye; See you ...)	
SLOVNÍ ZÁSoba		
Žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích.	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, lidské tělo, jídlo, zvířata, barvy, čísla, školní třída	
ČTENÍ A POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Seznamuje se s autentickými obrazovými materiály - kreslené příběhy, poslechové materiály atd.	Prohlížení přiměřených časopisů a příběhů, vyhledávání známých slovíček, jejich čtení.	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně. Rozpozná známá slova a slovní spojení.	Rozhovory, příkazy, zákazy, pokyny	MKV: z tematického okruhu „multikulturalita“ - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Čtení jednoduchého textu	
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Poslech, překlad jednoduchého textu, sestavení krátkých rozhovorů	EGS: objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa
POSLECH A ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Přečte jednoduchý autentický materiál - komiks, krátký příběh apod. Vyhledává v jednoduchém textu odpověď na otázku.	Poslech dialogu, sestavení jednoduchého dialogu podle vzoru. Čtení slovíček, vět v přiměřeném textu	
SLOVNÍ ZÁSoba		
Žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích.	Rozvíjení slovní zásoby v rámci probíraných témat. Tematické okruhy – domov, rodina, škola, lidské tělo, jídlo, oblékání, bydliště, zvířata	
PSANÍ		
	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.		
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	Opis, psaní podle diktátu	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým větám, pokynům a otázkám učitele, pokud jsou pronášeny pomalu, zřetelně, s pečlivou výslovností a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět.	Příkazy, rozkazy, zákazy, pokyny - reakce na ně	OSV: Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	Poslech přiměřených textů	
MLUVENÍ		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Dovede ústně i písemně sestavit krátkou větu. Pozdraví a rozloučí se.	Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	Představování. Věk. Bydliště. Dovednosti. Členové rodiny. Kamarádi.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Umí udržet pozornost nutnou k pochopení a porozumění obsahu sdělení.	Čtení a sdělení obsahu čteného	OSV: Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)
SLOVNÍ ZÁSoba		
Seznamuje se s cizojazyčným slovníkem. Žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích.	Rozvíjení slovní zásoby v rámci probíraných témat. Tematické okruhy – volný čas, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, dny v týdnu, hodiny), zvířata	OSV Mezilidské vztahy -vztahy a naše skupina /třída

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PSANÍ		
Uvědomuje si rozdíl mezi fonetickou a psanou podobou jazyka.	Přepis, opis, psaní podle diktátu	
MLUVNICE		
	Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým větám, pokynům a otázkám učitele, pokud jsou pronášeny pomalu, zřetelně, s pečlivou výslovností a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Příkazy, rozkazy, zákazy, pokyny - reakce na ně Zadávání rozkazů, příkazů, zákazů a pokynů	OSV: z tematického okruhu „komunikace“ - řeč těla, řeč zvuku a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, dialog; komunikace v různých situacích
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu..	Poslech přiměřených textů	OSV: rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Porozumí tématu krátkého textu. Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Čtení a překlad přiměřených textů	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Práce s přiměřeným textem	
PSANÍ		
Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života. Vyplní osobní údaje do formuláře.	Přepis, opis, psaní podle diktátu Psaní přiměřeného textu	
MLUVENÍ		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se.	Dramatizace, rozhovory	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
SLOVNÍ ZÁSoba		
Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem.	Rozvíjení slovní zásoby v rámci probíraných témat. Tematické okruhy – povolání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, hodiny), příroda a počasí.	
MLUVNICE		
	Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).	

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Osvojil si slovní zásobu v rámci probíraných tematických okruhů. Pojmenuje některé evropské státy, jazyky a národnosti. Popíše sebe samého, další osoby.	Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím. Práce se slovníkem. Tematické okruhy – domov, škola (popis cesty do školy, spolužáci), stravovací návyky, počasí (roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí (světové strany, země, jazyky, národnosti). Sestavení jednoduchých dialogů.Svátky a zvyky v ČR , Británii a Americe.	OSV: Sebepoznání, sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; Komunikace- dialog EGS: Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice národů Evropy; Objevujeme Evropu a svět - naše vlast, Evropa a svět, evropské krajiny;
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Je rozvíjena zvuková a grafická podoba jazyka s dostatečně srozumitelnou výslovností a schopností rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby. Náslech písní.	HV-poznáváme písně jiných národů
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí krátkým a jednoduchým textům a vyhledá v nich požadované informace. Rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, činnosti nebo číselné a časové údaje aj.).	Tiché i hlasité čtení různorodých učebnicových textů. Reprodukce částí textu. Říkaný, písničky. Práce s dvojjazyčným slovníkem pro porozumění textu.	
PÍSEMNÝ PROJEV		
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři. Písemně formuluje jednoduché otázky a odpovědi.	Pravopis slov osvojené a používané slovní zásoby.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
GRAMATICKÉ JEVY		
<p>Určí věty oznamovací, rozkazovací a tázací. Tvoří kladné a záporné věty. Rozumí probíraným přítomným a minulým tvarům sloves. Stupňuje přídavná jména. Napíše přivlastňovací a osobní zájmena. Používá číslovky řadové a časové údaje.</p>	<p>Základní slovosled anglické věty. Existencionální vazba there is/are. Věty oznamovací, rozkazovací a tázací. Tvoření kladné a záporné věty, otázky. Přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý, budoucí čas - vazba going to/will. Pravidelné a nepravidelné množné číslo podstatných jmen – několik příkladů. Stupňování přídavných jmen. Zájmena přivlastňovací a osobní. Číslovky řadové. Minulé tvary pravidelných a nepravidelných sloves dle výskytu v učebnici. Jednoduché otázky pomocí do, did v přítomném a minulém čase. Jednoduché odpovědi v přítomném a minulém čase. Jednoduchý dialog. Kladná otázka podmětná s who, where, what, how. Určování času, hodin.</p>	<p>ČJ-druhy vět, zájmena neurčitá, čas přítomný, minulý budoucí, zájmena ČJ- rozkaz a zákaz</p>

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase. Popíše prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života. Osvojí si slovní zásobu v rámci probíraných tematických okruhů.	Rozvíjení slovní zásoby v rámci probíraných tematických celků – stravovací návyky, příroda a město, společnost a její problémy – ekologie, realie zemí příslušných jazykových oblastí (The G.Britain, Scotland, Ireland, Canada, Australia; města- new York City, London. Historie anglicky mluvících zemí, jednoduchý dialog, popsání vlastního názoru, základní informace. Tvorba projektů na daná témata. Práce se slovníkem.	EGS: Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy; Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět; EV- „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ – průmysl a životní prostředí; Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví Z- Velká Británie, Irsko, Kanada, Austrálie
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojuvaných témat.	Poslech s porozuměním souvislých projevů učitele, monologických i dialogických projevů rodilých mluvčích reprodukováných ze zvukového záznamu (nebo videozáznamu) s několika neznámými výrazy snadno pochopitelnými z kontextu. Texty s vizuální oporou (obrázek, sled činností aj.).	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu (obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah). Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět.	Práce s textem – čtení, překlad, kombinace poslechu a čtení. Recitace říkanek k daným tématům. Reprodukce částí textů. Dramatizace – rozhovory na přečtené téma.	
PÍSEMNÝ PROJEV		
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, tematických celků v rámci VII. ročníku a dalších již v nižších ročnících probíraných tematických celků.	Pravopisné změny, k nimž dochází při tvoření mluvnických tvarů (skloňování, časování). Oprava chybných textů. Rozvíjení a zdokonalování grafické podoby jazyka – rozvoj srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>GRAMATICKÉ JEVY</p> <p>Napíše věty s modálními slovesy must / must not / have to. Používá opisné tvary to be able to a to be allowed to. Přeloží věty s passivem. Určí postavení příslovcí – never/always/often v rámci vět. Napíše věty srovnávací, reprodukuje rozdíl v užití výrazů (a) little/ (a) few a vyjádří zápor neither/ nor ve větách.</p>	<p>Věty s modálními slovesy must/ must not. Výrazy: have to, to be able to, to be allowed to. Požádání o radu prostřednictvím výrazu Shall I..?. Věty v trpném rodě – past simple passive. Příslivce frekvence never/always. Srovnávání as...as. Vyjádření množství (a) little/(a)few. Vyjádření neither/nor.</p>	<p>ČJ- slovesa, trpný rod</p>

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
Popíše plány, minulé zážitky. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Objasní anglické výrazy v rámci probíraných tematických okruhů v anglickém jazyce při zachování významu slova.	Upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků. Obměňování a dramatizace dialogů, rozhovory k tematickým celkům – volný čas, kultura, péče o zdraví, pocity a nálady, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí (znalosti názvů států, národností, jazyků Evropy i světa. Historie Británie, USA, státní symboly Británie, USA. Svátky a tradice v anglicky mluvících zemích. Atraktivní místa v Londýně). Charakteristika nejoblíbenější knihy. Debaty na známá témata. Příběhy v obrázcích, kvízy, puzzle – sentences, words + pictures. Práce se slovníkem.	OSV: Komunikace - komunikace v různých situacích EGS: Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy Objevujeme Evropu a svět - evropské symboly , Evropa a svět; Z- Velká Británie, Amerika
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Dokáže porozumět přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukovaným).	Poslech s porozuměním souvislých projevů učitele, monologických i dialogických projevů rodilých mluvčích přímých i reprodukovaných ze zvukového záznamu nebo videozáznamu. Zachycení hlavních myšlenek z vyslechnutého projevu. Cvičení typu true/ false. Rozhovory k probíraným tématům. Tvorba projektů na daná témata.	HV-zpěv ČJ- poezie
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět.	Tiché i hlasité čtení různorodých učebnicových textů, slovní zásoba v souvislosti se čtením. Autentické texty – vyhledávání a přiřazování klíčových slov, nadpisů k odstavcům v rámci textu. Doplnková četba.	
PÍSEMNÝ PROJEV		
Žák napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat. Dokáže psát jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech. Představí členy své rodiny a kamarády.	Pravopis slov osvojené slovní zásoby. Práce s textem, doplňování slov do textu.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>GRAMATICKÉ JEVY</p> <p>Žák určí slova mnohoznačná. Přeloží věty s příčestí minulým i předpřítomným. Napíše věty se způsobovými slovesy. Určí vazby se slovesy have, do, make a take a věty podmínkové. Formuluje příslovce z přídavných jmen koncovkou –ly a stupňuje přídavná jména.</p>	<p>Mnohoznačnost slov, synonyma, antonyma, homonyma. Používání minulého času, předpřítomného času průběhového a prostého. Triády nepravidelných sloves. Modální slovesa – souhrnný přehled (hlavní významy a jejich užití v praxi). Vazby se slovesy- have, do, make, take. Podmínkové věty skutečné. Tvoření příslovčí z přídavných jmen koncovkou – ly; stupňování přídavných jmen.</p>	<p>ČJ- slova mnohoznačná</p>

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
<p>Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Osvojil si slovní zásobu z probíraných tematických celků. Vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí.</p>	<p>Upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků. Tematické okruhy – rodina, škola, volný čas, kultura, sport, pocity a nálady, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí. (Holidays, Family- příbuzenské vztahy, Friends will be friends, Halloween, My town, Sports, History of Great Britain (prohlubování vědomostí), USA, Visit to Prague, Travelling- plán cesty, Invitation, Trip to S. Bohemia. Charles Dickens- shromáždění údajů o spisovateli. The war- názory na válku.) Rozhovory, dramatizace. Společenské fráze a jejich využití v praxi. Práce se slovníkem. Projekty na daná témata. Příběhy v obrázcích, kvízy, puzzle – sentences, words + pictures.</p>	<p>OSV: Komunikace - komunikace v různých situacích EGS: Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; Evropa s vět nás zajímá - zvyky a tradice národů Evropy ; ČJ- literatura- Realismus ČJ- poezie</p>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
<p>Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. Dokáže porozumět přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováným).</p>	<p>Poslech s porozuměním souvislých projevů učitele, monologických i dialogických projevů rodilých mluvčích přímých i reprodukováných ze zvukového záznamu nebo videozáznamu. Sdělení základních informací či hlavních myšlenek z krátkého vyslechnutého textu. Reprodukce vyslechnutých textů.</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace. Rovněž vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. Rozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět.</p>	<p>Orientace v textu. Vyhledávání a přiřazování klíčových slov, nadpisů k odstavcům v rámci textu. Určování gramatických jevů v textu a následné procvičování.</p>	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PÍSEMNÝ PROJEV		
Dokáže psát jednoduché izolované fráze a věty o každodenních tématech. Žák napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat. Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Písemné zachycení hlavních myšlenek ze snadného vyslechnutého projevu nebo přečteného textu podle daných témat. Písemné vyjádření vlastních myšlenek, dojmů ve formě krátkého dopisu či jiného sdělení. Sestavení vlastního receptu.	
GRAMATICKÉ JEVY		
Žák dokáže určit správné pořadí přídavných jmen ve větě. Formuluje věty s předpřítomným časem průběhovým. Překládá věty vedlejší. Doplňuje časové předložky at, on, in. Převědne věty aktivní do passiva a aplikuje vazbu to be going to v rámci vět. Používá triády nepravidelných sloves.	Dvě a více přídavných jmen ve větě. Předpřítomný čas průběhový-How long...? Věty s nepřímou otázkou. Vedlejší věty – účelové, příslovečné, podmínkové. Trpný rod. Časové předložky at, on, in. Pravidla tvoření příslovcí. Tázací dovětky. Vazba – to be going to. Souhrnné procvičování již dříve probíraných problematických gramatických jevů.	

5. 3 Vyučovací předmět: **Německý jazyk**

Charakteristika předmětu:

Předmět německý jazyk je vyučován v sedmém až devátém ročníku s celkovou časovou dotací 6 hodin, rozdělenou po dvou hodinách v jednotlivých ročnících. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Zabývá se také souvisejícími tematickými okruhy průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. V rámci předmětu získává žák pozitivní vztah ke studiu cizího jazyka. Náplň předmětu umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice. Učí se respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Vyučující využívá rozličných forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Mezi formy a metody realizace jazykové výuky patří skupinová výuka, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity;
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy v rodině, k druhým lidem; chování podporující dobré vztahy, vzájemné respektování
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč těla, řeč zvuků, řeč slov; dialog; komunikace v různých situacích
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - naši sousedé v Evropě – Německo a Rakousko
- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - život Evropanů a styl života v Evropských rodinách

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- z tematického okruhu „multikulturalita“ – pochopení cizího jazyka jako důležitého nástroje k dorozumění a celoživotnímu vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - odpady a způsob hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

Mediální výchova

- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - mediální sdělení pro školní časopis, internet, uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk jsou využívány rozličné postupy a strategie, jež umožňují žákům získat tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k poznání smyslu a cíle učení
- žáky učíme propojovat získané poznatky do širších celků
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- žáky podněcujeme ve snaze vyhledat samostatně vhodné informace
- klademe vhodné otázky
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- při komunikaci vštěpujeme žákům, aby komunikovali na odpovídající úrovni
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- oceňujeme, když se žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry
- žáky učíme schopnosti sebekontroly
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetenci občanské

- žáky vedeme k respektování názorů druhých
- žáky učíme, aby se uměli zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- povzbuzujeme žáky k diskusi a prezentaci vlastních názorů
- nabádáme žáky k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáky vedeme ke schopnosti efektivně organizovat svou práci
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
<p>Žák chápe význam užívání cizího jazyka v současnosti a jeho důležitost pro celoživotní vzdělávání. Je rovněž seznámen s německou abecedou a odchylkami ve výslovnosti.</p> <p>Žák si osvojil pozdravy a pokyny pro práci v hodině, zdraví se se spolužáky a kantorem.</p> <p>Reprodukuje slovní zásobu v rámci probíraných tematických celků.</p> <p>Samostatně pojmenuje školní potřeby, udává jejich počet i barvu. Názvy i počet procvičuje pomocí skutečných pomůcek.</p> <p>Opakuje názvy činností.</p> <p>Zapojí se do jednoduchých rozhovorů v rámci tematických okruhů. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.</p>	<p>Seznámení s novým předmětem. Práce s pomůckami a slovní zásobou. Správná výslovnost. Slovní zásoba – rodina, domov, škola, barvy, činnosti – povolání, volný čas, kalendářní rok..</p> <p>Nejčastěji používané pokyny. Pozdravy a fráze.</p>	<p>EGS - Život Evropanů a styl života v Evropských rodinách</p> <p>MKV - Multikulturalita</p> <p>MKV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti</p> <p>ČJ - rozčlenění jazyků do skupin</p> <p>OSV – Komunikace (řeč těla, řeč zvuků, řeč slov), dialog</p> <p>Kreativita (cvičení pro rozvoj zákl. rysů kreativity)</p>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
<p>Rozumí základním pokynům pro práci v hodině a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p>	
PÍSEMNÝ PROJEV		
<p>Užívá správně slovosled v jednoduchých oznamovacích a tázacích větách. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.</p>	<p>Slovní zásoba pro daný ročník – texty na doplnění, formuláře, překladová cvičení.</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
<p>Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník.</p>	<p>Učebnicové i autentické texty s obrázky (pohádky aj.) – reprodukce částí textu.</p>	<p>ČJ- práce se slovníkem</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>GRAMATICKÉ JEVY</p> <p>Používá členy určité a neurčité u podstatných jmen, časuje pomocná slovesa sein, haben ve spojení s osobními zájmeny; vytváří tvary silných, slabých sloves a užívá je v rozkazu. Určí některé předložky se 3., 4., 3. a 4.pádem. Pojmenuje číselnou řadu do 20 se správnou výslovností. Skloňuje určitý i neurčitý člen podstatných jmen a používá os. a přivlastňovací zájmena v pádech.</p>	<p>Základní gramatické struktury. Stavba věty. Předložky se 3., 4., 3. a 4. pádem. Číslo. Kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny, roční období, měsíce). Podstatná jména, osobní a přivlastňovací zájmena.</p>	<p>ČJ - druhy vět tázacích, slovosled a intonace M - čísla</p>

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat. Demonstruje rozhovory na různá témata a odpovídá na otázky.	Tematické plány – lidské tělo, zdraví, zvířata, počasí, zájmová činnost, oblékání, tradice a zvyky, nákupy, příroda a počasí, svátky, důležité zeměpisné údaje. Fráze, rozhovory.	OSV - Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy v rodině, k druhým lidem) OSV - Komunikace (dialog) MKV- Multikulturalita Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur Z - realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a zdokonaluje je. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Práce s autentickými, učebnicovými texty.	
PÍSEMNÝ PROJEV		
Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat.	Texty zaměřené na již probranou a aktuálně probíranou slovní zásobu.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku. Vyslovuje a čte nahlas jednoduché texty.	Práce se slovníkem. Reprodukce textu.	ČJ - výpisky a výtah, technika správného čtení a výslovnost
GRAMATICKÉ JEVY		
Vyjádří některé předložky se 3., 4., 3. a 4. pádem. Používá správně tvary zájmen. Sestavuje rozkazovací věty.	Předložky se 3., 4., 3. a 4. pádem. Zájmena osobní a přivlastňovací. Rozkazovací způsob. Konjugace sloves pravidelných a pomocných v min. čase.	ČJ - antonyma

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Žák časuje pomocná slovesa haben, sein, werden a pravidelná slovesa v minulém tvaru. Skloňuje podstatná jména v množném čísle. Používá přídavná jména ve spojení s podstatnými jmény v pádech. Žák skloňuje slabá podstatná jména a používá silná podstatná jména v jednotlivých pádech. Stupňuje příd. jména a překládá věty se spojkami und, aber, oder.</p>	<p>Množné číslo podstatných jmen, přídavná jména. Deklinace silných a slabých podstatných jmen. Komparace příd. jmen. Věty se spojkami und, aber, oder.</p>	

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
KONVERZACE, SLOVNÍ ZÁSoba		
Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Osvojí si rovněž slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických celků.	Práce se slovníkem. Tematické okruhy – jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, svátky, příroda, reálie zemí příslušných jazykových oblastí.	OSV – Komunikace (dialog) MKV- Multikulturalita Z - reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Náslechy; práce s texty.	
PÍSEMNÝ PROJEV		
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Projektové práce, texty.	EV -Lidské aktivity a problémy životního prostředí - odpady a způsob hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině MV - Tvorba mediálního sdělení - mediální sdělení pro školní časopis, internet, uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Učebnicové i autentické texty s obrázky (pohádky aj) – reprodukce textu.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>GRAMATICKÉ JEVY</p> <p>Žák si osvojil základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Používá správné tvary způsobových sloves a slovesa wissen v přít. i minulém čase. Správně užívá tvary pravidelných i nepravidelných sloves v minulém čase. Používá osobní i přivlastňovací zájmena. Žák si osvojil tvoření řadových číslovek a používá základní číslovky do 1000. Aplikuje nejvíce používané předložky Reprodukuje vedl. věty s některými spojkami v používá spojky ve větách hlavních.</p>	<p>Modální slovesa a sloveso wissen; préteritum a perfektum silných i slabých sloves; deklinace adjektiv po členu určitém a neurčitém ve spojení s podst. jmény; řadové číslovky a základní číslovky do 1000. Předložky se 3., 4., 3. a 4. pádem. Spojky dass, weil, deshalb, und aber, oder.</p>	

5. 4 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika předmětu:

Předmět matematika je vyučován v prvním až devátém ročníku. V první třídě s časovou dotací 4 hodiny týdně, ve druhé až páté třídě s týdenní časovou dotací 5 hodin týdně. Na druhém stupni navazuje výuka na výuku matematiky na prvním stupni. Předmět matematika je vyučován jako samostatný předmět, v šestém ročníku 5 hodin týdně, sedmém, osmém a devátém ročníku 4 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových učebnách.

Vzdělávání v předmětu matematika:

- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (orientace, odhady, měření, porovnávání velikostí).
- vede k rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si vzorců.
- vede k rozvíjení logického myšlení a k srozumitelné a věcné argumentaci při řešení úloh.
- vede k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů. Rozvíjí zkušenosti s matematickým modelováním.
- vede k přesnému stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.
- rozvíjí spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřující situace z běžného života a jejich využití v praxi.
- posiluje důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvoji vytrvalosti, přesnosti.

Formy a metody práce:

- frontální výuka
- názorně demonstrační metoda
- skupinové práce
- metoda problémového výkladu
- práce s učebnicí, práce s matematickými tabulkami
- měření, zpracování získaných údajů, jejich vyhodnocení a vyvozování závěrů

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty:

- chemie: řešení rovnic, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce
- fyzika: převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce, rovnice
- zeměpis: měřítko mapy, azimut, určování vzdálenosti a polohy

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, rozhodovací dovednosti; dovednosti pro učení
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, zvládání stresových situací
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, originality, schopnosti vidět věci jinak, schopnosti "dotahovat" nápady do reality;
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - vedení a organizování práce skupiny
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - evropské krajiny, styl života v evropských rodinách; naše vlast a Evropa, Evropa a svět - vyhledávání a zpracovávání informací, tabulky, grafy, diagramy - řešení slovních úloh;

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „multikulturalita“ – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování;

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - průmysl, hospodaření, energie, vyhledávání a zpracovávání informací, řešení slovních úloh; ochrana přírody a kulturních památek;

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - vnímání mediálních sdělení, analýza a zpracování jednoduchých tabulek, grafů, diagramů;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení daných klíčových kompetencí výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

Kompetence k učení

- osvojit si základní matematické pojmy a vztahy mezi nimi
- vyhledávat, třídit a vyhodnocovat informace
- používat správnou odbornou terminologii
- pracovat s metodami, při nichž sami docházejí k řešení úkolů a formulaci závěrů
- aplikovat znalosti v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy, nalézat a formulovat jádro problému, najít vhodný způsob řešení, užívat logické a matematické postupy
- využívat vlastního úsudku, kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí
- pracovat s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, vést žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky písemnou i ústní formou
- při práci ve skupině vést komunikaci a respektovat názor druhých a podle potřeby pomáhat ostatním
- užívat správnou terminologii, symboliku

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, oceňovat zkušenosti druhých lidí
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém - sebedůvěra, pocit sebeuspokojení, sebeúcta
- zpracovávat úkoly, při kterých mohou spolupracovat

Kompetence občanské

- respektovat názory ostatních, zodpovědně se rozhodovat podle dané situace
- brát ohled na druhé při práci v týmu

Kompetence pracovní

- zdokonalovat si grafický projev, efektivně vést organizování vlastní práce
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, chápat podstatu, riziko a cíl podnikání
- dodržovat dohodnutou kvalitu zadaných úkolů

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznamuje se s přirozenými čísly	Přirozená čísla v oboru do 20	
Počítá předměty v daném souboru do 20	Počítání předmětů do 20	VV-obrázky stejného druhu podle počtu
Vytváří soubory s daným počtem prvků do 20	Vytváření souborů do 20	
Čte přirozená čísla do 20	Čtení přirozených čísel do 20	
Zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20	Psaní číslic, porovnávání čísel do 20	
Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti přirozených čísel do 20	Porovnávání čísel do 20	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose do 20	Číselná řada, práce s číselnou osou do 20	
Sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 bez přechodu desítky	Sčítání a odčítání přirozených čísel do 20 bez přechodu desítky	
Řeší jednoduché slovní úlohy	Slovní úlohy	VV, PČ - znázornění slovní úlohy
Sčítá a odčítá celé hodiny	Sčítání a odčítání	
Seznamuje se s jednoduchými závislostmi z praktického života	Slovní úlohy	
Doplňuje jednoduché tabulky, posloupnosti čísel do 20	Jednoduché tabulky a posloupnosti	
Rozlišuje jednoduché geometrické útvary	Základní geometrické útvary-čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	
Umí pojmenovat jednoduché geometrické útvary	Základní geometrické útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - pojmenování	
Vymodeluje jednoduché geometrické útvary	Modelování jednoduchých geometrických útvarů	
Třídí geometrické útvary podle tvaru, velikosti a barev	Třídění geometrických útvarů	VV-obrázky stejného druhu podle počtu
Rozezná a modeluje jednoduché geometrické útvary	Rozeznávání a modelování jednoduchých geometrických útvarů	OSV - rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Učí se používat přirozená čísla k modelování reálných situací	Slovní úlohy v oboru přirozených čísel do 100.	OSV - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, originality, schopnosti vidět věci jinak, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).
Počítá předměty v daném souboru do 100	Počítání prvků v daném souboru - sčítání a odčítání, zápis čísel v desítkové soustavě.	
Vytváří soubory s daným počtem prvků do 100	Vytváření konkrétních souborů prvků (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti,...) s daným počtem prvků do 100. Seznámení s peněžní soustavou EU.	VV - výroba papírových mincí a bankovek. MKV - Multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování). EGS - Objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny, styl života v evropských rodinách)
Čte přirozená čísla do 100	Čtení přirozených čísel do 100.	
Zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100	Psaní číslic. Porovnávání přirozených čísel v oboru do 100.	
Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti přirozených čísel do 100	Porovnávání přirozených čísel do 100. Zápis vztahů mezi čísly pomocí symbolů $<$, $>$, $=$.	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose do 100	Orientace na číselné ose. Řazení čísel vzestupně i sestupně. Závorky.	
Seznamuje se s využíváním komutativnosti a asociativnosti sčítání	Komutativnost a asociativnost sčítání. Vytváření příkladů na sčítání.	
Sčítá a odčítá přirozená čísla do 100, seznamuje se s násobením přirozených čísel do 50	Sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel do 100 i s přechodem přes desítku. Závorky. Vztahy o x více, o x méně. Poznává řady násobků 2 - 5. Názorné zavádění násobení a dělení na souborech různých předmětů. Seznámení s násobilkou 2 - 5.	
Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	Používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh. Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, ke sčítání a odčítání v oboru do 100. Řeší slovní úlohy s užitím vztahů o x více, o x méně.	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování).
Sčítá a odčítá celé hodiny, minuty	Čtení údajů na různých typech hodin. Sčítání a odčítání celých hodin a minut.	OSV - Rozvoj schopností pozorování (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení). Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - originality, schopnosti vidět věci jinak, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).

Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace, Olomoucká 336
Školní vzdělávací program

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Učí se číst tabulky	Práce s tabulkou pro sčítání a odčítání do 100. Využití tabulek při řešení úloh na sčítání a odčítání v oboru do 100. Seznámení s tabulkou násobků.	PČ - výroba tabulek pro sčítání
Sleduje jednoduché závislosti z praktického života	Sledování změn teploty během dne. Rozlišování doby snídaně, oběda a večeře.	PRV - roční doby, části dne, denní režim, změny v přírodě
Doplňuje jednoduché tabulky, posloupnosti čísel do 100	Doplňování jednoduchých tabulek. Posloupnost čísel do 100.	
Poznává základní rovinné útvary a pozná některá jednoduchá tělesa	Základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, koule, válec).	
Pojmenuje základní rovinné útvary a pojmenuje některá jednoduchá tělesa	Základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - pojmenování.	
Vymodeluje základní rovinné útvary a některá jednoduchá tělesa, poznává je v realitě	Modelování základních rovinných útvarů a jednoduchých těles v rovině.	VV, PČ - znázorňování, modelování.
Měří délku úsečky, učí se používat pravítko	Měření úsečky na cm. Čára křivá, přímá, lomená. Práce s pravítkem.	
Rozezná a modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině	Rozeznávání a modelování jednoduchých geometrických útvarů v rovině.	PČ - Výroba krabiček (Krychle, kvádr). Hledání a rozpoznávání jednoduchých těles v praktickém životě (věci kolem nás).
Znázorní ve čtvercové síti přímku a úsečku	Znázorňování přímky a úsečky ve čtvercové síti.	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací	Slovní úlohy v oboru přirozených čísel	
Počítá předměty v daném souboru	Počítání předmětů v daném souboru -sčítání, odčítání, násobení, dělení, zápis čísla v desítkové soustavě, písemné algoritmy početních operací	
Vytváří soubory s daným počtem prvků	Sčítání, odčítání, násobení, dělení, písemné algoritmy početních operací	
Čte přirozená čísla do 1 000	Čtení přirozených čísel do 1000	
Zapíše a porovnává přirozená čísla do 1 000	Zápis a porovnávání přirozených čísel do 1000	
Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti přirozených čísel do 1 000	Porovnávání čísel do 1000	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Číselná řada, práce s číselnou osou	
Učí se využívat komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, vlastnosti početních operací	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítání, odčítání, násobení, dělení	
Zaokrouhluje přirozená čísla provádí odhady do 1000	Zaokrouhlování čísel do 1000	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řešení a tvoření slovních úloh	VV, PČ - znázornění slovní úlohy
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Jednoduché převody jednotek času	
Učí se pracovat s danými daty	Tabulky, jednoduché diagramy	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Jednotky délky, hmotnosti, objemu	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel do 1000	Závislosti a jejich vlastnosti	
Rozezná základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Základní útvary v rovině, základní útvary v prostoru	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Základní útvary v rovině, základní útvary v prostoru-pojmenování	
Vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary a jednoduchá tělesa v rovině, popis, porovnání s realitou	
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Základní útvary v prostoru-délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod obrazce	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Střed úsečky, úsečky shodné, přenesení úseček	
Pozná rovnoběžky a kolmice	Rovnoběžky a kolmice	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché útvary	Práce se čtvercovou sítí	OSV - kooperace a kompetice
Snaží se řešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	OSV - seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, zvládání stresových situací

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Čte přirozená čísla do 1 000 000	Obor přirozených čísel. Číselné a obrázkové řady	
Zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000	Zápis čísla v desítkové soustavě	
Orientuje se a zobrazí číslo na číselné ose v daném oboru	Číselná osa	VV - linie
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení v oboru daných čísel	Sčítání a odčítání, násobení a dělení čísel v daném oboru. Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, cvičení smyslového vnímání, řešení problémů)
Provádí písemně jednoduché početní operace v oboru přirozených čísel	Písemné algoritmy početních operací	TV - měření skoku, hodu,
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky v oboru čísel do 1 000 000	Zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru do 1 000 000	Slovní úlohy	ČJ - správně zapisuje slovní úlohy slovem OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování)
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Jednotky času a jejich převody	
Vyhledává data z různých zdrojů (jízdni řady, encyklopedie, internet...)	Jízdní řady	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování)
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Celek, část, zlomek Zlomky – čitatel, jmenovatel, zlomková čára Zápis $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$	VV – skládání origami
Čte jednoduché tabulky a diagramy	Diagramy, grafy, tabulky, rozvrh hodin	TV - tabulky výsledků
Znázorní základní rovinné útvary, narýsuje obecný trojúhelník a kružnici	Základní útvary v rovině - bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník. Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody. Magické čtverce	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů)
Sčítá a odčítá graficky úsečky	Grafický součet a rozdíl úseček	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Rovnoběžky a kolmice, vzájemná poloha dvou přímek	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (řešení problémů)
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	Čtverec, obdélník	
Rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Osově souměrné útvary. Prostorová představivost	
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	Slovní úlohy	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Čte přirozená čísla do 1 000 000	Obor přirozených čísel. Číselné a obrázkové řady.	
Zapíše a porovnává přirozená čísla do 1 000 000	Zápis čísla v desítkové soustavě.	
Orientuje se a zobrazí číslo na číselné ose v daném oboru	Číselná osa.	
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Písemné algoritmy početních operací.	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony.	TV - odhad sportovního výkonu
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Slovní úlohy.	ČJ - správně zapisuje slovní úlohy slovem OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, zvládnutí učebních problémů)
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Porovnávání, sčítání a odčítání zlomů se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) a tyto operace zapisuje (pomocí názorných obrázků – čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa).	
Porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a číslo vyznačí na číselné ose	Kladná a záporná část číselné osy, zápis kladných a záporných celých čísel do číselné osy, (teploměr, model)	
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Desetinná čísla – zápis čísel v řádu desetin a setin na číselné ose, teploměru, modelu, porovnávání desetinných čísel.	PRV – měření teploty EV - Vztah člověka k prostředí (globální oteplování)
Orientuje se v čase, provádí převody jednotek času.	Jednotky času a jejich převody.	
Vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti a jejich vlastnosti.	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Diagramy, grafy, tabulky, soustava souřadnic. Jednotky času a jejich převody.	TV - tabulky výsledků
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary	Základní útvary v rovině - bod, přímka, polopřímka, úsečka,	VV - linie

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
(čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet a rozdíl úsečky. Jednotky délky a jejich převody. Obvod obrazce.	TV - měření hodů a skoků OSV - rozvoj schopnosti poznávání
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Rovnoběžky a kolmice procházející daným bodem. Vzájemná poloha dvou přímek.	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, zvládnutí učebních problémů)
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce a obdélníku. Jednotky obsahu.	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Osově souměrné útvary.	PČ - překládání papíru
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Slovní úlohy. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost.	

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Provádí početní operace s desetinnými čísly	Desetinná čísla. Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě. Zobrazení na číselné ose. Porovnávání, sčítání, odčítání desetinných čísel. Násobení a dělení 10, 100, 1000, ... Násobení a dělení desetinných čísel. Používá desetinná čísla při převodech jednotek.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, cvičení dovednosti zapamatování
Zaokrouhluje desetinná čísla a provádí odhady, využívá kalkulačtor	Zaokrouhlování desetinných čísel. Práce s kalkulačkou při kontrole výpočtů.	
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Desetinná čísla - tabulky, grafy, diagramy z praktického života. Výpočet aritmetického průměru. Četnost znaku.	EGS - Evropa a svět: tabulky, grafy, diagramy, jejich vyhledávání a zpracovávání MV - vnímání mediálních sdělení, zpracování tabulek, grafů, diagramů
Charakterizuje základní rovinné útvary	Bod, přímka, polopřímka, úsečka, kolmice, rovnoběžky, úhel, kružnice. Čtverec, obdélník, trojúhelník. Typy trojúhelníků, vlastnosti stran, úhlů a dalších prvků.	
Využívá základní vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Čtverec, obdélník, trojúhelník. Řešení slovních úloh z praxe na obvod a obsah čtverce, obdélníka. Trojúhelník - obvod.	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovednosti řešení problémů); Kooperace a kompetice (vedení a organizování práce skupiny)
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníka	Čtverec, obdélník: obvod, obsah, u trojúhelníku jen obvod, obsah jen pravoúhlého trojúhelníka.	
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Úhly, úhломěr. Konstrukce a měření úhlu, typy úhlů, grafické a početní operace s úhly, jednotky a převody, vlastnosti úhlů (vrcholové, vedlejší, souhlasné, střídavé), osa úhlu, úhly v trojúhelníku.	Z - azimut, orientace podle buzoly
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (kvádr krychle, čtyřboký pravidelný hranol), analyzuje jejich vlastnosti	Charakterizuje kvádr, krychli, pravidelný čtyřboký hranol.	
Načrtne a sestrojí síť kvádra a krychle	Načrtne kvádr, krychli, kolmý hranol.	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádra a krychle	Vypočítá povrch a objem kvádra, krychle, kolmého hranolu.	F - hustota, výpočet objemu OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Počítá povrch a objem kváдру a krychle, příklady z praxe.	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Náčrt a konstrukce kváдру a krychle metodou volného rovnoběžného promítání.	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	Osová souměrnost, různá poloha osy, samodružný bod. Osa úsečky, osa úhlu. Osově souměrné útvary. Rovinně souměrné útvary.	
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel .Násobek, dělitel . Kritéria dělitelnosti. Prvočísla, čísla složená. Rozklad na součin prvočísel. Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel. Soudělná a nesoudělná čísla. Daných znalostí využívá při řešení slovních úloh a příkladů z praxe.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, dovednosti pro učení, cvičení dovednosti zapamatování
Načrtne a sestrojí rovinné útvary - trojúhelník	Trojúhelník. Druhy trojúhelníků podle délek stran a podle velikosti úhlů. Trojúhelníková nerovnost. Jednoduché konstrukce (3 strany, 2strany a úhel, strana a 2 úhly přilehlé)	
Porovnává soubory dat	Tabulky, grafy, diagramy z praktického života.	OSV- rozvoj schopnosti poznávání EGS - naše vlast a Evropa, vyhledávání a zpracovávání informací - tabulky, grafy, diagramy MV - vnímání mediálních sdělení, zpracování tabulek, grafů, diagramů
Matematizuje jednoduché reálné situace	Slovní úlohy na desetinná čísla, na společný násobek a společného dělitele, na povrch a objem kváдру a krychle. Zpracování dat.	OSV: Kooperace a kompetice (řešení problémů, vedení a organizování práce skupiny)

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Provádí početní operace s celými čísly a se zlomky	Celá čísla. Číselná osa. Čísla navzájem opačná. Porovnávání, sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel. Zlomky. Porovnávání, rozšiřování, krácení zlomků. Převrácené číslo. Sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků. Smíšený zlomek. Složený zlomek.	
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Úprava zlomku na desetinné číslo a zpět. Procenta. Úprava procent na desetinné číslo, na zlomek a zpět. Poměr.	
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	Shodnost. Věty o shodnosti trojúhelníků.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování
Načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	Středová souměrnost. Různá poloha středu souměrnosti. Útvary středově souměrné.	
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Procenta. 1 procento. Základ. Výpočet procentové části, počtu procent a základu. Jednoduché diagramy, rozumí jim a dokáže z nich vyčíst dané údaje. Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Promile. Jednoduché a složené úrokování. Slovní úlohy z praxe.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti MV - mediální sdělení, analyzuje jednoduché diagramy z médií, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. EGS - naše vlast, Evropa a svět - zpracování dat
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Procenta - úsečkový, obdélníkový, sloupcový, kruhový diagram. Schémata, tabulky, grafy.	OSV- rozvoj schopnosti poznávání EGS - naše vlast, Evropa a svět - tabulky, grafy, diagramy MV - vnímání mediálních sdělení, zpracování tabulek, grafů, diagramů
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr. Základní tvar poměru. Úprava v daném poměru. Měřítko plánu a mapy. Úměra. Trojčlenka. Slovní úlohy z praxe.	Z - glóbus, mapa, určování zeměpisné polohy, měřítko mapy
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem u přímé a nepřímé úměrnosti	Pravoúhlá soustava souřadnic. Přímá, nepřímá úměrnost. Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem.	
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Přímá, nepřímá úměrnost.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Matematizuje jednoduché reálné situace na přímou, nepřímou úměrnost, na poměr, procenta.	Slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost. Slovní úlohy na poměr a procenta. Využití příkladů z praxe.	OSV- řešení problémů z praxe
Řeší jednoduché problémy, modeluje situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Slovní úlohy na celá čísla, zlomky, procenta, poměr.	OSV: Kooperace a kompetice (řešení problémů, vedení a organizování práce skupiny)
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor u celých čísel, zlomků a procent	Při řešení slovních úloh správně zaokrouhluje s danou přesností a účelně využívá kalkulačtor.	
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Procenta. Přímá a nepřímá úměrnost.	
Porovnává soubory dat	Procenta. Přímá a nepřímá úměrnost. Tabulky, grafy, diagramy z praktického života.	OSV- rozvoj schopnosti poznávání EGS - naše vlast, Evropa a svět - tabulky, grafy, diagramy MV - vnímání mediálních sdělení, zpracování tabulek, grafů, diagramů Práce s daty.
Charakterizuje a třídí čtyřúhelníky	Charakterizuje čtyřúhelníky (lichoběžník, rovnoběžník, kosočtverec, obecný čtyřúhelník)	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary - čtyřúhelník	Konstrukce čtyřúhelníků. Diskuse řešení.	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníka a čtyřúhelníka	Trojúhelník - výpočet obvodu a obsahu. Čtyřúhelník - výpočet obvodu a obsahu. Příklady z praxe.	OSV -řešení problémů a rozhodovací dovednosti, dovednosti pro učení
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (hranol), analyzuje jejich vlastnosti	Charakterizuje hranol s podstavou čtyřúhelníka.	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Načrtne a sestrojí hranol s podstavou čtyřúhelníka.	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	Vypočítá povrch a objem hranolu s podstavou čtyřúhelníka.	
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Řeší úlohy s hranoly, úlohy z praxe.	OSV - řešení problémů, rozhodovací dovednosti

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Druhá mocnina a odmocnina přirozených, celých i racionálních čísel. Pythagorova věta.	
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor při umocňování a odmocňování, při práci s číselnými výrazy.	Vyhledává v tabulkách a počítá na kalkulačce příklady na druhou mocninu a odmocninu.	
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Množiny bodů dané vlastnosti. Základní geometrické konstrukce (Thaletova kružnice, aj.)	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Množiny bodů dané vlastnosti. Využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů.	
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Číselné výrazy.	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Číselné výrazy. Výrazy s proměnnou, mnohočleny. Hodnota výrazu. Sčítání, odčítání, roznásobování, vytýkání mnohočlenů. Rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	Lineární rovnice. Ekvivalentní úpravy při řešení rovnic. Rovnice se závorkami a zlomky. Slovní úlohy řešené rovnicí. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů u rovnic	Výrazy s proměnnou. Lineární rovnice. Slovní úlohy řešené rovnicí.	
Charakterizuje a třídí kruh a kružnici	Charakterizuje kružnici, kruh.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Načrtne a sestrojí rovinné útvary - kružnice a její prvky	Kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic, vzájemná poloha kružnice a přímky	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu a kružnice	Délka a obsah kružnice.	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (válec), analyzuje jejich vlastnosti	Charakterizuje válec.	
Načrtne a sestrojí síť válce	Načrtne a sestrojí válec.	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	Vypočítá povrch a objem válce.	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, cvičení dovednosti zapamatování
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Řeší úlohy s válcem , úlohy z praxe.	OSV - řešení problémů z praxe a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav	Soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých. Metody řešení : sčítací metoda, dosazovací metoda a graficky. Slovní úlohy.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, cvičení dovednosti zapamatování
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů u rovnic a soustav	Slovní úlohy řešené soustavou rovnic. Úlohy z praxe.	OSV - řešení problémů, rozhodovací dovednosti
Určuje velikost úhlu u podobnosti výpočtem	Podobnost trojúhelníků.	
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	Podobnost trojúhelníků. Věty o podobnosti trojúhelníků.	
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Charakterizuje pravidelné mnohoúhelníky.	
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obvod a obsah všech rovinných útvarů. Pravidelné mnohoúhelníky.	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary	Pravidelné mnohoúhelníky	
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Lineární funkce. Grafy funkcí.	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (kužel, jehlan, koule), analyzuje jejich vlastnosti	Kužel, jehlan, koule. Analyzuje a charakterizuje jejich vlastnosti.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, rozhodovací dovednosti
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Náčrt a konstrukce kuželu a jehlanu metodou volného rovnoběžného promítání	
Načrtne a sestrojí síť jehlanu a kuželu	Síť kuželu a jehlanu.	
Odhaduje a vypočítá objem a povrch kuželu, jehlanu a koule	Kužel, jehlan, koule. Výpočet povrchu a objemu.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů, rozhodovací dovednosti
Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Kužel, jehlan, koule. Výpočet povrchu a objemu. Řeší úlohy z praxe.	
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Slovní úlohy z praxe.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání řešení problémů, vedení a organizování práce skupiny
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Praktické příklady na všechny rovinné útvary. Jejich konstrukce a diskuse řešení.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, rozhodovací dovednosti

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data při řešení slovních úloh.	
Porovnává soubory dat	Porovnává soubory dat při řešení slovních úloh.	OSV: Kooperace a kompetice (řešení problémů, vedení a organizování práce skupiny)
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Řeší slovní úlohy z praxe.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Konstrukční úlohy. Práce s geometrickými tělesy. Výpočty obvodů, obsahů, povrchů a objemů. Slovní úlohy z praxe.	OSV - řešení problémů, rozhodovací dovednosti

5. 5 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika předmětu:

Předmět informační a komunikační technologie je vyučován v pátém až sedmém ročníku s celkovou časovou dotací 3 hodiny, rozdělenou rovnoměrně na jednotlivé ročníky. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru informační a komunikační technologie a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroje pro efektivní práci s informacemi a všestrannou komunikaci a to jak v rámci jejich vzdělávání tak i praktickém životě.

Vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií proto pojmáme jako cestu k získávání a rozvíjení dovedností žáků ve dvou rovinách:

- v širším smyslu k pochopení stále rostoucího významu informací v současném světě, osvojení si racionálních postupů jejich získávání, efektivních metod jejich zpracování a využívání ve svém vzdělávání i v praktickém životě
- v užším smyslu k pochopení místa, významu a způsobů využití výpočetní techniky při práci s informacemi, osvojení si zásad a postupů ovládnutí počítače a vybraných periférií, využívání jeho základních funkcí a vhodného aplikačního software pro racionální a efektivní získávání, zpracování a prezentaci informací

Získané dovednosti žáci bezprostředně uplatňují v ostatních vzdělávacích oblastech, přičemž současně dochází k systemizaci, upevňování a rozšiřování jejich poznatků při tvořivé práci s informacemi, k postupnému zdokonalování při využívání výukového i aplikačního software, k automatizaci potřebných postupů a činností při ovládnutí výpočetní techniky. Využívání výpočetní techniky se tak stává samozřejmým nástrojem jejich dalšího vzdělávání.

Výuka probíhá na specializované učebně informatiky. Žáci dané třídy jsou z kapacitních důvodů rozděleni do skupin s maximálním počtem 10 žáků tak, aby měl každý žák pro práci k dispozici svůj počítač.

Na prvním stupni přitom přihlížíme k dosažené úrovni dovedností při ovládnutí počítače, přičemž skupiny bereme jako prostupné. To znamená, že žák, jehož dovednosti se zlepší, přestoupí do jiné skupiny. Stejně tak ten, kdo začne z nějakého důvodu zaostávat. Aby byla tato propustnost možná, probírají vždy všichni stejnou látku. Skupina, v níž jsou žáci, kterým dělá zvládnutí obsluhy počítače problémy se věnuje základnímu učivu, další skupiny postupně řeší náročnější případně i individuální úkoly. Snahou je postupně eliminovat případné handicapy některých žáků v obsluze počítače a naopak zabezpečit, aby i pro pokročilejší uživatele zůstala výuka zajímavá.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium
- z tematického okruhu „kreativita“ – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnost a originalita nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality
- z tematického okruhu „komunikace“ - komunikace v různých situacích, pravda, lež a předstírání v komunikaci; dialog
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýzy vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevy ve vztahu k problematice elektronické komunikace

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - zodpovědnost občana za své činy, morálka, dodržování zákonů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - vyhledávání různých informací o evropských krajinách a životě lidí v nich

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - chápání podstaty mediálního sdělení, identifikace základních orientačních prvků v textu
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení, tvorba příspěvku pro školní časopis
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - utvoření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu, rozdělení úkolů a zodpovědnosti

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky podněcujeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií ve svém vzdělávání i v praktickém životě; přitom mají možnost využívat zkušenosti z práce s dostupným software, spolupráci s ostatními žáky, učí se pracovat s nápovědou u jednotlivých programů, využívat literaturu, pracovat s odbornými periodiky
- vhodně volenými úkoly vytváříme dostatek příležitostí pro rozvíjení myšlení žáků a jejich schopností nacházet nová řešení,
- žáky učíme orientovat se v dostupných informačních zdrojích, informace z nich efektivně získávat, zpracovávat a využívat jako nástroje svého poznání

Kompetence k řešení problémů

- při řešení úloh žáky postupně vedeme k jejich důkladné analýze, učíme je objevovat různá řešení, posuzovat jejich výhodnost, projektovat postup řešení,
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktické realizaci a rozvíjení svého tvořivého potenciálu,
- při samostatné práci v roli konzultanta usilujeme, aby žáci co nejpřesněji formulovali své požadavky na poskytnutí pomoci při řešení daného problému.

Kompetence komunikativní

- elektronickou komunikaci mají žáci možnost využívat jako běžnou součást své práce v předmětu (např. zadávání úloh a odevzdávání jejich řešení cestou e-mailu),
- při komunikaci žákům vštěpujeme dodržování vžitých konvencí a pravidel slušnosti,
- získané komunikační dovednosti mohou v budoucnu využívat k vytváření kvalitních vztahů.

Kompetence sociální a personální

- i při samostatné práci v etapě analýzy poskytujeme žákům možnost diskutovat o podstatě a způsobech řešení daného problému, učíme je vzájemně respektovat své často odlišné názory
- při společných projektech žáky učíme pracovat v týmu, organizovat si společně práci, přijímat a naplňovat zodpovědnost za splnění svěřeného úkolu,
- žákům umožňujeme hodnotit výsledky své práce i práce ostatních, přitom je vedeme k ohleduplnosti a taktu, učíme je citlivě vzájemně posuzovat schopnosti a pracovní úsilí sebe i svých spolužáků

Kompetence občanské

- žáky vedeme k respektování a dodržování legislativních, morálních a etických hledisek při práci s výpočetní technikou a informacemi,
- při práci s informačními technologiemi žáky vedeme ke kritickému myšlení při posuzování obsahu informací, které mohou objevit zejména prostřednictvím internetu, při elektronické komunikaci a pod.

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou,
- žáky učíme pracovat podle návodu, předem vypracovaného postupu, plánu řešení,
- žáky vedeme k přesnosti, pečlivosti a trpělivosti při řešení zadávaných úkolů,
- žáci mohou využít získané dovednosti pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Informace a počítače, využití počítačů v současném světě. Sestava PC, popis a funkce jednotlivých součástí. SW počítače, soubory, programy, dokumenty. Operační systém počítače, jeho funkce, uživatelské rozhraní, práce s myší, zapnutí, vypnutí a restart počítače. Spuštění aplikace, přepínání mezi aplikacemi, tvorba jednoduchého dokumentu, orientace na klávesnici. Tisk a uložení dokumentu.	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání: (cvičení pozornosti, dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium)
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případech jejich závady	Pravidla práce s počítačem. Jednoduchá údržba počítače. Legálnost SW. Virové nebezpečí. Prevence zdravotních rizik při práci na počítači.	Přv - návykové látky a zdraví, hrací automaty a počítače, denní a pohybový režim
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Souborová struktura počítače, složky, název a adresa souboru, zástupce. Správa souborů a složek, ukládání, otevírání a editace, kopírování, přesun, přejmenování a mazání dokumentů. Přístup k datům, jejich zabezpečení při práci více uživatelů na jednom PC a při práci v síti, sdílení dat.	
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Internet a www stránky, domény, hypertext. Prostředí internetového prohlížeče. Způsoby vyhledávání informací na internetu. Rizika spojená s prací na internetu.	VI - Mezilidské vztahy, nesnášenlivost mezi lidmi, osobní bezpečí
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Využití katalogových vyhledávačů. Vyhledávání informací ve školní knihovně, obsah a rejstřík. Databáze školní knihovny.	VL - Evropa a svět EGS - Objevujeme Evropu a svět: vyhledávání různých informací o evropských krajinách a životě lidí v nich
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Zřízení a údržba e-mailové adresy na veřejném serveru, odesílání a příjem e-mailu. Chat, SMS brána.	VI- Mezilidské vztahy, osobní bezpečí OSV - Komunikace: komunikace v různých situacích, pravda, lež a předstírání v komunikaci; Hodnoty, postoje, praktická etika ve vztahu k problematice elektronické komunikace.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Základní ovládání textového editoru, práce s dokumentem - uložení, otevření, editace a tisk. Psaní, mazání, opravy a kopírování textu, vlastnosti a formát písma. Vnitřní členění dokumentu, odstavec, stránka, jejich základní formátování. Vkládání a základní úprava připravených obrázků a grafického textu. Základy práce s aplikací malování, tvorba a úprava rastrových obrázků, jejich ukládání a tisk. Vkládání rastrových obrázků do textového dokumentu. Kopírování mezi internetem a textovým editorem.	OSV – Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity při úpravě textů a grafiky;

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Vyhledávání informací v síti internet, práce s vyhledávačem Google. Portály státní správy a veřejných vzdělávacích institucí, osobní www stránky. Mediální informace.	ČJ - Čtení s porozuměním MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: chápání podstaty mediálního sdělení, identifikace základních orientačních prvků v textu
Ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací	Zpracování textu v textovém editoru, formát písma, odstavce a stránky, kopírování formátu, základy práce se styly. Práce s objekty v textovém editoru - grafické objekty, tabulky, textová pole. Práce s rastrovou grafikou, tvorba, import a úprava obrázků. Základy práce s digitální fotografií - snímání, úpravy, archivace, export.	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení pozornosti při úpravě textů a grafiky; Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity při úpravě textů a grafiky;
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	Základní estetická a typografická pravidla při práci s texty. Tvorba referátu, grafického listu	VV – diplom, plakát

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Ovládá práci s tabulkovým editorem	Základy práce v tabulkovém editoru. Buňka a její formát, typy dat a způsoby jejich vkládání. Uspořádání dat do jednoduché tabulky s využitím základních početních operací. Úvod do používání funkcí. Tvorba grafu. Export tabulky a grafu.	M - závislosti, vztahy a práce s daty, základní početní operace
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Etická a legislativní stránka práce s informacemi, autorský zákon, používání citací.	VDO – Občan, občanská společnost a stát: zodpovědnost občana za své činy, morálka, dodržování zákonů
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Informační zdroje, jejich charakteristika, způsoby práce s nimi. Sběr informací ke stanovenému tématu, jejich třídění a hodnocení podle významu, zpracování rešerše. Primární informace a způsoby jejich sběru. Shromáždění vybraných údajů dotazníkovou metodou, zpracování jednoduchého dotazníku. Shromáždění vybraných údajů sledováním průběhu zvoleného procesu (jevu).	ČJ - Čtení s porozuměním OSV – Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci; Komunikace: dialog
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Možnosti a způsoby prezentace informací. Základy práce s prezentačním programem. Tvorba referátu na zadané téma, jeho přednesení s využitím prezentačního programu. Tvorba jednoduché multimediální prezentace. Zpracování příspěvku do školního časopisu.	MV - Tvorba mediálních sdělení pro školní časopis; Práce v realizačním týmu: utvoření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu, rozdělení úkolů a zodpovědnosti OSV - Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity;

5. 6 Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika předmětu:

Ve vyučovacím předmětu Prvouka jsou naplňovány očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět stanovené pro první období. Vzdělávací obsah se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Předmět se vyučuje v prvním, druhém a třetím ročníku dvě hodiny týdně v kmenových třídách.

Předmět prvouka směřuje k:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváření prvotního uceleného obrazu světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů a chrání je
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů :

- **Místo, kde žijeme** - důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. dopravní výchově)
- **Lidé kolem nás** - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi, se světem financí
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase
- **Rozmanitost přírody** – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
- **Člověk a jeho zdraví** – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci,

poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, sledují konkrétní situace, hrají určené role, řeší modelové situace a pod.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občanská společnost a škola“ - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (význam změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty), ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší u nás), půda (zdroj výživy), energie (využívání energie), přírodní zdroje (význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů).
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - přírodní zdroje, odpadové hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana; zajišťování ochrany životního prostředí v obci

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu prvouka využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí společné postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

Žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět, zejména k:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence k řešení problémů

- žáky vedeme k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- vytváříme jim prostor k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti
- žáky vedeme k samostatnému řešení daných úkolů, vytvářet závěry z daných poznatků
- žáky vedeme k práci s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

- žáky vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- učíme je pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učíme je prezentovat své myšlenky a názory, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině :

- žáky vedeme k efektivní spolupráci na řešení problémů týkajících se problematiky člověka, společnosti, rodiny, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat

Kompetence občanské

- žáky vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- motivujeme je k hledání možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- vedeme je k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme je používat různé materiály, nástroje a vybavení s přihlédnutím k soudobému stavu jejich poznání technického rozvoje

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME:		
Seznamuje se s názvem místa svého bydliště a školy	Adresa místa bydliště, školy	
Ovládá bezpečně cestu do školy a zpět	Bezpečná cesta do školy a zpět, riziková místa a situace	
Začlení místo svého bydliště do příslušné obce	Domov-místo, kde žijeme	
Pozoruje a popíše změny ve své škole	Jsem školák-škola	
Vnímá estetickou hodnotu a rozmanitost krajiny	Pozorování rozmanitosti přírody	
LIDÉ KOLEM NÁS:		
Identifikuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	Rodina-příbuzenské vztahy	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Jsem školák-vztahy mezi spolužáky	OSV mezilidské vztahy-péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
Seznamuje se s různými druhy povolání a pracovních činností	Povolání a pracovní činnosti	
LIDÉ A ČAS:		
Rozezná časové údaje při řešení různých situací v denním životě	Členění roku, kalendář, orientace v čase	VV, PČ
Začíná se orientovat v ději minulém, přítomném a budoucím	Základní orientace v čase (dnes, včera...), denní režim dne	
Poznává některé kulturní či historické památky	Kulturní a historické památky v okolí školy	
Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi	Lidové zvyky a tradice	VV, PČ
ROZMANITOST PŘÍRODY:		
Pozoruje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Pozorování proměn přírody	
Pojmenuje některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Rostliny a živočichové	PČ
Seznámí se se základními přírodními společenstvími (pole, louka, les...)	Základní přírodní společenstva (zahrada, louka, les...)	EV - ekosystémy (les, pole, louka)
Pozoruje změny některých známých látek	Změny látek	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznamuje se se společnými a rozdílnými vlastnostmi u skupiny některých známých látek	Společné a rozdílné vlastnosti látek	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:		
Uplatňuje základní hygienické návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, dodržuje režim dne	Stavba těla, základní funkce a projevy člověka, osobní hygiena, režim dne	
Pozná vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví	Zdraví a nemoc, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim.	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	Péče o zdraví, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních.	
Rozumí a rozezná zásady osobního bezpečí, v případě potřeby požádá o pomoc	Zásady osobního bezpečí. Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru.	
Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Pravidla silničního provozu. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	
Plní pokyny dospělých při mimořádných událostech, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Ochrana člověka v mimořádných situacích. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví. Číslo tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.. Integrovaný záchranný systém, požár, povodeň.	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME:		
Určí místo svého bydliště a školy	Adresa školy i svého bydliště. Významná místa v obci. Obec v současnosti i minulosti.	
Popíše cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Bezpečná (nejkratší) cesta na určené místo a zpět. Předvídaní a předcházení nebezpečným situacím.	
Přiřadí názvy okolních obcí a měst	Domov - místo, kde žijeme. Naše obec a okolí. Začlení svou obec (město) do příslušného kraje, do obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	VDO - Občanská společnost a škola: škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; Občan, občanská společnost a stát: vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů.
Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	Naše obec - změny v naší obci a okolí.	
Pozoruje přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vnímá její estetickou hodnotu a rozmanitost	Krajina kolem nás - základní činnosti člověka v krajině a jejich vliv na životní prostředí krajiny. Svět techniky. Přírodní děje a zákonitosti.	EV - Ekosystémy: les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (význam změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); Vztah člověka k prostředí
LIDÉ KOLEM NÁS:		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, orientuje se ve vztazích mezi nimi,	Rodina - vztahy, významné události v rodině. Rozdělení rolí v rodině. Základní povinnosti a úkoly členů rodiny.	MKV - Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Člověk-vztahy mezi lidmi. Ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality, rizikové situace.	VDO - Občanská společnost a škola: škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy. Občan, občanská společnost a stát: vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Je schopen popsat různá povolání a pracovní činnosti	Lidská činnost a tvořivost, práce a volný čas. Povolání rodičů.	OSV - Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence.
LIDÉ A ČAS:		
Porozumí časovým údajům při řešení různých situací v denním životě	Orientace v čase a časový řád, denní režim dne	OSV - mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
Roztřídí děj minulý, přítomný a budoucí	Současnost a minulost v našem životě.	
Pojmenuje některé kulturní či historické památky, zná některé významné události regionu	Význačné regionální památky. Osobnosti našeho kraje. Významné události regionu.	
Seznamuje se s některými pověstmi nebo bájemi	Báje, mýty a pověsti z naší obce a okolí.	
Uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Lidská činnost a tvořivost, svět v pohybu	
ROZMANITOST PŘÍRODY:		
Pozoruje a popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Proměny přírody, rozmanitost života v přírodě	EV - Vztah člověka k prostředí: přírodní zdroje, odpadové hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana
Popíše některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Živá a neživá příroda	EV - Základní podmínky života: voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty), ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší u nás), půda (zdroj výživy), energie (využívání energie), přírodní zdroje (význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů).
Uvede příklady výskytu organismů v základních přírodních společenstvech (pole, louka, les...)	Živá příroda, životní podmínky, ochrana přírody a ohrožených druhů.	EV - Ekosystémy (les, louka, pole, rybník).
Provádí s některými známými látkami jednoduché pokusy	Látky a jejich vlastnosti	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Třídí skupiny známých látek podle společných a rozdílných vlastností	Látky a jejich vlastnosti, porovnávání a měření látek	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné návyky a seznamuje se s elementárními znalostmi o lidském těle	Části těla, osobní hygiena. Dodržování základních režimových návyků v průběhu dne i týdne. Běžné nemoci. Měření teploty. Poskytnutí první pomoci při drobných poraněních.	MKV - Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky.
Využívá vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví	Zdraví a nemoc, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim. Látky ohrožující zdraví člověka (tabák, alkohol, nevhodné užívání léků).	
Uplatňuje vhodné zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času.	Předvídání nebezpečí. Předcházení nebezpečným situacím. Pravidla osobního bezpečí. Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru.	
Používá zásady osobního bezpečí, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě. Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných..	Zásady osobního bezpečí. Přivolání pomoci. Poskytnutí první pomoci při drobných poraněních.	
Orientuje se v základních pravidlech účastníků silničního provozu	Pojmy chodec, cyklista, řidič, spolujezdec, pasažér. Základní pravidla účastníků silničního provozu, dopravní značky. Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	
Plní pokyny dospělých při mimořádných událostech, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Ochrana člověka za mimořádných okolností a rizika ohrožení s nimi spojená (povodeň, požár, ...). Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví. Čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME:		
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy	Krajina kolem nás - orientace v krajině	
Vyznačí v jednoduchém plánu cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Naše obec-orientace, nebezpečná místa, pravidla silničního provozu	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR	Domov-místo, kde žijeme	
Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Naše obec-změny v obci a okolí	EV-naše obec (přírodní zdroje, řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci)
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Krajina kolem nás-využití krajiny, povrch, lidské zásahy	
LIDÉ KOLEM NÁS:		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,	Rodina-vztahy, významné události v rodině	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Člověk-vztahy mezi lidmi, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům.	OSV - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Lidská činnost a tvořivost, práce a volný čas	
LIDÉ A ČAS:		
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	Lidé a čas-orientace v čase, rytmus života, denní režim dne	
Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	Naše obec-historie, památná místa, významné události regionu	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Naše obec-báje a pověsti	ČJ- literární výchova
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Lidská činnost a tvořivost, svět v pohybu	
ROZMANITOST PŘÍRODY:		
Pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Proměny přírody, rozmanitost života v přírodě	VV - tematické práce z přírody
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Živá a neživá příroda	EV - základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje)
Uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Živá příroda, ochrana přírody a ohrožených druhů	HV- písničky o zvířatech
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek	Látky a jejich vlastnosti	
Určuje společné a rozdílné vlastnosti u skupiny známých látek a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Látky a jejich vlastnosti, porovnávání a měření látek	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Stavba lidského těla	
Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Pečujeme o své zdraví-osobní bezpečí, pohyb a zdraví. Zdraví a nemoc, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim. Ohrožení zdraví návykovými látkami a jejich označování. Ohrožení hracími automaty a počítači. Závislost nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.	
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Zásady poskytování první pomoci, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních. . Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru.	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Vztahy mezi lidmi, společenská pravidla slušného chování	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	Pravidla silničního provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích, bezpečnostní prvky.	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Ochrana člověka v mimořádných situacích. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví. Číslo tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém.	

5. 7 Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika předmětu:

Ve vyučovacím předmětu *Vlastivěda* jsou naplňovány očekávané výstupy vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** stanovené pro druhé období. Vzdělávací obsah zahrnuje učivo týkající se společnosti, vlasti, Evropy, kultury, základních globálních problémů, práva, vlastnictví. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Předmět *Vlastivěda* je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny v každém ročníku. Předmět staví na elementárních znalostech, které žáci získali v prvoouce i dalších předmětech. Získané základní znalosti a dovednosti vlastivědy slouží pro následné předměty na 2. stupni jako jsou zeměpis, dějepis, výchova k občanství. Předmět se zabývá nejjobecnějšími pojmy, jejich porozuměním a dovedností správně je používat.

Předmět vlastivěda směřuje k:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí,
- poznávání sebe i nejbližšího okolí,
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy,
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi,
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů,
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti,
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům,
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do třech tematických okruhů :

- **Místo, kde žijeme** - důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- **Lidé kolem nás** - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují i průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka předmětu založena na činnostním učení a na pozorování. K nejčastějším metodám a formám práce patří kooperativní a projektová výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů.

Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, sledují konkrétní situace, hrají určené role, řeší modelové situace a pod.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - dovednosti pro učení a studium
- z tematického okruhu „komunikace“ - specifické komunikační dovednosti
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občan, jako odpovědný člen společnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému
- z tematického okruhu „formy participace občanů v politickém životě“ - volební systémy a demokratické volby a politika, obec jako základní jednotka samosprávy státu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - instituce Evropské unie a jejich fungování

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování odlišností různých etnik
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - spolupráce s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami, základní morální normy, tolerance
- z tematického okruhu „etnický původ“ - (postavení národnostních menšin, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti)

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - naše obec, náš životní styl

Mediální výchova

- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - komunikace a spolupráce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků.
- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- vyhledáváním informací v odborné literatuře (encyklopediích a slovnících) a na internetu, jejich tříděním a zpracováním (např. referát, projekt) vedeme žáky k pochopení podstatného a méně podstatného.
- na základě prožitku úspěch vedeme žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti.
- sledováním různých zdrojů informací (televizní pořady, výukové filmy, četba článků k danému tématu, besedou, návštěvou tematicky zaměřené výstavy) vedeme žáky k řešení problémů a porovnávání různých názorů a vlastních praktických zkušeností.
- během skupinové práce je učíme dovednosti samostatně se rozhodovat, poradit si s problémem.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme základy společenského chování, pravidla diskuse, vedeme k respektování názoru jiných, ke schopnosti vyjádřit svůj názor.
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- osvojováním různých témat vedeme k rozšiřování slovní zásoby.

Kompetence sociální a personální

- řešením úkolů v různých skupinách vedeme žáky k zodpovědnosti vůči kolektivu a k vzájemné pomoci, stanovení a dodržování pravidel pro činnost skupiny.
- prohlubováním učiva o člověku formujeme odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, vzhled a čistotu
- diskusemi o rodině a rodinných vztazích posilujeme kladný vztah, úctu k rodičům.

Kompetence občanské

- získáváním nových znalostí o člověku, společnosti, vytváříme správné mravní a hodnotné postoje žáka k okolnímu světu, k životnímu prostředí.
- učením o člověku, jeho potřebách a odlišnostech vedeme žáky k respektování příslušníků jiných ras.
- vedeme žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- sledováním společenského dění vedeme žáky k pochopení funkce parlamentu a sněmovny.
- diskutováním o problémech životního prostředí, vytvářením prezentací k ekologickým problémům budujeme v žácích zodpovědný vztah ke svému okolí

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- skupinovou prací vedeme žáky k vzájemné pomoci a k tomu, aby sami dokázali v případě potřeby o pomoc požádat, upozorňujeme žáky na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vedeme žáky k jejich eliminaci.
- učíme žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňujeme jim hledat vlastní postup,
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME:		
Určí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště. Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	EV - vztah člověka k prostředí (naše obec, náš životní styl) ČJ: SLOH-získaná fakta lze využít při psaní slohových prací ČJ: ČTENÍ - významní autoři regionu
Umí určit hlavní a vedlejší světové strany v přírodě i podle mapy. Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Světové strany	
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a zákl. typy map, vyhledává jednotlivé údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky.	Mapy obecně zeměpisné a tematické	M - měřítko na mapě, vzdálenosti
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury. Jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Okolní krajina (místní oblast, region) : ČR - povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl. Praha a další významná města ČR. Životní prostředí.	
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po ČR.	Cestování po ČR.	OSV - Komunikace (specifikační komunikační dovednosti) - referáty.
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé její zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Naše vlast - domov, krajina, národ. Státní symboly, státní svátky, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR	VDO - Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika, obec, jako základní jednotka samosprávy státu) VDO - Občan a občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS:		
<p>Uplatňuje pravidla soužití v kolektivu.</p> <p>Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</p>	Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	MKV - lidské vztahy (spolupráce s jinými lidmi, základní morální normy, tolerance); Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování odlišností různých etnik) OSV - Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních postojů a hodnot).
<p>Uplatňuje pravidla slušného chování při komunikaci se spolužáky i ostatními lidmi. Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení</p>	Chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	
<p>Uvědomuje si svá práva a povinnosti. Rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva.</p>	Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - školní řád	
<p>Dodržuje společenské chování při kulturních akcích.</p> <p>Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p>	Kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura.	
LIDÉ A ČAS:		
<p>Dovede využívat časové údaje v praktickém životě.</p> <p>Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.</p>	Orientace v čase a časový řád - časová přímka, události, generace, letopočet, kalendáře.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Pozná některé regionální památky v místě svého bydliště, zná některé chráněné části přírody. Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek. Využívá archivů, knihoven a sbírek muzeí a galerií pro pochopení minulosti a využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů.</p>	<p>Regionální památky - památky bruntálského regionu. Návštěva muzea, knihovny. Chráněná území.</p>	<p>EV - vztah člověka k prostředí (naš životní styl)</p>
<p>Umí vyhledat v knihách a v jiných informačních zdrojích různé události v minulosti. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v hlavních dějinných obdobích.</p>	<p>Báje , mýty , pověsti - návštěvy památek, muzeí. Ukázky z knih: Staré pověsti české, Moravskoslezské pověsti.</p>	<p>LV - pověsti, báje, mýty</p>
<p>Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.</p>	<p>Významné události našich dějin : první Slované, Přemyslovci, Lucemburkové, Husité, Jagellonci, Habsburkové</p>	
<p>Zná a umí vyhledat v kalendáři některé státní svátky a významné dny. Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.</p>	<p>Státní svátky a významné dny</p>	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME:		
Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí. Zná základní pojmy a poznatky o regionu. Ukazuje na mapě světadíly a oceány.	Regiony ČR. Evropa a svět.	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Orientační body a linie, světové strany.	
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky. Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, naši sousedé, EU.	M - měřítko na mapě, vzdálenosti EGS - Jsme Evropané (instituce EU a jejich fungování)
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Cestování po ČR a Evropě.	EGS - Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů Evropy) OSV - Komunikace (specifikační komunikační dovednosti) - referáty.
LIDÉ KOLEM NÁS:		
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci.	Soužití lidí - obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný "evropský dům".	MKV - Lidské vztahy (spolupráce s jinými lidmi, základní morální normy, tolerance); Etnický původ (postavení národnostních menšin, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti) VDO - formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika, obec, jako základní jednotka samosprávy státu). OSV - Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) , Hodnoty, postoje, praktická etika)analýzy vlastních postojů a hodnot).

Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace, Olomoucká 336
Školní vzdělávací program

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení	Chování lidí – ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Právo a spravedlnost - protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot.	VDO - Občan a občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, základní principy a hodnoty demokratického politického systému)
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí.	
LIDÉ A ČAS:		
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Orientace v čase a časový řád. Události, generace, letopočet, kalendáře.	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost. Chráněná území, chráněné kulturní památky, péče o památky.	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Významné události našich dějin - Národní obrození, české země ve 2. pol. 19. stol., 1. světová válka, 2. světová válka, Československá republika po 2. svět. válce, vznik České republiky	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Báje, mýty a pověsti - Minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.	ČJ - LV - pověsti a báje z našeho kraje MV - Tvorba mediálního sdělení (tvorba mediálního sdělení pro školní časopis), Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v realizačním týmu)
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Státní svátky a významné dny.	

5. 8 Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika předmětu:

Předmět **Přírodověda** je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku s celkovou časovou dotací 2 hodiny v každém ročníku. Předmět staví na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce i dalších předmětech. Získané základní znalosti a dovednosti přírodovědy slouží pro následné předměty na 2. stupni jako jsou přírodopis, fyzika, chemie a svět práce. Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví.

Předmět **Přírodověda** se zabývá nejobecnějšími pojmy, směřuje k jejich porozumění a získávání dovedností správně je používat. Výuka předmětu je založena na činnostním učení, praktických pokusech a na pozorování. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky předmět umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Vzdělávací obsah předmětu naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** pro 2. období ve dvou tematických okruzích:

- **Rozmanitost přírody** – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se živ. Poznávání velké rozmanitosti a proměnlivosti živé i neživé přírody naší vlasti. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ni tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a trvale udržitelnému rozvoji
- **Člověk a jeho zdraví** – poznávání především sebe na základě poznání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů, aj. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci a o bezpečném. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu jsou v přírodovědě realizována i průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova a zejména Enviromentální výchova.

Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, sledují konkrétní situace, hrají určené role, řeší modelové situace a pod.

K nejčastějším metodám a formám práce patří kooperativní a projektová výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ - moje tělo, moje vztahy k druhým lidem
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- z tematického okruhu „psychohygiena“ - dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - dovednosti při řešení problémů

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občan, jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, základní morální normy, tolerance, empatie

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - les, pole, vodní zdroje, moře, tropický deštný les
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - voda, vzduch, půda – jejich význam, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů z okolí, energie – energie a život
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

Mediální výchova

- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu přírodověda využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledáváním informací v odborné literatuře (encyklopediích a slovnících) a na internetu, jejich tříděním a zpracováním (např. referát, projekt) vedeme žáky k pochopení podstatného a méně podstatného
- na základě prožitku úspěch vedeme žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- sledováním různých zdrojů informací (televizní pořady, výukové filmy, četba článků k danému tématu, péče o svěšené rostliny a živočichy, besedou s odborníky, návštěvou tematicky zaměřené výstavy) vedeme žáky k řešení problémů a porovnávání různých názorů a vlastních praktických zkušeností o přírodě živé i neživé
- během skupinové práce je učíme dovednosti samostatně se rozhodovat, poradit si s problémem

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme základy společenského chování, pravidla diskuse, vedeme k respektování názoru jiných, ke schopnosti vyjádřit svůj názor
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- osvojováním různých témat vedeme k rozšiřování slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- řešením úkolů v různých skupinách vedeme žáky k zodpovědnosti vůči kolektivu a k vzájemné pomoci, stanovení a dodržování pravidel pro činnost skupiny

- prohlubováním učiva o člověku formujeme odpovědnost žáků za vlastní zdravé a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, vzhled a čistotu
- diskusemi o rodině a rodinných vztazích posilujeme kladný vztah, úctu k rodičům

Kompetence občanské

- získáváním nových znalostí o člověku, společnosti, přírodě vytváříme správné mravní a hodnotné postoje žáka k okolnímu světu, k životnímu prostředí
- diskutováním o problémech životního prostředí, vytvářením prezentací k ekologickým problémům budujeme v žácích zodpovědný vztah ke svému okolí

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- skupinovou prací vedeme žáky k vzájemné pomoci a k tomu, aby sami dokázali v případě potřeby o pomoc požádat, upozorňujeme žáky na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vedeme žáky k jejich eliminaci
- učíme žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňujeme jim hledat vlastní postup

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY:		
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. Umí uvést příklady živých a neživých přírodnin. Ví, co je příroda.	ROZMANITOST PŘÍRODY - rovnováha v přírodě. Živá a neživá příroda. Vzájemné vztahy mezi organismy.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přízpůsobení organismů prostředí. Umí zařadit rostliny a živočichy do lesa, rybníku, louky, zahrady, polí. Prakticky pozoruje, jak to v přírodě chodí.	ŽIVÁ PŘÍRODA: Živočichové, rostliny a houby v jednotlivých přírodních společenstvech - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.	ČJ - popis, vyprávění PČ - modelování rostlin, sázení rostlin VV - kresba rostlin, hub EV - Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje); Základní podmínky života (voda, vzduch, půda)
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Živočichové, rostliny a houby: třídění živočichů, rostlin a hub. Osnovy pro popis rostlin a živočichů.	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	NEŽIVÁ PŘÍRODA: voda, vzduch (výskyt, vlastnosti a formy vody, koloběh vody v přírodě, složení vzduchu, proudění, význam pro život). Látky a jejich vlastnosti: třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.	OSV – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci) EV - Základní podmínky života (voda, půda, ovzduší); Vztah člověka k prostředí (naš životní styl) M - převody jednotek
Nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Rovnováha v přírodě, význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.	
Zkoumá některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životních prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady a hospodaření s odpady); Vztah člověka k prostředí (naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Uplatňuje účelné chování v situacích ohrožujících zdraví. Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Osobní bezpečí - Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelových situacích simulujících mimořádné události uplatňuje účelné chování a prokáže schopnosti se účinně chránit.	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY:		
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	ČLOVĚK A NEŽIVÁ PŘÍRODA. Podmínky života na Zemi, pozorování neživé přírody. Nerosty a horniny, půda: některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam. Energetické suroviny.	EV- základní podmínky života (energie, přírodní zdroje)
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	ČLOVĚK A VESMÍR. Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období.	VV - malba
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. Umí uvést příklady rostlin a živočichů v různých oblastech Evropy.	ČLOVĚK A ŽIVÁ PŘÍRODA. Rozmanitost života na Zemi - podnebné pásy, přizpůsobivost rostlin a živočichů, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí.	EV - ekosystémy (moře, tropický deštný les)
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organizmy	VV - kresba rostlin, živočichů
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životních prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině)
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:		
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	TV - vhodné a bezpečné chování při různých činnostech

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Partnerství, rodičovství - Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince.	OSV - sebepoznání a sebepojetí (moje tělo)
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. Chápe význam dobrého soužití v rodině, vzájemné pomoci, důvěry a úcty.	Člověk a jeho zdraví - Partnerství, manželství rodičovství.	OSV - Sebeoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem); Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času, plánování učení a studia).
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Péče o zdraví - osobní, intimní a duševní hygiena	PČ, VV - osobní hygiena OSV - psychohygiena (dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích)
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví. Ví o nebezpečných místech v blízkém okolí a svým chováním předchází možným nebezpečím.	Osobní bezpečí – krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v rizikovém prostředí, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci. Situace hromadného ohrožení.	VDO - občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana, občan jako odpovědný člen společnosti) MV - tvorba mediálního sdělení
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.	OSV - Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání); Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů) MKV - lidské vztahy (důležitost integrace jedince v rodinných a vrstevnických vztazích) Inf – hygiena práce na PC, internet, komunikace prostřednictvím PC
Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Péče o zdraví - Drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	Základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality.	OSV - mezilidské vztahy (pohled na svět očima druhého, respektování)
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Osobní bezpečí - Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnosti se účinně chránit. Uplatňuje účelné chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.</p>	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	

5. 9 Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika předmětu:

Předmět Dějepis je vyučován v šestém až devátém ročníku s celkovou časovou dotací 8 hodin, rovnoměrně rozdělenou po dvou hodinách týdně do jednotlivých ročníků.

Obsahem vyučovacího předmětu Dějepis je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru dějepis a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je přinést základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje dále k vnímání obrazů hlavních vývojových linií. Žáci získávají orientaci v historickém čase a učí se chápat souvislosti dějinných událostí a procesů. Důraz je při tom kladen na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám Evropské civilizace, vycházejícím z křesťanského základu. Kladením otázek a podněcováním samostatného uvažování je u žáků rozvíjen pozitivní hodnotový systém. Žáci jsou podporováni v chápání kulturních rozmanitostí světa. Obecné historické problémy jsou konkretizovány zařazováním dějin místních a regionálních.

Výuka probíhá v učebně dějepisu, kde jsou k dispozici nástěnné mapy, obrazy a další pomůcky.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - respekt a vzájemná pomoc mezi lidmi kontra neúcta a lhostejnost; respekt a pomoc mezi lidmi v historii
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč těla, zvuků a slov; referáty - monologická forma - osobnosti historie
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj sociálních dovedností pravěkých lidí
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - rozvoj myšlení pravěkých lidí

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občanská práva, náboženská nesnášenlivost, soužití s minoritami, respekt k identitám, občanská společnost, formy vlády; Listina práv a svobod, Charta 77
- z tematického okruhu „formy participace občanů v politickém životě“ - formy vlády, ideologie, politické směry, volební systém

- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ - demokracie, despotie, tyranie, totalita, komunismus, Magna charta 1215, vznik parlamentu, revoluce ve Francii, listina práv a svobod

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - význam objevení Ameriky
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - Evropská integrace - mírové poselství Jiřího z Poděbrad, vstup České republiky do EU; kořeny a zdroje evropské civilizace - vliv Říma na raně středověké státy, klíčové mezníky evropské historie - formování evropských států, křížové výpravy, reformace, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce, 1. a 2. světová válka, OSN, Východ kontra Západ, NATO, Varšavská smlouva, revoluce 1989

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - sblížení a prolínání kulturních vlivů v období Helénismu; vztahy mezi kulturami (tolerance a intolerance bez ohledu na kulturní, sociální a náboženskou příslušnost); předsudky, stereotypy katolické církve, rekatolizace; husitství - snaha o morální obrodu;
- z tematického okruhu „etnický původ“ - náš etnický původ, poznávání jiných kultur, rasismus, otrokářství, holocaust
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikulturalita - jako prostředek vzájemného obohacování;
- z tematického okruhu „princip sociálního smíru a solidarity“ - mezinárodní solidarita (ve válkách)

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - historické památky (ochrana kulturních památek), dopad průmyslové revoluce na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy; zásahy do přírodních poměrů (SSSR)
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - příroda a první civilizace

Mediální výchova

- z tematického okruhu „interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“ - propaganda, sdělovací prostředky a politika...
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - národní obrození (obroda českého jazyka, knihy, noviny);

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu dějepis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- podporujeme žáky, aby propojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářeli komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vedeme žáky k užívání správných termínů a symboliky
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- vedeme k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

- žáky vedeme k tomu, aby vyhledávali informace vhodné k řešení problému, nacházeli jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívali získané vědomosti a dovednosti z jiných předmětů, zejména jazyka českého, výtvarné a hudební výchovy a zeměpisu
- zařazujeme rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, ICT, AV technika)

Kompetence komunikativní

- dáváme žákům možnost, aby se výstižně, souvisle a kultivovaně prezentovali v písemném i ústním projevu
- povzbuzujeme žáky, aby se účinně zapojili do diskuse, obhájili svůj názor a vhodně argumentovali
- učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům...

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme žáky, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- učíme chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- pěstujeme u žáků schopnost respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí
- vedeme žáky k odmítání útlaku a hrubého zacházení, uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- vysvětlujeme žákům základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- usilujeme o to, aby žáci respektovali a chránili naše tradice a kulturní a historické dědictví
- učíme projevat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si při některých činnostech radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK V DĚJINÁCH:		
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Poznávání historie lidstva, význam historie - konkrétní příklady, filozofie.	VO - poučení z minulosti, následování kladných příkladů , rozpoznání příčin a následků jednání lidí v minulosti
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Historické prameny, báje a pověsti, archeologie, muzea, archívy a galerie.	ČJ - báje a pověsti
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Orientace v historickém čase, časová přímka, periodizace dějin.	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI:		
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka, střední doba kamenná.	OSV – komunikace (řeč těla, zvuků a slov), kooperace (rozvoj sociálních dovedností pravěkých lidí), řešení problémů (rozvoj myšlení pravěkých lidí) EV -člověk a příroda VV - pravěké malby, pojmy Z - světové strany , světadíly
Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Mladší doba kamenná,pozdní doba kamenná, doba bronzová, doba železná.	Z - zemědělské oblasti
Uvede příklady archeologických kultur na našem území	Orientace na mapě - archeologická naleziště v pravěku.	Z - orientace na mapě
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY:		
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Časové rozdělení,nové pojmy, Mezopotámie , Egypt, Čína, Indie.	EV - Vztah člověka k prostředí - příroda a první civilizace
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Kultura staroorientálních států.	VV - malířství, sochařství a stavitelství staroorientálních států HV - hudební nástroje ČJ - epos o Gilgamešovi

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci	Řecko - kultura a vzdělanost, umění a věda.	MKV - Lidské vztahy - sblížení a prolínání kulturních vlivů v období helénismu ČJ - eposy, báje a pověsti , sloh - řečnické umění - cvičení VV - řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství)
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Řecko - formy státní moci, chronologický politický vývoj států, život ve společnosti.	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie, despotie, tyranie

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY:		
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	Řím - kultura a vzdělanost, umění a věda, rané křesťanství.	ČJ - báje a pověsti VV - římské umění (stavitelství, sochařství, malířství)
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Řím - formy státní moci, chronologický politický vývoj státu, život ve společnosti.	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie, despotie, tyranie EGS - Jsme Evropané - integrace Evropy, vliv Říma na ranně středověké státy
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA:		
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Stěhování národů, feudalismus, Franská říše, Byzantská říše, křesťanství v raném středověku - papežství, východní a západní křesťanství, mnišství, Sámova říše	VV - byzantské, arabské umění, románský sluh (architektura, sochařství, malířství) MKV - náš etnický původ
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	Arabský svět a islám, srovnání s jinými probranými zeměmi	MKV -Lidské vztahy - prolínání kulturních vlivů, vztahy mezi kulturami,tolerance a intolerance, Multikulturalita - jako prostředek vzájemného obohacování EGS - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace, formování evropských států
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava, cyrilometodějská mise, počátky českého, polského a uherského státu, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, husitství	ČJ - první písemné památky, české pověsti, kroniky, doba Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání OV - národ, vlast, čeští církevní patroni VDO -Principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování - význam Ústavy jako základního zákona země - Magna charta 1215 - vznik parlamentu MKV - Lidské vztahy - předsudky, stereotypy katol. církve, husitství EGS - Jsme Evropané - Evropská integrace- mírové poselství Jiřího z Poděbrad

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, křesťanský život ve středověku.	MKV - Lidské vztahy - náboženská intolerance
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Vesnice, města, rytířská kultura, struktura středověké společnosti, životní styl jednotlivých vrstev v průběhu středověku, románský a gotický sloh.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - historické památky OSV - Mezilidské vztahy - respekt a pomoc mezi lidmi ve středověku VV - románský a gotický sloh HV - gotická hudba
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY:		
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky, žádající reformu církve a reakci církve na tyto požadavky v českých zemích.	Humanismus, renesance, husitství.	Čj - literatura VV - renesance (malířství, sochařství) HV - hudební formy a skladatelé renesance VO - humanismus
Vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Myšlenkový odkaz husitství.	MKV - Lidské vztahy - husitství - snaha o morální obrodu

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY:		
Vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky v evropském měřítku.	Náboženská reformace.	MKV - Lidské vztahy - předsudky a stereotypy katolické církve VDO - náboženská nesnášenlivost VV - nový typ kostelů (méně zdobné)
Popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Objevné plavby a jejich společenské důsledky, mimoevropské civilizace.	MKV - Etnický původ - poznávání jiných kultur Z - orientace na mapě, zemědělství a přírodní podmínky EGS - Evropa a svět - objevení Ameriky
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	Počátky absolutistických monarchií v Evropě, české země po nástupu Habsburků, upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce, české země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	VO - typy států a složky státní moci
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	Třicetiletá válka.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - respekt k identitám - náboženská nesnášenlivost,
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus, chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	Absolutismus v Evropě, vývoj v Polsku, občanská válka v Anglii, boj amerických osad za nezávislost, vznik USA.	VDO - občanská společnost, formy vlády OSV – Komunikace (referáty - monologická forma - osobnosti historie)
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Barokní kultura a osvícenství, osvícenství a kulturně- politický vzestup evropských velmocí.	MKV - Lidské vztahy - rekatolizace VV - baroko HV - barokní hudba, skladatelé ČJ - osvícenství, klasicismus a poč. národního obrození
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI:		
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - industrializace a její důsledky pro společnost- sociální otázka, narušení tradičních středověkých mezilidských vazeb, vznik kapitalistické společnosti.	EV - průmyslová revoluce - dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny, napoleonské války a jejich důsledky - šíření myšlenek VFR.	VDO - revoluce ve Francii - listina práv a svobod, ústava

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Chápe národní obrození, jako jev celoevropský, jehož výsledkem je vznik novodobých národů, seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození, porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států	Národní a osvobozenecská hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - rok 1848 v Evropě, české národní obrození, jeho fáze a významné osobnosti. Klasicismus a romantismus.	EGS - revoluce 1848 MV – Fungování a vliv médií ve společnosti (NO - obroda českého jazyka, knihy, noviny) ČJ - odraz obrozenecského hnutí v literatuře a národní obrození v romantismu VV - klasicismus, romantismus HV - klasicismus a romantická hudba
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	Revoluce v 19.století v Evropě, politické, sociální a národnostní požadavky.	VDO - občanská společnost
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	Postavení českých zemí v habsburské monarchii ve druhé polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé, politika některých evropských zemí - pojmy konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, občanská práva, občanská válka v USA - pojem rasismu.	MKV - rasismus - otrokářství v USA VDO - politické směry
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	Kulturní rozrůzněnost doby, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus a imperialismus.	VO - stát a státní zřízení, lidská práva, volební systém ČJ - literatura konce 19. století

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MODERNÍ DOBA:		
Seznámí se se zneužitím techniky v první světové válce, učí se chápat I. pol. 20. st. jako období dvou nejničivějších válek	Situace v Evropě před první světovou válkou, první světová válka a její politické, sociální a kulturní výsledky, situace v Rusku, ruské revoluce.	VDO - vznik totalitního zřízení
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, učí se chápat okolnosti vzniku samostatného Československa, jeho demokratickou strukturu	Vznik Československa, hospodářství, politika, sociální a národnostní problémy, mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, úloha USA ve světě.	VO - problémy lidské nesnášenlivosti, životní názor (náboženství)
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 30. letech, počátky fašistického hnutí, SSSR v meziválečném období, světová hospodářská krize a její důsledky - radikalizace, příklon k totalitním systémům - komunismus, fašismus, nacismus, vliv totalitních systémů na Československo a na svět, první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek.	MV - propaganda VDO - volební systém, formy vlády, Československa (Češi, Němci, Židé) ČJ - literatura 1. poloviny 20. století VV - umění 1. poloviny 20. století HV - hudební směry a formy
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Německo v 30. letech, holocaust.	MKV - rasismus 20. st.
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, na příkladech demonstruje zneužití techniky v obou světových válkách a jeho důsledky, chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím.	Kultura, věda a technika před 2. světovou válkou, cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky, Protektorát Čechy a Morava, druhá světová válka, domácí a zahraniční odboj, mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa, poválečné Československo, únorový převrat 1948.	OSV - mezilidské vztahy (respekt a vzájemná pomoc mezi lidmi kontra neúcta a lhostejnost) EV - průmyslová revoluce a životní prostředí, technické vynálezy MKV - solidarita během válek EGS - 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, OSN VDO - totalitní režim, ideologie MV - propaganda
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT:		
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků, definuje znaky totalitní společnosti	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, rozpad koloniálního systému a mimoevropský svět, supervelmoci a jejich politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření.	VO - mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy VDO - Československo a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 EGS - Východ kontra Západ, NATO, Varšavská smlouva

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, shrne postavení Československa v mezinárodních souvislostech	Vnitřní situace v zemích východního bloku - krizové projevy, postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, charakteristika západních zemí na vybraných příkladech, vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, demokratizace ve východní Evropě - "sametová revoluce", vznik České republiky.	EV - zásahy do přírodních poměrů (SSSR) VDO - formy vlády
Posoudí postavení rozvojových zemí	Rozvojové země.	
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Rozvoj demokracie ve východní Evropě, Česká republika na přelomu tisíciletí, technika, věda a kultura, evropská integrace, globalizace, sport a zábava, problémy a přínos současného světa.	ČJ - literatura druhé poloviny 20.století VV a HV - umění druhé poloviny 20. století EGS - revoluce 1989, začlenění České republiky do integračního procesu - vstup do EU MV -sdělovací prostředky a politika

5. 10 Vyučovací předmět: Výchova k občanství

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Výchova k občanství** je předmět zařazený na druhém stupni v šestém až devátém ročníku. Zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Výchova k občanství**. Zaměřuje se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Napomáhá k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Předmět **Výchova k občanství** je vyučován v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodina. Výuka probíhá v učebně českého jazyka.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- úctě k vlastnímu národu i jiným národům a etnikům
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování vlastních práv
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost

- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života
- k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Předmět *Výchova k občanství* svým vzdělávacím obsahem navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* a je spjat s ostatními předměty. Zejména úzké jsou jeho vazby na:

- dějepis v oblastech historie státu, formy vlády, konání člověka v minulosti, dějiny 19. a 20. století
- zeměpis v oblastech Evropa, přírodní zdroje, ekologie

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ - já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) zdravé a vyrovnané sebepojetí
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - cvičení sebekontroly, sebeovládání- regulace vlastního jednání i prožívání, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- z tematického okruhu „psychohygienu“ - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - vzájemné poznávání ve skupině (třídě)
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc

- z tematického okruhu „komunikace“ - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednost komunikační obrany proti agresi a manipulaci
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občanská společnost a škola“ - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, spolupráce školy se správními orgány v obci
- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - Listina základních lidských práv a svobod, práva a povinnosti občana
- z tematického okruhu „formy participace občanů v politickém životě“ - volební systémy a demokratické volby
- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - instituce EU a jejich fungování

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti- jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, principy hospodaření s přírodními zdroji
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - aktuální lokální ekologický problém

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - vliv médií na uspořádání dne, vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství využíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání informací v dostupných informačních zdrojích, informace zpracovávat a využívat
- vytváříme příležitosti pro rozvíjení myšlení žáků
- učíme uplatňovat získané znalosti v praktickém životě
- vhodně volenými úkoly umožňujeme žákům porozumění obsahu osvojovaného učiva, pochopení vztahů a souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k nalézání vhodného řešení, podněcujeme jejich logické myšlení
- učíme žáky využívat vlastního úsudku, kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
- podporujeme rozvíjení tvořivého potenciálu žáků

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k toleranci, naslouchání a respektování názorů ostatních
- u žáků podporujeme dodržování vhodné komunikace se spolužáky, učiteli, dospělými
- umožňujeme žákům spolupracovat a vzájemně komunikovat ve skupinách
- učíme žáky využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vzájemnou spolupráci, pomoc, toleranci a porozumění
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce i práce ostatních, vedeme je k citlivému a ohleduplnému posuzování pracovního úsilí
- povzbuzujeme žáky k přijímání různých rolí a úkolů, podporujeme u nich zdravou sebedůvěru

Kompetence občanské

- u žáků pěstujeme a prohlubujeme pocit vlastenectví
- formujeme jejich postoje k hodnotám
- upevňujeme pocit sounáležitosti a úcty k rodině a nejbližším lidem

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle předem stanoveného a dohodnutého postupu
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí k vlastnímu rozvoji, přípravě na budoucnost, k dalšímu vzdělávání
- při řešení úkolů podporujeme přesnost, pečlivost a trpělivost

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI:		
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	Státní symboly, státní svátky, významné dny.	
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	Pojem vlasti, vlastenectví, nacionalismu, zajímavá místa, památná místa, významné osobnosti, co nás proslavilo, místní tradice, významní rodáci.	
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.	Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku.	
Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	Důležité instituce, zajímavá a památná místa, ochrana kulturních památek. Kulturní instituce, kulturní hodnoty, kulturní tradice.	MV-Fungování a vliv médií ve společnosti -vliv mediální kultury (role filmu, televize). Pojem kultura, obsah, význam.
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia. Rozmanitost kulturních projevů.	MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě. Klady a zápory propagandy.
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti. Obrana státu, vnitřní, vnější.	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika – pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost. Pravidla chování, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	OSV – Mezilidské vztahy – dovednost vcítit se (empatie), asertivita
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	Pojem tolerance, menšina. Osobní a neosobní vztahy, odlišné kultury a vzorce, rovnost a nerovnost, postavení mužů a žen.	MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur. Pochopit ostatní a přijmout je jako sobě rovné.
Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	Pojmy rasismus, xenofobie, extrémismus. Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	MKV – Etnický původ – projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	Život ve škole, práva a povinnosti, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí.	VDO – Občanská společnost a škola –škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole.

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK JAKO JEDINEC:		
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání. Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter. Vrozené předpoklady, osobní potenciál.	OSV- Sebepoznání a sebepojetí -já jako zdroj informací o sobě
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení. Stereotypy v posuzování druhých lidí.	OSV- Seberegulace a sebeorganizace - sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna.	OSV - Seberegulace a sebeorganizace- stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV- Sebepoznání a sebepojetí -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty). Zdravé a vyrovnané sebepojetí.
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ:		
Rozlišuje a rozpoznává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	Majetek, vlastnictví. Formy vlastnictví. Hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana.	
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Funkce peněz, podoby peněz, formy placení.	

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ:		
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	Banky a jejich služby. Aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění.	
Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.	
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Principy tržního hospodářství. Nabídka, poptávka, trh. Tvorba ceny, inflace. Fungování trhu Nejčastější právní formy podnikání.	
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnost, význam daní.	
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing. Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT:		
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.	Významné globální problémy - jejich příčiny. Možné řešení.	EV- Základní podmínky života: ovzduší- význam pro život na Zemi

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	Významné globální problémy - jejich řešení.	EV- Vztah člověka k přírodě: lokální ekologický problém EV- Základní podmínky života (principy hospodaření s přírodními zdroji)

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO:		
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Právní základy státu, znaky státu, typy a formy státu. Obrana státu. Kdy je potřeba bránit stát.	VDO-demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Státní občanství ČR. Ústava ČR. Složky státní moci, jejich orgány a instituce. Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu.	VDO- principy demokracie
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	Politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam. Význam a formy voleb do zastupitelstev.	VDO -Formy participace: volební systémy, demokratické volby
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu.	Základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana. Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech. Poškození lidských práv, šikana, diskriminace. Význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů. Povinnosti občana při obraně státu. Jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení státu.	VDO- Občan, občanská společnost a stát: Listina základních lid.práv a svobod, práva a povinnosti občana
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	Význam právních vztahů. Právní norma, předpis, publikování právních předpisů.	
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci.	Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající. Základní práva spotřebitele. Styk s úřady.	
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Styk s úřady. Druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postížitelnost.	
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postíhování trestných činů.	Porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.	Druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost	
Uvede příklady korupčního jednání.	Korupce.	
Diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích.		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT:		
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	Evropská integrace. Podstata, význam, výhody. Evropská unie a ČR.	EGS- Jsme Evropané: instituce EU a jejich fungování
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody. Významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.	Projevy, klady a zápory globalizace.	
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	Pojem terorismus, příčiny, způsoby potírání. Války, možnosti jejich řešení. Národní a mezinárodní úkoly Armády ČR. Zahraniční mise Armády ČR.	

5. 11 Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika předmětu:

Předmět navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na 1.stupni. Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět od šestého do devátého ročníku dvě hodiny týdně. Výuka fyziky probíhá většinou ve specializované učebně fyziky. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny a dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje žáka k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovednosti objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a jevy
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem
- hlavní důraz klade na praktické činnosti realizující se formou pokusu, experimentu či měření
- vede žáky k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky aplikovat fyzikální poznatky v praktickém životě, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- směřuje žáky k osvojování základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- ukazuje závislost člověka na přírodních zdrojích a rozvíjí environmentální povědomí

Formy a metody práce:

- frontální výuka
- skupinové práce
- laboratorní práce
- názorně demonstrační metoda
- videoprojekce
- práce s učebnicí, tabulkami, odbornou literaturou a internetem
- měření, zpracování získaných údajů, jejich vyhodnocení a vyvozování závěrů

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“:

- chemie: jaderné reakce, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, buzola, sluneční soustava, astronomie

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování (pozorování fyzikálních jevů, definice fyzikálních veličin a pojmů), řešení problémů (řešení praktických úloh a aplikace fyzikálních jevů); dovedností pro učení a studium
- z tematického okruhu „komunikace“ - pozorování a aktivní naslouchání, dialog, komunikace v různých situacích,
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních i sociálních schopností pro kooperaci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - naše vlast a Evropa, vyhledávání a zpracovávání informací z oblasti : energie, ovzduší, přírodní zdroje; přístupy k řešení problematiky energetických zdrojů a globálních problémů ochrany životního prostředí v okolních zemích)

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - vlastnosti vody, čistota ovzduší, energie a život, energetické zdroje, využívání energie, šetření energií, alternativní zdroje energie; přírodní zdroje, jejich vyčerpatelnost, vliv na okolní prostředí, využívání přírodních zdrojů v okolí; využívání poznatků o fyzikálních jevech v praxi, jejich vliv na životní prostředí;
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - energetické zdroje, práce obecně a její vliv na prostředí v němž žijeme, vlivy průmyslu a dopravy na prostředí, pozitivní i negativní vlivy technických zařízení na životní prostředí, škodlivý vliv UV záření, hluku, radioaktivního záření, ochrana člověka před ním, jaderné odpady; ochrana životního prostředí; globální oteplování Země, skleníkový efekt

Mediální výchova

- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ – globální problémy lidstva (globální oteplování Země, skleníkový efekt, a d.), vliv médií na jejich řešení
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - objevujeme vesmír, význační fyzikové, výroba energie – znečišťování ovzduší – přírodní zdroje
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časový harmonogram

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení daných klíčových kompetencí výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

Kompetence k učení

- vyhledávat, třídit a vyhodnocovat informace
- používat správnou odbornou terminologii
- samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získané informace
- nalézat souvislosti mezi získanými hodnotami

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy, nalézat a formulovat jádro problému, najít vhodný způsob řešení, užívat logické a matematické postupy
- vyhodnotit získaná fakta, ověřit si prakticky správnost řešení problému
- využívat vlastního úsudku, kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí
- aplikovat poznatky z fyziky při řešení praktických úkolů v životě a v technice

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky písemnou i ústní formou
- vést komunikaci při práci ve skupině a respektovat názor druhých
- prezentovat svoji práci, vhodně argumentovat a přijímat kritiku

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat, oceňovat zkušenosti druhých lidí
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém-sebedůvěra, pocit sebeuspokojení, sebeúcta

Kompetence občanské

- vést je k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí-upřednostňovat obnovitelné zdroje energie
- uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu-dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci v souladu s řádem učebny a školním řádem
- využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- využívat poznatků fyziky při plnění pracovních činností v různých oborech

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Rozliší látku a těleso. Skupenství látek. Vzájemné působení sil. Brownův pohyb. Difúze. Částicová stavba látek - atom, molekula. Model atomu.	Ch - ionty, chemické prvky, chemická vazba Z - změny skupenství, počasí, srážky EV - základní podmínky života, atom jako základ všech těles OSV - rozvoj osobnosti žáka, jeho poznávacích schopností, uvědomění si základních pojmů, vztahů mezi nimi
Určí působící síly	Síla. Vzájemné působení sil.	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso	Gravitační síla, gravitační pole. Magnetická síla, magnetické pole. Elektrická síla, elektrické pole.	Z - oběh Země kolem osy, Měsíce
Seznámení s elektrickým nábojem, proudem a zdroji elektrického napětí	Elektrický náboj protonu, elektronu a neutronu. Elektrická síla, elektrické pole. Zelektrování tělesa. Pojistka a její užití v praxi. Tepelné účinky elektrického proudu.	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku	Magnet. Póly magnetu. Přitažlivá a odpuzivá magnetická síla. Indukční čáry magnetického pole. Magnetizace látky. Cívka s proudem. Chování cívky jako dočasný magnet.	Z - zeměpisné póly, práce s bužolou
Změří vhodně zvolenými měřidly základní fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	Zásady a přesnost měření. Délka, jednotky délky, délková měřidla. Průměrná délka. Objem, jednotky objemu, odměrné válce. Hmotnost, jednotky hmotnosti, rovnoramenné váhy. Hustota, jednotky hustoty, hustoměry. Teplota, teploměry, jejich stupnice, měření teploty. Změna teploty v průběhu času. Čas, jednotky času, měření času. Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek a těles.	M - délková měřidla, jednotky OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - fyzikální veličiny a pojmy jako základ poznání, nutný pro komunikaci a spolupráci); cvičení dovednosti zapamatování
Chápe vztah mezi hustotou, hmotností a objemem a počítá je při řešení praktických problémů	Hustota, výpočet hustoty, výpočet hmotnosti, výpočet objemu. Hustota v tabulkách. Řešení příkladů z praxe.	M - objem krychle, kvádrů. OSV – cvičení řešení problémů (řešení úloh z praxe)
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Změna délky pevného tělesa při zahřívání a ochlazování. Změna objemu kapalného tělesa při zahřívání a ochlazování. Změna objemu plynného tělesa při zahřívání a ochlazování. Aplikace.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	Elektrotechnické značky. Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod sestaví podle schématu. Bezpečné chování při práci s elektrickým proudem. První pomoc při úrazech elektřinou.	
Rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností	Na základě pokusu rozliší vodič a izolant. Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech.	EV – základní podmínky života (problémy životního prostředí, šetření elektrickou energií)

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Klid a pohyb tělesa. Trajektorie, dráha. Rovnoměrný, nerovnoměrný pohyb. Křivočarý, přímočarý pohyb. Posuvný, otáčivý pohyb.	
Chápe vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles a vypočítá je při řešení konkrétních úloh.	Výpočet dráhy, rychlosti, času. Průměrná rychlost. Závislost rychlosti a dráhy na čase. Práce s grafy.	
Změří vhodně zvolenými měřidly velikost sil působících na těleso	Měření velikosti sil, pružinový siloměr.	
Změří velikost působící síly	Měření velikosti gravitační a třecí síly.	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Výpočet gravitační síly, přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností. Těžiště tělesa. Tlaková síla, tlak a vztah mezi silou, tlakem a obsahem plochy na níž působí. Příklady z praxe. Tření. Třecí síla, součinitel smykového tření. Příklady z praxe. Skládání sil. Výslednice dvou sil stejného směru, opačného směru.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - při využití poznatků o síle a její aplikace v praxi) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (silniční doprava - snížení tlaku na komunikace a rozložení nákladu)
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při výpočtech gravitační síly	Výpočet gravitační síly.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - při využití poznatků o síle a její aplikace v praxi)
Využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Zákon setrvačnosti. Zákon síly. Zákon vzájemného působení sil. Příklady z praxe.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - setrvačnost, bezpečnostní pásy)
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	Jednoduché stroje. Páka, moment síly, zákon rovnováhy na páce. Kladka. Řešení praktických příkladů.	
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Světlo. Zdroj světla. Šíření světla. Rychlost světla Stín. Fáze Měsíce. Zatmění Slunce a Měsíce. Rovinné zrcadlo. Zákon odrazu světla. Duté a vypuklé zrcadlo.	Z - postavení Země ve vesmíru EV, EGS – základní podmínky života (využití zrcadel v alternativních zdrojích energie - sluneční elektrárny, řešení problematiky v ČR a vybraných evropských zemích)
Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Lom světla od kolmice, ke kolmici. Čočky - spojka, rozptylka. Lidské oko. Objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka. Rozklad bílého světla hranolem.	Př - lidské tělo

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Zopakuje a utřídí vlastnosti kapalin a plynů. Pascalův zákon. Hydraulická zařízení, příklady z praxe. Hydrostatický tlak. Závislost mezi hloubkou a hustotou kapaliny. Příklady z praxe. Hydrostatická síla. Příklady z praxe. Archimédův zákon. Výpočet vztlakové síly. Příklady z praxe (záchrana tonoucího). Atmosféra. Atmosférický tlak. Podtlak a přetlak. Počasí.	Z - atmosféra Země Ch - vzduch EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí (využití probíraných jevů v praxi, jejich vztah k životnímu prostředí); základní podmínky života (atmosféra a životní prostředí, vliv lidské činnosti, znečištění ovzduší) OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - řešení úloh z praxe)
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Chování tělesa v kapalině. Potápění, vznášení se a plavání těles. Chování těles v atmosféře.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí (technické podmínky pro dopravu a její význam pro člověka)
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Výpočty sil a tlaku v kapalinách a plynech.	
Změří vhodně zvolenými měřidly tlak a vlhkost vzduchu	Měření atmosférického tlaku a vlhkosti, používané přístroje, princip měření.	Exkurze.
Určí v jednoduchých případech mechanickou práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	Práce. Kdy těleso koná a nekoná práci. Výpočet práce. Práce na pevné kladce. Příklady z praxe.	EV - lidské aktivity a životní prostředí - práce a její vliv na naše okolí
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou mechanickou prací a časem	Výkon. Výpočet výkonu. Příklady z praxe.	EV - lidské aktivity a životní prostředí (stroje – pozitivní i negativní vlivy na životní prostředí)
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Výpočet mechanické práce a výkonu. Využití poznatků o rychlosti a její aplikace v praxi.	
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	Energie. Pohybová a polohová energie tělesa. Vnitřní energie. Změna vnitřní energie vykonáním práce a tepelnou výměnou.	EV - lidské aktivity a životní prostředí (energie, zdroje energie a jejich vliv na naše okolí)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Teplo. Přijaté a odevzdané teplo tělesem. Výpočet tepla. Přeměny skupenství. Tání, tuhnutí - teplota tání a tuhnutí, skupenské teplo tání. Vypařování, kapalnění - teplota varu, skupenské teplo vypařování. Sublimace, desublimace.	EV, EGS - lidské aktivity a problémy životního prostředí v ČR a ve světě , MV – fungování a vliv médií ve společnosti (společné téma: tepelná izolace, šetření energií, globální oteplování Země, skleníkový efekt)

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrický obvod.	
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Ohmův zákon. Závislost proudu na napětí. Elektrický náboj a odpor. Výpočet proudu, napětí, elektrického odporu, náboje a elektrické práce. Velikost elektrického odporu v závislosti na vlastnostech vodiče. Zapojení odporů - sériové, paralelní.	
Změří vhodně zvolenými měřidly elektrický proud, napětí a odpor	Měření elektrických veličin (napětí, proud, odpor), měřicí přístroje, princip měření.	
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Vodič, izolant, polovodič typu N a P. Dioda.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - význam polovodičů pro technickou praxi)
Zapojí správně polovodičovou diodu	Dioda. Zapojení diody v propustném a závěrném směru..	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Chování cívky s proudem. Ampérovo pravidlo pravé ruky. Transformátor. Indukovaný proud a napětí.	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Charakteristika stejnosměrného a střídavého proudu. Stejnosměrný elektromotor. Veličiny střídavého proudu. Měření elektrického proudu, napětí a odporu v elektrických obvodech. Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	PČ - rozvoj manuálních schopností, práce podle schématu nebo návodu EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - dnešní život, vliv elektřiny na člověka, šetření elektrickou energií
Určí v jednoduchých případech elektrickou práci	Elektrická práce. Výpočet elektrické práce.	
Využívá s porozuměním vztah mezi elektrickým příkonem, vykonanou elektrickou prací a časem	Elektrický příkon. Výroba a přenos elektrické energie. Cena elektrické energie.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností zapamatování, dovedností pro učení a studium- spojení teorie s praxí) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - cena energie, šetření elektrickou energií

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	Jaderná energie. Stablní, nestablní prvky. Radioaktivita. Druhy radioaktivního záření. Řetězová reakce. Jaderný reaktor, jaderná elektrárna. Ochrana lidí před radioaktivním zářením. Jaderné zbraně.	Ch - chemické prvky EV - vztah člověka k prostředí 1) výhody a nevýhody jaderné energie a její vliv na životní prostředí 2) škodlivý vliv UV záření 3) škodlivý vliv radioaktivního záření, ochrana člověka
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Jaderné elektrárny. Odpad z jaderných elektráren. Tepelné elektrárny. Vodní elektrárny. Větrné elektrárny. Sluneční panely. Biomasa. Přílivové elektrárny	Př - vznik nerostných surovin (ropa, uhlí...) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - šetření elektrickou energií
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Vlnění, zvuk. Vlastnosti zvuku. Zdroje zvuku. Hluk. Ultrazvuk, infrazvuk. Rychlost šíření zvuku v různých prostředích. Ozvěna.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení v řešení problémů - význam zvuku pro komunikaci)
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Hlasitost. Frekvence, které lidské ucho vnímá. Výška zvukového tónu. Škodlivost nadměrného hluku. Ochrana zdraví při práci v hlučném prostředí.	Př - lidské tělo, ucho, sluch EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí 1) vliv hluku na životní prostředí 2) ochrana zdraví
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Vznik sluneční soustavy. Planety sluneční soustavy. Měsíce planet.	Z - planety sluneční soustavy, Měsíc Vyhledávání, porovnávání a třídění informací. Práce s daty.
Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Hvězda, planeta. Naše galaxie. Souhvězdí. Kosmonautika, lety do vesmíru.	MV - tvorba mediálního sdělení - objevujeme vesmír; práce v realizačním týmu (utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časový harmonogram) OSV – komunikace (dialog, komunikace v různých situacích, pozorování a aktivní naslouchání); kooperace a kompetice (rozvoj individuálních i sociálních schopností pro kooperaci)

5. 12 Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika předmětu:

Cílem předmětu je seznámení žáků s novými trendy v oboru chemické výroby a získání hlubšího zájmu o obor. Seznamuje žáky s chemickými výrobky, používanými v praktickém životě a jejich bezpečným používáním. Žáci se naučí vymezit základní chemické pojmy a definovat jednoduché zákonitosti. Předmět vede k zodpovědnosti za zdraví své i ostatních, zejména k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami při pokusech i běžně dostupných přípravcích a schopnosti poskytnout první pomoc při zasažení chemickými látkami a to i v případě havárie spojené s únikem nebezpečných chemikálií.

Předmět navazuje na učivo ostatních předmětů z oblasti „Člověk a příroda“. Jedná se zejména o předmět fyziku (stavba atomu, složení a vlastnosti látek), přírodopis (biochemické děje, ochrana životního prostředí), zeměpis (surovinové zdroje, chemický průmysl) a dále matematiku (chemické výpočty).

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. Výuka probíhá ve specializované učebně chemie a fyziky. Žáci jsou povinni dodržovat při práci pravidla řádu odborné učebny.

Při práci jsou využívány metody frontální výuky, skupinová práce, samostatné vyhledávání informací při práci individuální i skupinové. Nedílnou součástí výuky jsou i praktická cvičení a demonstrační pokusy.

Zařazená průřezová témata:

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - cyklus oxidu uhličitého
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - přírodní energetické zdroje, jejich vyčerpatelnost a vlivy na prostředí; význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty; ohrožení a ochrana ovzduší, důsledky používání freonů na ozonovou vrstvu; ochrana půdy
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - vliv průmyslu na prostředí, používání chemických látek v zemědělství, doprava – solení silnic
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ – řešení ochrany čistoty vody v naší obci a jejím okolí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - znečištění ovzduší jako celosvětový problém lidstva, přístupy k jeho řešení

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - pěstování kritického přístupu k reklamě

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu chemie využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- vedení žáků k samostatnému získávání informací a jejich třídění
- požadování použití správných chemických termínů, symbolů a značek
- poskytnutí možnosti samostatně formulovat výsledky pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- zadávání úkolů tak, aby umožňovaly žákům uplatnění různých postupů na základě získaných zkušeností
- vedení žáků k využití získaných poznatků v praxi
- předkládání problémů tak, aby žáci byli nuceni sami navrhovat postupy řešení
- vedení žáků k řešení podstaty chemických jevů a dějů z běžného života

Kompetence komunikativní

- používání mezinárodních symbolů a značek
- vedení žáků k obhajování vlastního názoru a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- vyžívání skupinové práce k nácviku organizace a rozdělení úkolů
- vedení k vytváření pocitu zodpovědnosti a uspokojení ze splněných úkolů

Kompetence občanské

- vedení k chápání základních ekologických souvislostí ve spojení s nebezpečím znečišťováním životního prostředí
- vedení k zodpovědnému chování v krizových situacích
- dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- uplatňování získaných poznatků v praxi
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE:		
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Látky a jejich vlastnosti (hustota, rozpustnost, tvrdost atd.)	F - vlastnosti látek
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Zásady bezpečnosti a hygieny při práci v laboratoři. Zásady bezpečného zacházení s chemikáliemi v běžném životě. Varovné značky, R a S věty. První pomoc při zasažení chemickými látkami.	
SMĚSI:		
Rozlišuje směsi a chemické látky	Pojmy směs a chemicky čistá látka. Druhy směsí.	
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Roztok zředěný, koncentrovaný a nasycený. Výpočet koncentrace roztoku	M - výpočty procent
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	Vliv teploty, plošného obsahu a dalších faktorů, ovlivňujících rozpustnost látek	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Krystalizace, destilace, filtrace.	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Rozdělení vod podle obsahu minerálních látek. Výroba pitné vody a její kvalita. Úprava odpadních vod.	Př 9. - ochrana vod , EV - Základní podmínky života - význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty Vztah člověka k prostředí – řešení ochrany čistoty vody v naší obci a jejím okolí
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	Složení vzduchu. Znečištění ovzduší - emise, imise, smog	Př 9 - vlivy, působící na znečištění ovzduší EV - Základní podmínky života (ohrožení a ochrana ovzduší) EGS – Evropa a svět nás zajímá (znečištění ovzduší jako celosvětový problém lidstva, přístupy k jeho řešení)
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY:		
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Stavba atomu. Valenční vrstva a její vliv na vlastnosti prvků. Molekula prvku a sloučeniny. Vznik iontů	F- stavba atomu
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	Pojmy prvek, sloučenina. Princip a typy chemické vazby	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Periodický zákon. Uspořádání prvků v tabulce PSP. Názvy a značky nejdůležitějších prvků. Vlastnosti vybraných kovů a nekovů. Princip výroby Fe.	Z- průmysl v ČR
CHEMICKÉ REAKCE:		
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Zákon zachování hmotnosti. Chemické reakce a jejich zápis chemickými rovnicemi. Reaktanty a produkty. Základní typy chemických reakcí	
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	Mol, molární hmotnost. Výpočty z chemických rovnic.	F - relativní atomová hmotnost, molární hmotnost M - přímá úměrnost
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Vlivy působící na rychlost chemických reakcí, katalyzátory a jejich použití v chemickém průmyslu.	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY:		
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Významné halogenidy a oxidy (vlastnosti, výskyt, použití). Názvosloví halogenidů a oxidů.	EV-Ekosystémy (cyklus oxidu uhličitého); Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí - solení silnic)
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Kyselinotvorné a zásaditotvorné oxidy. Způsob vzniku kyselých dešťů.	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vlivy průmyslu na prostředí)
Orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Kyselost a zásaditost roztoků, indikátory, stupnice pH, princip neutralizace.	

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOSTPRÁCE:		
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Nebezpečné organické látky - látky toxické a hořlavé. Chování v případě havárie. Zásady první pomoci v případě zasažení.	
ORGANICKÉ SLOUČENINY:		
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Významné alkany, alkeny a alkyiny (názvosloví, význam, zdroje)	
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Fosilní paliva - uhlí, ropa a zemní plyn - jejich další zpracování. Frakční destilace ropy.	Z - těžba fosilních paliv Př 9.-způsoby vzniku ropy, uhlí a dalších paliv.
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Halogenderiváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony	EV- Základní podmínky života (důsledky používání freonů na ozónovou vrstvu)
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	Fotosyntéza a dýchání. Rozklad a syntéza organických látek v živých organismech.	Př - základní biochemické děje
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Význam UV záření a chlorofylu pro fotosyntézu	Př-6 - Jednoduchý princip fotosyntézy
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Rozdělení a zdroje tuků, sacharidů, bílkovin a vitaminů	Př.8 - základní živiny a jejich využití ve výživě člověka.
CHEMIE A SPOLEČNOST:		
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fosilní paliva ▪ alternativní zdroje energie ▪ recyklace surovin ▪ chemický průmysl v ČR ▪ 	Z – chemický průmysl Př 9.- vznik fosilních paliv EV - Základní podmínky života (přírodní energetické zdroje, jejich vyčerpatelnost a vlivy na prostředí)
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Hořlaviny a jejich zařazení do tříd. Hasící přístroje	
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ průmyslová hnojiva ▪ plasty, syntetická vlákna ▪ pesticidy ▪ detergenty ▪ léčiva a návykové látky 	EV- Základní podmínky života - ochrana čistoty vod, ochrana půdy MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k reklamě)

5.13 Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Přírodopis** je předmět vyučovaný na druhém stupni a zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Přírodopis**. Předmět je vyučován v šestém až osmém ročníku s týdenní časovou dotací dvě hodiny, v devátém ročníku s týdenní časovou dotací jedna hodina.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **Přírodopis** směřuje k vytvoření zájmu o přírodu a uplatňování její ochrany. Umožňuje poznání zákonitostí vývoje živých organismů v souvislosti s vývojem planety Země a jejich jednotlivých sfér, pochopení vzájemných vztahů mezi člověkem a přírodou a pochopení souvislostí mezi živou a neživou přírodou. Podporuje zájem o zkoumání přírodních zákonitostí s využitím různých empirických metod a učí poznání stavby těla živých organismů. Důležitou součástí výuky je i bezpečnost a hygiena při zacházení s živými organismy, uplatňování bezpečného zacházení s živými organismy v praktickém životě.

Náplň předmětu navazuje na některé další předměty z oblasti **Člověk a příroda**, zejména **Zeměpis** a **Chemii**. Výuka probíhá ve specializované učebně přírodopisu.

Při výuce je využíván klasický výklad za použití demonstračních pomůcek, skupinová práce, přírodovědné vycházky a laboratorní práce.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení dovedností řešení problémů
- z tematického okruhu „psychohygiena“ - dovednosti zvládnání stresových situací
- z tematického okruhu „kreativita“ - pružnost nápadů při zakládání pokusu, řešení problémů

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - moře - význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík; pole, les - fauna a flóra; charakteristika významných ekosystémů v ČR
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - přírodní zdroje a jejich využívání; voda, ovzduší, půda a jejich ochrana; ochrana biologických druhů

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - vliv zemědělství, dopravy a průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - prostředí a zdraví; naše obec - přírodní zdroje, odpadové hospodářství, příroda obce a její ochrana

▪

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu přírodopis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí společné postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- od žáků vyžadujeme používání správné a přesné terminologie
- žáky vedeme k nalézání souvislostí a zákonitostí přírody
- žáky učíme samostatnému porovnávání získaných informací

Kompetence k řešení problémů

- úkoly jsou formulovány tak, aby umožňovaly více postupů řešení
- výběr takových metod práce které umožňují žákům navrhnout řešení a vyhodnocování faktů
- výsledky práce si mají žáci možnost samostatně obhájit

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesné formulaci myšlenek v písemném i slovním projevu
- využití samostatného zhodnocení výsledků své práce, konstruktivní diskuse o výsledcích práce jiných
- použití takových metod práce, aby žáci měli co nejvíce příležitostí ke komunikaci
- vedení žáků k přijetí objektivní kritiky

Kompetence sociální a personální

- maximální využívání skupinové práce
- vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navození situací, vedoucích k posílení sebedůvěry žáků
- zdůrazňování pocitů zodpovědnosti za práci

Kompetence občanské

- vedení žáků k pochopení práv a povinností
- dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- poskytování možnosti samostatné organizace práce, vhodného postupu a časového rozvrhu
- vedení k dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA:		
Rozliší základní projevy a podmínky života	Vznik, vývoj života a jeho základní projevy - fotosyntéza, růst, dýchání, dráždivost, rozmnožování. Různé názory na vznik života	
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	Buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava. Pojmy konzument, producent, reducent.	
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav nižších rostlin a živočichů	Orgánové soustavy nižších organismů a jejich funkce	
Třídí nižší organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Základní taxonomické jednotky, význam a zásady třídění organismů.	
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Způsoby pohlavního a nepohlavního rozmnožování.	
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Viry, bakterie. Nejběžnější virózy. Způsoby přenosu infekčních chorob. Význam prevence a očkování	
BIOLOGIE HUB:		
Rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Stavba těla hub s plodnicemi, rozmnožování, charakteristické znaky některých jedlých a jedovatých hub, zásady sběru a první pomoci při příznakách otravy.	
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	Houby bez plodnic a jejich význam v přírodě a pro člověka. Symbióza, parazitismus	Př - základy ekologie
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Stavba těla lišejníků, funkce řas a hub ve stélce, význam v přírodě. Výskyt lišejníků a nejběžnější druhy.	EV - Základní podmínky života (znečištění ovzduší); Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv průmyslu na životní prostředí)
BIOLOGIE NIŽŠÍCH ROSTLIN:		
Vysvětlí funkce jednotlivých organel rostlinné buňky a uspořádání těla nižších rostlin	Stavba rostlinné buňky, význam a funkce chlorofylu.	
Rozliší nižší rostliny od vyšších, určuje podle atlasu nejběžnější druhy sladkovodních řas, chápe význam mořských řas jako důležitých producentů	Stélka, kormus. Uspořádání těla nižších a vyšších rostlin. Základní druhy sladkovodních a mořských řas.	EV- Ekosystémy (moře - význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík).

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
BIOLOGIE NIŽŠÍCH ŽIVOČICHŮ:		
Pochopí uspořádání těl živočichů od buňky po celý organismus . Vysvětlí funkci orgánových soustav bezobratlých živočichů	Živočišná buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava. Stavba a funkce orgánových soustav prvoků, žahavců, ploštěnců, kroužkovců a členovců	
Dokáže zařadit bezobratlé živočichy do základních taxonomických jednotek ,pomocí atlasů dokáže poznat významné druhy.	Základní taxonomické jednotky - (říše, kmen, třída, řád, čeleď, rod, druh).Vybraní zástupci prvoků, žahavců, ploštěnců, kroužkovců, měkkýšů a členovců. Práce s klíči a atlasy.	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování bezobratlých živočichů v přírodě.Dokáže vysvětlit způsob života významných zástupců a jejich přizpůsobení danému prostředí.	Zásady bezpečného pozorování živočichů v přírodě. Základy etologie živočichů	
Pochopí význam nižších živočichů v přírodě a pro člověka a význam ochrany některých druhů.	Choroby, přenosné na člověka a ochrana před nimi.Chráněné druhy bezobratlých živočichů. Potravní řetězce.	EV- Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Bezobratlí živočichové a nižší rostliny významných ekosystémů ČR	EV- Ekosystémy (pole, les)
Chápe význam slov potravní řetězec a potravní pyramida,sestaví jednoduchý potravní řetězec	Potravní řetězec, potravní pyramida, pojmy producent, reducent, konzument.	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY:		
Dokáže pracovat s lupou a mikroskopem a zhotovit jednoduchý mikroskopický preparát	Stavba mikroskopu, práce s mikroskopem, pozorování lupou. Laboratorní protokol	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)
Je obeznámen s pravidly bezpečnosti a hygieny při pozorování přírody	Zásady bezpečnosti a hygieny při práci, choroby přenosné ze zvířat na člověka	

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA:		
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů(orgánových soustav) vyšších rostlin, studenokrevných živočichů a ptáků.	Orgánové soustavy vyšších živočichů. Porovnání jejich stavby a funkce. Funkce rostlinných orgánů.	
Zařadí rostliny do základních taxonomických jednotek.Zařadí studenokrevné živočichy.	Rostliny výtrusné, nahosemenné a krytosemenné, základní charakteristika a způsoby třídění. Vyšší živočichové -zařazení do systému.	EV- Ekosystémy (les, pole - fauna a flóra)
BIOLOGIE VYŠŠÍCH ROSTLIN:		
Odvodí uspořádání těla vyšších rostlin od buňky po jednotlivé orgány a jejich umístění	Uspořádání těla vyšších rostlin, pletivo krycí, vodivé a základní - jejich funkce a umístění v rostlině	
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	Anatomie a morfologie rostlin - kořen, stonek, list, květ, plod - funkce a odlišnosti	
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Fotosyntéza, dýchání . Rozmnožování rostlin - pohlavní a nepohlavní.Činitelé, ovlivňující růst rostlin.	CH - základní biochemické pochody
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Základy taxonomie rostlin, významné čeledi rostlin výtrusných, nahosemenných i krytosemenných.	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	Význam rostlin a jejich ochrana. Přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí.	EV- Ekosystémy (les, pole)
BIOLOGIE VYŠŠÍCH ŽIVOČICHŮ:		
Porovná vnější a vnitřní stavbu těl ryb, obojživelníků, plazů a ptáků. Pochopí význam vývoje strunatců pro další vývoj obratlovců	Vývoj strunatců, plazi, obojživelníci, ryby - morfologie	
Na základě pochopení ve stavbě těl studenokrevných živočichů dokáže zařadit živočichy mezi ryby, obojživelníky nebo plazy.Orientuje se v základních taxonomických skupinách.Za pomoci klíčů a atlasů určí významné zástupce těchto skupin	Základy taxonomie studenokrevných živočichů	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování studenokrevných živočichů. Seznámí se se základními projevy chování ptáků /tahy, hnízdění, výchova mláďat atd.	Etologie živočichů	
Uplatňuje zásady bezpečného chování při styku se zvířaty, dokáže poskytnout první pomoc při uštknutí. Chápe význam ochrany některých ohrožených druhů studenokrevných živočichů a ptáků. Určí hospodářsky významné druhy	Hospodářský význam ptáků, domestikace. První pomoc při uštknutí hadem. Chráněné druhy studenokrevných živočichů a ptáků v ČR. Zoonózy , prevence před nákazou, hygiena při styku se zvířaty.	EV- Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Studenokrevní obratlovci a vyšší rostliny významných ekosystémů ČR	EV- Ekosystémy (pole, les)
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY:		
Provádí pozorování v terénu, vybrané přírodniny zařadí pomocí klíčů a atlasů	Práce s klíči a atlasy, zakládání herbáře a sbírek	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)
Dodržuje pravidla chování se v přírodě,	Pravidla chování v chráněných oblastech, chráněné druhy rostlin a živočichů.	EV- Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA:		
Rozpozná a porovná funkci základních orgánů (orgánových soustav) savců.	Funkce jednotlivých orgánových soustav savců (soustava opěrná, trávící, dýchací, oběhová, vylučovací, rozmnožovací, nervová, smyslová). Přizpůsobení rozmanitým přírodním podmínkám)	EV- Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)
Zařadí významné savce do systému.	Charakteristika významných řádů savců. Postavení člověka v systému živočichů.	
BIOLOGIE SAVCŮ:		
Popíše základní orgánové soustavy savců a uvede odlišnost ve stavbě těl, které nastaly vlivem rozdílného způsobu života	Morfologie savců, přizpůsobení životním podmínkám.	
Určí savce podle základních charakteristických znaků. Dokáže zařadit významné druhy do nižších taxonomických skupin. Pomocí klíčů a atlasů pozná významné zástupce jednotlivých skupin	Taxonomie savců	OSV- Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)
Odvodí na základě pozorování chování savců (mezipopulační vztahy i sociální chování).	Etologie savců	
Uplatňuje zásady bezpečného chování při styku se zvířaty, dokáže poskytnout první pomoc při poranění. Chápe nebezpečí přenosu některých chorob na člověka.	Bezpečnost a hygiena při práci s živými organismy	
BIOLOGIE ČLOVĚKA:		
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomická stavba jednotlivých orgánových soustav a jejich funkce, vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	OSV- Psychohygiena (dovednosti zvládání stresových situací)
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Vývojoví předchůdci člověka:(ardipiték, australopitékus, homo habilis, erectus, sapiens). Procesy hominizace a sapientace.	MKV - Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur)
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Oplození, prenatalní a postnatální vývoj. Důležitá období ontogenetického vývoje.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	Činitelé, způsobující onemocnění, hlavní cesty přenosu, příznaky běžných onemocnění, prevence, popř. léčba, epidemie	
Aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Příčiny a příznaky běžných poranění, hlavní zásady a postupy při jejich ošetření	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Savci našich ekosystémů	EV- Ekosystémy (pole, les)
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY:		
Dokáže poskytnout první pomoc při poraněních, způsobených zvířaty	Zásady první pomoci při poranění zvířaty	

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA:		
Orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Fylogeneze organismů v jednotlivých obdobích	
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Podstata dědičnosti, základní pojmy). Způsoby přenosu genetické informace. Význam moderní genetiky. Součinnost vlivu prostředí	EV- Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
NEŽIVÁ PŘÍRODA:		
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Stavba zemského tělesa. Zemské sféry /litosféra, pedosféra,biosféra,atmosféra, hydrosféra / jejich vznik,vývoj a význam pro vývoj života .	Zeměpis
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Vznik nerostů,základní fyzikální a chemické vlastnosti/tvrdost,štěpnost,lom,optické vlastnosti../. Vlastnosti,výskyt a využití základních druhů hornin.Způsoby vzniku hornin - základní druhy/jejich vlastnosti a využití./	
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Základní vnitřní geologické děje - zemětřesení,sopečná činnost,pohyby litosférických desek,vrásnění a zlomy.	
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	Půdní profil, matečná hornina, půdotvorní činitelé, druhy a typy půd v regionu a v ČR. Ochrana půdy, eroze.	EV - Základní podmínky života (půda)
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Vznik života na Zemi, Darwinova teorie. Prvohory,druhohory,třetihory,čtvrtohory - charakteristika klimatu, fauny, flóry a horotvorných procesů.	
Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Přízpůsobení organismů různým podmínkám prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití vodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.	Z- počasí, podnebí

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Charakteristika významných ekosystémů ČR. Významné biomy - charakteristické organismy žijících na jejich území.	Z - významné světové biomy EV- Charakteristika významných ekosystémů v ČR
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Biom, ekosystém, populace, společenstvo. Abiotické faktory životního prostředí.	EV-Základní podmínky života (voda, ovzduší, půda). CH- čistota vody, ovzduší a ochrana půdy
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Ekologické katastrofy. Globální problémy životního prostředí. Změny vyvolávané činností člověka. Přetváření krajiny člověkem.	EV- Vztah člověka k prostředí (naše obec- přírodní zdroje, odpadové hospodářství, příroda obce a její ochrana); Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, vliv dopravy a průmyslu na prostředí)
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY:		
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	Založení pokusu a jeho vyhodnocení, významní biologové.	OSV - Cvičení pro rozvoj kreativity (pružnost nápadů při zakládání pokusu, řešení problémů)
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Základní pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s biologickým materiálem	

5. 14 Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Zeměpis**, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je zařazen do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Předmět navazuje na znalosti z učiva vlastivěda a přírodovědy. Žáci si v tomto předmětu osvojují základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských a kulturních poměrech v jednotlivých světadílech a oblastech. Získávají důležité poznatky o problémech lidstva, rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů. V praktické části žáci získávají dovednosti pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály. Naučí se kriticky pohlížet na výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, chápat pojmy demokracie, evropanství, národní kultura, vlastenectví. Naučí se spolupracovat se spolužáky při řešení problémů a vytvářet si vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou vedeni k vytváření pozitivních postojů ke vzdělávání na základě úspěchů z vlastní činnosti.

Zeměpis je vyučovací předmět, který studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, v České republice – místních oblastech a v blízkém okolí. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Vyučovací předmět **Zeměpis** je zařazen do 6. - 9. ročníku, s časovou dotací: v 6. ročníku 2 hodiny, 7. ročníku 1 hodina, v 8. a v 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně zeměpisu nebo kmenových učebnách, při výuce využívající mediální prostředky také v učebně informatiky. Terénní výuka se uskutečňuje v bezprostředním okolí školy. Při praktických činnostech se třída rozděluje na pracovní skupiny.

Vyučovací předmět je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, z části s matematikou a s předměty vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů

- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občan jako odpovědný člen společnosti
- z tematického okruhu „formy participace občanů v politickém životě“ - obec jako základní jednotka samosprávy státu, společenská organizace a hnutí
- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ - demokracie a jako protivníka diktatury a anarchie, principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy
- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - naše vlast a Evropa, evropské krajiny, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - kořeny a zdroje evropské civilizace, instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - respektování zvláštností různých etnik
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, projevy rasové nesnášenlivosti
- z tematického okruhu „princip sociálního smíru a solidarity“ - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - les (les v našem prostředí), vodní zdroje (důležitost pro krajinnou sféru), moře (význam pro biosféru), tropický deštný les (globální význam a význam pro nás), lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky), kulturní krajina (pochození hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny), půda (propojenost složek prostředí)

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - zemědělství a životní prostředí, doprava a životní prostředí (druhy dopravy a ekologická zátěž), průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na životní prostředí), ochrana přírody
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - příroda a kultura obce a její ochrana, prostředí a zdraví

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- z tematického okruhu „interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“ - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - vliv médií na každodenní život

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu zeměpis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, zpracovávání, třídění a hodnocení geografických informací a dat v příslušných informačních zdrojích
- dáváme žákům otázky týkající se způsobu a příčin různých přírodních procesů, hledá s žáky společné řešení otázek a vhodných odpovědí
- učíme žáky pracovat s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami, s globusem, plány, mapami a statistickými daty
- vedeme žáky ke kontrole výsledků pozorování, měření a zkoumání a k samostatnému hodnocení a porovnání s dosavadními zkušenostmi a znalostmi a formulaci závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme žákům problémové situace spjaté s učivem zeměpisu, žáci řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na zeměpisné otázky
- vedeme žáky k nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků zeměpisných objektů, jevů a procesů, vyvozuje s žáky patřičné závěry
- vedeme žáky k diskusi o vhodném řešení problémů, sledování a hodnocení vlastního pokroku při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů, pojmenování problémů na konkrétní téma přírodního a společenského prostředí

- vedeme žáky k utváření si vlastních názorů, využívání dostupných informačních a komunikačních prostředků, učení se výslovnosti zeměpisných jmen v cizích jazycích

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, vytváří pozitivní vztah k odpovědnému přístupu k práci své i k práci druhých
- hodnotíme výsledky skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku
- vedeme žáky k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vytváření pocitů občanské zodpovědnosti za zachování životního prostředí
- učíme žáky orientovat se v přírodním terénu i v urbanizované krajině, chování a ochraně v mimořádných situacích
- vedeme žáky k respektování rovnoprávnosti všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy k řešení problémů
- učíme žáky poznávat tradice zvyky a kultury v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek, nástrojů, přístrojů a materiálů při jejich používání v učebnách i terénní výuce
- učíme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla pracovní činnosti
- vedeme žáky k pochopení podstaty, cíle a rizika podnikání

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě.	Inf - práce s informačními systémy
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Hlavní kartografické produkty: plán, mapa. Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky.	M - měřítko
Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	Obsah a grafika map, barvy, výškopis a polohopis. Nadmořská výška.	
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Geografická kartografie a topografie - zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti. Orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám.	OSV - rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Postavení Země ve vesmíru. Sluneční soustava. Měsíc. Slunce. Vesmír.	Př - život ve vesmíru M - jednotky vzdáleností, porovnávání velikostí planet D - stáří kosmu, existence lidstva F - skupenství látek, sluneční soustava MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, snímky z kosmu

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Tvar a rozměry planety Země. Pohyby Země - střídání dne a noci, střídání ročního období, světový čas, časová pásma, datová hranice.	F - gravitační síla Země M - porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země VO - kalendář Př - roční období D - vývoj poznání o tvaru Země MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení: aktuality OSV - rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Krajinná sféra Země a její složky. Litosféra. Atmosféra. Hydrosféra. Pedosféra. Biosféra. Povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů. Výškové stupně v krajině.	M - nadmořská výška F - teplota, tlak, hustota, změny skupenství EV - ekosystémy - les, tropický deštný les, vodní zdroje, moře; základní podmínky života - význam vod, kvalita ovzduší, podmínky pro život, půda
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Zemětřesení a sopečná činnost. Zvětrávání a činnost větru. Působení povrchové tekoucí vody.	Př - vznik krajinných sfér, endogenní a exogenní děje
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a polární oblasti	Světadíly. Oceány. Polární oblasti.	OSV - kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, práce s mapou MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, sběr, třídění, zpracování informací
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	Biosféra - deštné lesy, savany, pouště, polopouště, lesy mírného pásu, stepi, tundry a polární pustiny.	Př - životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí EV - ekosystémy - les, vodní zdroje, moře a tropický deštný les; základní podmínky života - půda,
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Výškové stupně v krajině. Uspořádání rostlinstva živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a výšce.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody; ekosystémy - les, tropický deštný les

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Poledníky, rovnoběžky. znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách. Měřítko mapy. Topografické značky. Místní krajina, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů.	VV - náčrtky, plány EV - vztah člověka k přírodě - prostředí a zdraví, orientace v terénu, práce s mapou M - měřítko
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Práce s mapou - orientace, čtení, porovnávání objektů. Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány. Práce s buzolou - orientační body, stanoviště.	MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, sběr, třídění, zpracování informací
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině. Pohyb podle mapy a azimutu. Odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu. Určování hlavních a vedlejších světových stran, orientační body.	EV - vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce a její ochrana, pohyb v přírodě

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Plánek okolí školy v určitém měřítku. Srovnávání států světa podle velikosti, tvaru hranic.	OSV - rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění M - měřítko
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa (mimo Evropy)	Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry oceánů a světadílů (mimo Evropu) a jejich oblastí. Rozmístění obyvatelstva, sídel, hospodářství v jednotlivých světadílech, v jejich regionech.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - stav životního prostředí, další vývoj, ochrana ŽP, možnost změny OSV - mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, komunikace s jinými národy D - historický vývoj světadílů Př - geologický vývoj světadílů
Lokalizuje na mapách světadíly (mimo Evropy), oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Zeměpis světadílů - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie. Fyzicko geografická sféra, charakteristika států.	OSV - mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, komunikace s jinými národy MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, aktuality, zdroj informací
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů (mimo Evropy), oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Zeměpis světadílů - Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie. Socioekonomická sféra. Společenské a hospodářské složky v krajině - Lidé na Zemi, světové hospodářství, průmysl, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, zemědělství, rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství.	MKV - kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; etnický původ -kultura a tradice, rasismus, Př - lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, obživa obyvatelstva D - nejstarší osídlené oblasti, vznik 1. měst, objevné plavby, obchody VO - lidská práva PČ - suroviny pro přípravu pokrmů M - rozbor grafů, kartogramů, určování hustoty zalidnění, jednotky plochy Ch - využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory F - typy elektráren, rychlost dopravních prostředků
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Plánek okolí školy v určitém měřítku. Srovnávání států světa podle velikosti, tvaru hranic.	OSV - rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozorností a soustředění M - měřítko
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy	Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry oceánů a Evropy a její oblastí. Rozmístění obyvatelstva, sídel, hospodářství v jednotlivých státech Evropy.	EV - lidské aktivity a stav životního prostředí - stav životního prostředí, další vývoj, ochrana přírody, možnost změny D - historický vývoj Evropy Př - geologický vývoj Evropy
Lokalizuje na mapách světadíl Evropu podle zvolených kritérií, srovnává s ostatními světadíly její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Zeměpis světadílů - Evropa. Fyzicko geografická sféra.	OSV - mezilidské vztahy - empatie a pohled na svět očima druhého, komunikace s jinými národy MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých (modelových) států Evropy	Zeměpis Evropy. Socioekonomická sféra. Společenské a hospodářské složky v krajině. Mezinárodní organizace - Evropská unie	MKV - kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; etnický původ - kultura a tradice, rasismus, EGS - Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice národů Evropy; objevujeme Evropu - mezinárodní setkávání, evropské krajiny, život Evropanů a styl života v evropských rodinách Př - lidská populace, lidské rasy, obživa obyvatelstva D - nejstarší osídlené oblasti Evropy, vznik 1. měst, objevné plavby, obchody VO - lidská práva PČ - suroviny pro přípravu pokrmů M - rozbor grafů, kartogramů, určování hustoty zalidnění, jednotky plochy Ch - využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie F - typy elektráren, rychlost dopravních prostředků CJ - základní konverzační témata

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Modelové regiony Evropy - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	Obyvatelstvo světa, rozmístění podle ras, národů, jazykových skupin a náboženství.	Př - lidské populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, podvýživa, HIV D - zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. stol. - demografická revoluce M - určování hustoty zalidnění VO - význam vzdělání pro člověka, volba povolání MKV - kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti; princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek jedince za odstranění diskriminace a předsudků OSV - mezilidské vztahy - lidská práva jako regulativ vztahů
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Společenské a sídelní poměry současného světa. Migrace, urbanizace, sídelní aglomerace.	Př - vliv osídlení na krajinu D - nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj urbanizace M - určování hustoty zalidnění, jednotky plochy VDO - formy participace občanů v politickém životě - obec jako základní jednotka samosprávy státu EV - ekosystémy - lidské sídlo - město - vesnice
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Hospodářské poměry současného světa. Zemědělství, rybolov, lov. Lesní a vodní hospodářství. Průmysl.	Př - produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl D - průmyslová revoluce - významné technické objevy, průmyslový pokrok, vývoj dopravy
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Světový trh a mezinárodní obchod	Ch - chemizace v zemědělství - vliv na přírodu, kvalita potravin, využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie EV - lidské aktivity a problémy ŽP - zemědělství, průmysl, doprava, závislost světového hospodářství na těžbě nerostných surovin, vyčerpatelnost nerostných surovin, šetření VO - bezpečnost dopravy, šetření surovinami

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Státy světa - společné a odlišné znaky. Svrchovanost států. Národnostní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace.	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protíváha diktatury a anarchie, principy demokracie MKV - princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám)
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Hlavní politické, vojenské a hospodářské organizace a seskupení. Ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů. Nové státy na mapě světa.	MV - fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život VDO - formy participace občanů v politickém životě - společenské organizace a hnutí
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Typy přírodních krajín podle podnebných pásů na Zemi (deštné lesy, savany, pouště, polopouště, lesy mírného pásu, stepi, tundry a polární pustiny). Ekosystémy planety Země. Krajina přírodní. Krajina kulturní.	Př - životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí EV - ekosystémy - les, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, kulturní krajina; základní podmínky života - půda
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Výškové stupně v krajině. Uspořádání rostlinstva, živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a výšce.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody, ekosystémy - les, tropický deštný les EGS - objevujeme Evropu a svět - globální úroveň životního prostředí - možnosti zlepšení
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Vlivy člověka na přírodní prostředí. Typy krajín. Ochrana přírodního prostředí. Chráněná území přírody. Světový ekologický problém: oceán, znečištění atmosféry, ničení tropických deštných lesů, kyselý déšť, přelidnění a hlad, národní parky.	OSV - hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Plánek okolí školy v určitém měřítku. Srovnávání ČR s ostatními státy světa - poloha, rozloha.	OSV - rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění M - měřítko
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Místní region ČR - Bruntálsko. Kritéria pro vymezení místního regionu. Zeměpisná poloha, rozloha.	VDO - občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti, život v regionu EGS - jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace, postavení oblasti v rámci regionu D - historie regionu
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	Vztahy k okolním regionům. Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj.	Ch - průmysl regionu ČJ - významné osobnosti EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - doprava a ŽP (druhy dopravy a ekologická zátěž), průmysl a ŽP (vlivy průmyslu na ŽP)
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	ČR - zeměpisná poloha, rozloha. Přírodní poměry ČR - geologický vývoj, členitost povrchu - Česká vysočina a Z Karpaty. Geomorfologické celky České vysočiny a Z Karpat. Obyvatelstvo a sídla. Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě.	OSV - mezilidské vztahy - chování podporující dobré vztahy EGS - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, naši sousedé v Evropě MKV - kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; etnický původ - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti ČJ - nářečí M - hustota obyvatel, porovnávání rozlohy Př - vliv osídlení na krajinu, geologická stavba

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Regiony ČR - přehled členění podle charakteristických přírodních poměrů a hospodářství. Územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a ŽP OSV - kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci EGS - objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa Čj - významné osobnosti D - historie regionů Ch - průmysl M - práce s daty Př - krajina, stav přírody
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech. Postavení ČR v mezinárodních organizacích - EU, NATO.	MKV - lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci EGS - jsme Evropané - instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže; objevujeme Evropu a svět - mezinárodní setkávání VDO - formy participace občanů v politickém životě - společenské organizace a hnutí
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Oblasti České republiky.	Př - životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Biota České republiky.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody; ekosystémy - kulturní krajina, les, tropický deštný les
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Vliv hospodářství ČR na životní prostředí: Průmysl. Zemědělství. Lesní a vodní hospodářství. Doprava.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody EGS - globální úroveň životního prostředí - možnosti zlepšení
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Určování základních světových stran v terénu. Využití přírodních zdrojů k určování světových stran.	VV - náčrtky, plány
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Užití buzoly a mapy místní krajiny. Orientace mapy místní krajiny na sever podle buzoly. Pozorování a popis krajiny.	Inf - sběr, třídění a zpracování informací

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině. Pohyb podle mapy a azimutu. Odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu. Určování hlavních a vedlejších světových stran, orientační body.	EV – vztah člověka k prostředí - pohyb v přírodě EGS - živelné pohromy, nebezpečí terorismu

5. 15 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu:

Předmět hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Souvisí s dalším předmětem této oblasti, tedy s výtvarnou výchovou, rovněž úzce souvisí s tělesnou výchovou, dějepisem, českým jazykem a občanskou výchovou a také s výukou cizího jazyka. Vnitřně je předmět hudební výchova členěn do těchto oblastí:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

V předmětu jsou používány podle charakteru učiva zejména tyto formy a metody výuky:

- frontální vyučování
- skupinová práce
- samostatná práce
- kolektivní práce
- praktické hudební činnosti
- krátkodobé projekty

Hudební výchova je vyučována v 1. – 9. ročníku 1 hodinu týdně zpravidla ve specializované učebně nebo v kmenových třídách. Výuka rozvíjí estetické vnímání žáků a směřuje k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti. Vzdělávání na druhém stupni navazuje na dosažené znalosti a dovednosti z nižších ročníků.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- z tematického okruhu „psychohygienu“ - dovednosti pro pozitivní naladění mysli, uvolnění, relaxace
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnosti nápadů, originality;
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, aktivní naslouchání, cvičení v neverbálním sdělování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - poznávání evropské hudby (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy); evropská a světová hudba
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - kořeny a zdroje evropské hudební kultury

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - hudba etnických skupin
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - obohacování etnických kultur
- z tematického okruhu „etnický původ“ - základní informace o kulturních skupinách
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
- z tematického okruhu „vnímání autora mediálních sdělení“ - postoje autora, výrazové prostředky pro vyjádření názoru, postoje a hodnocení
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - vliv na každodenní život, na kulturu, chování a postoje

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- umožníme žákům pracovat s texty písní, vyhledávat informace, pracovat s odbornými hudebními termíny, realizovat v hudebně pohybové oblasti vlastní nápady a hodnotit je

Kompetence k řešení problémů

- pěstujeme u žáků dovednost třídít a využívat informace získané z různých zdrojů k řešení úkolů, dle svých schopností vyhledávat v hudbě jednotlivé hudební výrazové prostředky a sémantické prvky, využívat své schopnosti a dovednosti při různých hudebních aktivitách

Kompetence komunikativní

- nabízáme žákům možnost vyjádřit a obhájit pomocí vhodných argumentů svůj názor i vyslechnout a tolerovat názory ostatních

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme žáky ke snaze vzájemně spolupracovat a pomáhat si při hudebních aktivitách, vedeme je k tomu, aby respektovali dovednosti a práci ostatních spolužáků a podíleli se vlastní činností na výsledcích skupinové práce

Kompetence občanské

- učíme žáky poznávat českou kulturu a kulturní zvyky našeho národa, podporujeme v nich schopnost ocenit kulturní úroveň a seznamujeme je i s kulturou jiných národů

Kompetence pracovní

- dáváme žákům možnost aktivně se zapojit do hudebních činností a vytvářet si k nim pozitivní vztah, rozvíjet své hudební schopnosti a dovednosti

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic v jednohlase	Zpěv písní v jednohlase	VV, ČJ-říkadla
Pozná a naučí se vybrané písně	Poslechové činnosti	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché nápěvy	Rytmizace,melodizace	ČJ
Seznamuje se s používáním jednoduchých hudebních nástrojů k rytmickým cvičením	Jednoduché hudební nástroje-rytmizace	
Seznamuje se s předehrou,mezihrou a dohrou	Poslechové činnosti	OSV-komunikace(řeč těla,zvuky,hlasy)
Reaguje pohybem na znějící hudbu,zatancuje jednoduchý taneček	Hudebně pohybové činnosti-taneček	TV
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů	Hudební hry-ozvěna,otázka a odpověď	ČJ
Pozná vybrané hudební nástroje	Jednoduché hudební nástroje	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě v jednohlase	Zpěv písní v jednohlase. Rozvoj hlavového tónu a měkkého nasazení a výslovnosti samohlásek na konci slov. Hlasová hygiena. Dynamicky odlišný zpěv.	VV- ilustrace TV pochod, taneční krok ČJ - rytmicizace, říkadla, reprodukce, vypravování PRV - lidové zvyky a tradice
Realizuje jednoduchou melodii či píseň zpěvem i tancem	Vokální a instrumentální hry s využitím pentatoniky a kvintakordu (5-6-5-3-2-1, 1-3-5, 1-5-3-1 a obraty).	VV- ilustrace TV pochod, taneční krok ČJ - rytmicizace, říkadla, reprodukce, vypravování Prv - lidové zvyky a tradice
Rytmicizuje a melodizuje jednoduché texty	Hra na rytmické hudební nástroje. Rytmicizace textů. Rytmický kánon	TV - pochod, taneční krok
Učí se používat jednoduché hudební nástroje k rytmickým cvičením a doprovodné hře	Orffovy nástroje-doprovodná hra, hudební improvizace. Melodické doprovody s využitím 1. a 5. stupně.	
Pozná předeheru, mezihru a dohru	Předehra, mezihra a dohra.	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum a tempo	Pohybové vyjádření melodie (stoupání, klesání, ukončenost). Pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby. Krok poskočný.	OSV - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnosti nápadů, originality)
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové změny	Poslechové činnosti. Vztahy mezi tóny (akord). Hudební rytmus.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	Poslechové činnosti. Instrumentální hudba (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben).	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	Zpěv písní v jednohlase	VV
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zpěvem,tancem,doprovodnou hrou	Taktování,doprovod znějící hudby (2/4 takt),pohybové vyjádření hudby	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Rytmizace,melodizace,improvizace	ČJ OSV - komunikace (řeč těla,řeč zvuků a slov)
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Orffovy nástroje-doprovodná hra,hudební improvizace	
Pozná předehru,mezihru a dohru,pokouší se o elementární hudební improvizaci	Poslechové činnosti,elementární hudební improvizace,předehra,mezihra,dohra	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti	TV
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti	EGS-Evropa a svět nás zajímá-poznávání evropské hudby (lidová slovesnost,zvyky a tradice národů Evropy)
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti,hudba vokální a instrumentální,vokálně-instrumentální,hudební styly (hudba pochodová,taneční,ukolébavka,...)	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových i molových tóninách	Zpěv písní v jednohlase v durových i molových tóninách	VV
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou)	Hudebně pohybové činnosti-pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	TV
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na Orffovy hudební nástroje, hudební improvizace	
Pokouší se o vytvoření jednoduché přehry, mezihry a dohry a elementární hudební improvizaci	Hra na Orffovy hudební nástroje, mezihra, přehra, dohra	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, snaží se o pohybovou improvizaci	Hudebně pohybové činnosti-pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace, valčík, polka, mazurka	TV
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, slovně interpretuje hudbu	Poslechové činnosti-hudební výrazové prostředky, slovní vyjádření hudby (jaká je to hudba)	EGS-Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
Učí se rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti-hudební styly, žánry, hudební formy	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti, pěvecký a mluvený projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, hudební rytmus, intonace a vokální improvizace	VV- ilustrace
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Hudebně pohybové činnosti. Pohybový doprovod znějící hudby. Orientace v prostoru.	TV- pochod, taneční krok
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Instrumentální činnosti. Hra na hudební nástroje. Reprodukce jednoduchých skladeb pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten.	Vánoční besídka, koncert vážné hudby
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu). Grafický záznam melodie.	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Pohybové vyjádření hudby (pantomima, pohybová improvizace). Taktování.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Poslechové činnosti, kvality tónů, vztahy mezi tóny. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky. Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroje.	MV- fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu)
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Hudební styly a žánry. Hudební formy. Interpretace hudby.	MKV- lidské vztahy (obohacování etnických kultur), etnický původ (základní informace o kulturních skupinách) EGS - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů)

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Poznává své hudební schopnosti při jednoduchých hudebních aktivitách	Intervaly - rozšiřování hlasového rozsahu. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti.	OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, využívá získané pěvecké dovednosti při zpěvu v jednohlase i dvojhlasě	Zpíváme v lidovém dvojhlasu: jednohlasý a dvojhlasý zpěv, jednoduchá vokální improvizace.	
Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při realizaci melodie či písně (např. zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou)	Zpěv skladeb různých žánrů, doprovodné pohybové hry.	
Používá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při reprodukci jednoduchých hudebních motivů, vytváří jednoduché doprovody a improvizace	Záznam hudby - noty. Posuvky - křížek bé, odrážka. Stupnice moll melodická. Akord. Vyjadřování hudebních představ pomocí hudebního nástroje - nástrojová reprodukce tónů, motivků a jednoduchých melodií. Hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře.	OSV - kreativita (nápad, originalita)
Poznává typy uměleckého tance, pohybem reaguje na znějící hudbu, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Hudba a tanec - balet, pantomima. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru - rozvoj pohybové paměti.	OSV - komunikace (řeč těla) TV
V proudu znějící hudby identifikuje užité hudebně výrazové prostředky, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Hudební výrazové prostředky: harmonie, dynamika, hudební barva, kontrast, gradace. Hudební nástroje v lidové hudbě. Partitura. Variace. Píseň a její hudební forma.	OSV - komunikace (řeč zvuků a slov, aktivní naslouchání) VV
Seznámí se s nejnámějšími autory a žánry české i světové hudby	Opera - nejnámější světoví a čeští skladatelé oper (např.: F. Schubert, E. Destinová, R. Wagner, G. Verdi, J. V. Mysliveček, A. Dvořák, L. Janáček, B. Martinů). Opereta - nejnámější světoví a čeští autoři operet (např.: J. Offenbach, J. Strauss ml., O. Nedbal). Muzikál a hudební revue (Osvobozené divadlo, J+V+W). Národní divadlo.	D, ČJ, VV - Osvobozené a Národní divadlo
Zaznamená souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Scénická hudba (J. Suk). Hudba a slovo - melodram.	OSV - komunikace (řeč zvuků a slov) ČJ

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Používá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při jednoduchých hudebních aktivitách	Rozšiřování hlasového rozsahu, reprodukce tónů, melodií a rytmů.	
Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu v jednohlase, dvojhlasě i při mluvním projevu, vyjádří vlastními slovy a popíše vokální projev druhého	Jednohlasý a dvojhlasý zpěv, deklamace. O lidském hlase: techniky vokálního projevu a jejich využití při zpěvu a vokálně instrumentálních aktivitách, hlasová hygiena, nasazení tónu, dýchání a dechová technika, hlasová nedostatečnost a způsoby její nápravy, mutace.	OSV - psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli, uvolnění, relaxace Př
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Lidová píseň. Inspirace lidovou písní, písně zlidovělé. Hudba národnostních menšin.	EGS - Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky, tradice národů) MKV - lidské vztahy - vzájemné obohacování kultur ČJ OV
Pokouší se o reprodukci různých motivů a částí skladeb na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností, volí jednoduché doprovody, snaží se provádět jednoduché hudební improvizace	Záznam hudby - orientace v notovém zápisu. Stupnice moll harmonická. Vyjadřování hudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - nástrojová reprodukce motivků a jednoduchých melodií. Hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře.	OSV - kreativita (nápad, originalita)
Seznámí se s různými druhy tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Taktování, tempo a charakter písně, dynamika. O tanci: pantomima, improvizace - výrazový tanec, společenské tance, lidový tanec. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru - rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.	OSV - komunikace (řeč těla, zvuků a slov, aktivní naslouchání, cvičení v neverbálním sdělování) TV
Nalézá v proudu znějící hudby charakteristické sémantické prvky, popíše jejich význam v hudbě, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Polyfonie. Kánon. Významné sémantické prvky užití ve skladbě: zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy.	OSV - komunikace (řeč zvuků a slov, aktivní naslouchání) VV ČJ
Seznámí se s hudebními formami různých stylových období a porovnává ji z hlediska její stylové příslušnosti s dalšími skladbami	Hudební dílo a jeho autor: fuga, koncert, sonáta, sonátová forma, symfonie, symfonická báseň, duchovní a světská hudba, kantáta, oratorium.	D VV

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Objevuje souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly: inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost. Muzikál.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných VV ČJ

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozvíjí své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Rozšiřování a využívání hlasového rozsahu, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy. Stupnice, tónina.	OSV -rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění) Př
Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu v jednohlase i vícehlase, porovnává hlasový projev ostatních	Jednohlasý a vícehlasý zpěv. Deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.) a jejich využití při zpěvu a společných vokálně instrumentálních aktivitách.	OSV - komunikace (řeč zvuků a slov, technika řeči)
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Zpěv písní, skladeb různých žánrů, doprovodné pohybové aktivity.	
Snaží se reprodukovat na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, volí jednoduché doprovody, tvoří jednoduché hudební improvizace	Akordové značky. Moderní hudební nástroje. Notační programy. Zachycování rytmu a melodie pomocí grafického záznamu, notový zápis jako opora při realizaci písně.	Inf
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Tance různých stylových období, moderní tance.	TV
Orientuje se v proudu znějící hudby, popíše význam použitých hudebně výrazových prostředků a charakteristických sémantických prvků v hudbě, chápe hudební dílo jako logicky utvářený celek	Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení).	MV - vnímání autora mediálních sdělení - postoje autora, výrazové prostředky pro vyjádření názoru, postoje a hodnocení VV D
Charakterizuje hudební dílo světových autorů na základě individuálních schopností a získaných vědomostí, zařadí jej do stylového období a porovnává jej z hlediska jeho slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	Hudba nonartificiální: USA - vývoj jazzu, spirituály, L. Armstrong, swing, country and western; rock and roll - vývoj, E. Presley, Beatles, 70. - 80. léta v moderní a populární hudbě. Hudba artificiální: původ hudby - starověk; středověk - gotika, renesance, baroko (nástrojová hudba, opera); klasicismus, romantismus, vážná hudba 20. st.	MKV - multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování EGS - Evropa a svět nás zajímá - evropská a světová hudba; Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské hudební kultury VV, D, ČJ - slohová období AJ, NJ - zpěv písní v cizích jazycích

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Nalézá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Slohová období - charakteristika	VV, D, ČJ - slohová období

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Rozšiřování a využívání hlasového rozsahu, hlasová hygiena. Harmonizace, transpozice melodie.	OSV -rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	Jednohlásý a vícehlásý zpěv, využití vokálních technik při zpěvu a společných vokálně instrumentálních aktivitách.	OSV - psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli, uvolnění, relaxace
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	Zpěv, reprodukce tónů, melodií, skladeb různých žánrů.	
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Rytmus, metrum, tempo. Orientace v notovém záznamu vokální skladby, notový zápis jako opora při realizaci písně.	
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	Tance různých stylových období, moderní tance.	TV
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení, nacházení hudebně výrazových prostředků - harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace při poslechu hudby).	VV

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	Hudební dějiny v Čechách: počátky hud. dějin, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. st. v čes. vážné hudbě. Česká populární hudba - vývoj: jazz a swing, trampská píseň, hudba 50. a 60. let, divadla malých forem, Semafor, big beat 60. let, 70. a 80. léta v čes. moderní hudbě, 90. léta a počátek 21. stol.	EGS - jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské kultury MV - fungování a vliv médií ve společnosti - vliv na každodenní život, na kulturu, chování a postoje D, VV, ČJ - slohová období AJ
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Funkce hudebních stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, vytváření vlastních soudů a preferencí.	ČJ, VV, D

5. 16 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu:

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznávání jednak směřuje k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti, jednak je zaměřeno na kultivaci schopností žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty, ty chránit, případně je rozmnožovat. Tím, že žákům umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Všemi složkami svého působení výtvarná výchova usiluje zejména o to :

- aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření
- aby se prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými prostředky a materiály
- aby se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury
- aby získali představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury
- aby byli schopni nalézt a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka
- aby byli schopni získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu :

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Vzdělávání v předmětu směřuje k :

- chápání uměleckého procesu jako způsobu poznání a komunikace
- získávání schopnosti přistupovat k uměleckému procesu v jeho celistvosti, v neoddělitelném vztahu tvůrce a interpreta

- zaujímání osobní účasti v uměleckém procesu, uvědomování si jeho významu pro obnovu a změnu svého vnímání, cítění, poznávání, vyjadřování a komunikace
- nalézání projevů historických proměn v proměnách prostředků s vizuálně obrazným účinkem
- užívání různorodých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších technologií

Předmět je vyučován v prvním až devátém ročníku s týdenní časovou dotací: v 1.-3. ročníku 1 hodina, 4.-5. ročníku 2 hodiny, v 6. a 7. ročníku 1 hodina, v 8. a 9. ročníku 2 hodiny. Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, mimo budovu školy – práce v terénu. Během výuky se třída nedělí na skupiny, ke spojování tříd ani ročníků nedochází.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, krátkodobé projekty, práce na plakátu, vytváření příruček a ilustrací.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů; cvičení zapamatování
- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ - moje tělo, moje psychika, temperament, postoje, hodnoty; jak se promítá mé já v mém nahlížení na realitu
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - organizace vlastního času
- z tematického okruhu „psychohygienu“ - dovednosti pro pozitivní naladění mysli
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivost, schopnosti dotahovat nápady do reality
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - vzájemné poznávání se ve skupině, třídě
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ - principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- z tematického okruhu „jsme Evropané“ - kořeny a zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ - jedinečnost každého člověka, vzájemná tolerance, ohleduplnost a úcta
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole (význam, změny okolní krajiny, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí), kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - příroda a kultura obce a její ochrana

Mediální výchova

- z tematického okruhu „stavba mediálních sdělení“ - mediální sdělení pro děti
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - vliv médií na kulturu a umění (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - technologické možnosti a jejich omezení
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - komunikace a spolupráce v týmu

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách vytváříme takové učební materiály, aby si je žáci mohli dále využívat pro své vlastní učení
- vytváříme podmínky pro tvorbu poznávání vlastních pokroků, aby si žáci při konečném výstupu dokázali zpětně uvědomit problémy související s realizací
- zadáváme jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl zorganizovat vlastní činnost
- využíváme kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu podporujeme, aby žák rozpoznal výtvarný problém a hledal nejvhodnější způsob řešení
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině vedeme žáky vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- klademe dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci s různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky)
- dohlížíme na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

- učíme respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí vytváříme plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- podporujeme respektování názorů druhých

- prezentujeme výsledky své práce a účastníme se výtvarných soutěží
- podporujeme občanské cítění žáků pro vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci žáky vedeme ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržujeme vymezená pravidla
- vytváříme pozitivní vztah k pracovním činnostem
- vyžadujeme, aby žáci při práci s výtvarným materiálem dodržovali hygienická pravidla
- vedeme žáky ke správným způsobům, užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Seznamuje se s prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, zážitků přiměřených věku	Technika malby vodovými barvami, pastelem, voskovkami, kresba měkkým materiálem, dřívkem	EV - ekosystémy (les, pole)
Seznamuje se s kombinací prvků vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku	Kresba, malba, modelování	ČJ - ilustrace
V tvorbě začíná používat své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom plošné uspořádání linie, tvary, barvy a další prvky jejich kombinace	Kresba, malba, modelování	
Různými smysly začíná vnímat okolní svět za použití vhodných prostředků	Technika plastického vyjádření - vnímání všemi smysly	Prv
Seznamuje se s používáním různých výtvarných technik, učí se používat různé druhy štětců dle potřeby	Základní barvy, druhy štětců, rozfoukávání barev, kombinace barev	ČJ
Seznamuje se se známými ilustrátory	Ilustrátoři dětské knihy	ČJ
Zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření do komunikace	Hodnocení práce	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Začíná zpracovávat prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů a zážitků přiměřených věku	Rozvíjení techniky malby vodovými barvami a temperovými barvami, pastelem, voskovkami. Kresba měkkým materiálem, dřívkem.	
Začíná pracovat s kombinací prvků vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, pokouší se vyjadřovat prostorově	Kresba, malba, modelování, ilustrace	M- geometrie: čára křivá, přímá, lomená
Začíná projevat své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom plošné a z části prostorové uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky jejich kombinace	Přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích. Vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů. Uplatnění vlastní fantazie. Různý charakter lineární kresby. Základní klasifikace barev, světlostní a teplotní kontrast, výrazové vlastnosti barvy.	
Rozeznává rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Smyslové vnímání objektu. Volba vhodných výrazových prostředků pro jeho vizuálně obrazné vyjádření (kresba, malba, plastické ztvárnění, modelování apod.)	MKV - Kulturní diference (jedinečnost každého člověka, vzájemná tolerance, ohleduplnost a úcta.)
Snaží se interpretovat podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev, druhy štětců, míchání barev, rozfukávání barev	OSV - Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání, soustředění, řešení problémů). Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině a třídě) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity), Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli), Sebeorganizace a seberegulace (organizace vlastního času).
Poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih	Rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih.	LV - ilustrátoři dětských knih a jejich tvorba.
Na základě vlastních zkušeností komunikuje a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	Záměr tvorby, vysvětlování výsledků tvorby, hodnocení	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Technika malby vodovými barvami, temperami, pastelem, voskovkami, kresba měkkým materiálem, dřívkem	Prv-rozmanitost života v přírodě, EV-ekosystémy (les, pole)
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření, linie a barevné plochy, začíná uspořádávat prvky prostorově	Kresba, malba, modelování, ilustrace	ČJ-ilustrátoři
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Kresba, malba, modelování, ilustrace, další výtvarné techniky	ČJ-literární výchova
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Techniky plastického vyjádření, tvar	M-geometrické útvary, tělesa
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev, druhy štětců, míchání barev, rozfoukávání barev	
Pozná ilustrace známých ilustrátorů	Ilustrátoři dětských knih	ČJ-literární výchova
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Záměr tvorby, vysvětlování výsledků tvorby, hodnocení	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Umí barevně vyjádřit své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Malba vodovými a temperovými barvami, míchání barev, suchým pastelem, voskovkami, kresba tuží, fixem, rudkou, uhlím	
Užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie ,v objemovém vyjádření a uspořádání prvků;	Kolorovaná kresba tuží nebo fixem, malba, modelování, ilustrace	M - geometrie
Zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci	Úkoly v plošných i prostorových pracích. Vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů. Uplatnění vlastní fantazie. Různý charakter lineární kresby. Základní klasifikace barev, světlostní a teplotní kontrast, výrazové vlastnosti barvy.Výtvarné techniky.	
Hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	Prostorové vyjádření - modelování, kaširování (hmota, tvar, struktura, světlo barva)	
Interpretuje a porovnává interpretace obrazových vyjádření	Barvy základní a doplňkové, teplé a studené, kombinace barev, druhy štětců, míchání barev, rozfoukávání barev, vymývání barev, překrývání barev	OSV - kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Vyhledává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Ilustrátoři dětské knihy, nejznámější malíři	
Do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Záměr tvorby, vysvětlování výsledků tvorby, hodnocení	

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Malba vodovými , temperovými a krycími barvami, míchání barev, suchým pastelem, voskovkami, kresba tuší, fixem, rudkou, uhlem	
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Kolorovaná kresba tuží nebo fixem, malba, modelování, ilustrace	M - geometrie
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Úkoly v plošných i prostorových pracích. Vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů. Uplatnění vlastní fantazie. Různý charakter lineární kresby. Základní klasifikace barev, světlostní a teplotní kontrast, výrazové vlastnosti barvy. Výtvarné techniky.	OSV - kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly.	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	MV - stavba mediálních sdělení (mediální sdělení pro děti)
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako	Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v	ČJ-literární výchova (ilustrátoři dětské knihy)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ke zdrojii inspirace	nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací.	
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, s rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlení výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu - záměny tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění.	

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Kresebné studie: linie, tvar, objem, jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus.	HV: rytmus, melodie. OSV: Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů: spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat (reliéfní autoportrét), sluch (výtvarné zpracování hudebních motivů), tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra.	HV: hudební nahrávky. OSV: rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Malba. Teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné.	D: pravěk, starší doba kamenná, způsob života. Výtvarný projekt pravěké umění (tvorba v přírodě, jsem šaman, pravěké nádoby).
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace.	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí- ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek) Výtvarná hra: plody země. OSV: komunikace (řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem)
Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů.	ČJ - Řecko a Řím - báje a pověsti, D - Egypt, perspektiva, lidské postavy, písmo, hieroglyfy, výzdoba pyramid, papyrus, EGS - Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
K tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace. Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy.	Třetí prostor budovaný liniemi. Práce s www stránkami.	MV - tvorba mediálního sdělení.
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaduje interpretační kontext vlastního vyjádření.	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě.	VDO - principy demokracie

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Umí využívat znalosti o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	EV – ekosystémy (les, pole, kulturní krajina, přístupy k jejich výtvarnému ztvárnění)
Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše.	Lidská figura - tvarová stylizace - Řecko, Řím. Tvarová a barevná kompozice. Např. Babylónská věž - Mezopotámie.	D: Mezopotámie, Řecko, Řím. EGS: Jsme Evropané - (kořeny a zdroje evropské civilizace)
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika. Např. - plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis.	MV - fungování a vliv ve společnosti (vliv médií na kulturu a umění)
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.	Tematická práce: Vánoce, Velikonoce, dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.	ČJ - poezie a próza s tematikou Vánoc, Velikonoc.
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétné osobě.	Subjektivní výtvarné vyjádření reality. Vnímání okolních jevů.	OSV - sebepoznání a sebepojetí (jak se promítá mé já v mém nahlížení na realitu); komunikace (řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem)

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání.	Prvky viz. Obr. Vyjádření- kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování.	OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky.	
Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů	Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta.	
Užívá viz. Obr. Vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek	EV - vztah člověka k prostředí (příroda a kultura obce a její ochrana) OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Barevné vyjádření. Byzantské, arabské umění.	D - byzantské, arabské umění. EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí- ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek)
Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinaci.	Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém využití (např. oděv, vzhled interiéru)	
Rozliší působení viz. Obr. Vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	MKV - multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování) OSV – kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické citění.	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma. Tematická práce: Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic.	ČJ - dopis, blahopřání MV- tvorba mediálního sdělení Výtvarný projekt - V duchu českých tradic.
Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.	Vlastní prožívání. Interakce s realitou.	OSV - sebepoznání a sebepojetí (jak se promítá mé já v mém nahlížení na realitu)
Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích.	Událost: originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky.	ČJ - literární texty.
Užívá viz. Obr. Vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uplatnění subjektivity ve viz. Obr. Vyjádření. Např. fantazijní variace na základní tvary písmen.	OSV – kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Uvědomuje si na konkrétních případech různorodost zdrojů interpretace viz. Obr. Vyjádření.	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Roláž.	EGS - Evropa a svět nás zajímá (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. Obr. Vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Architektura. Vytváření společné kompozice v prostoru - instalace.	D - románský sloh OSV - poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, třídě) EGS - Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
K tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice.	D - doba gotiky

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání.	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem.	OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Různé typy zobrazení (pohledy, rovnoběžné promítání)	
Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	
Orientuje se v grafických technikách.	Linoryt, tisk z koláže, papíroryt.	ČJ - Ex libris OSV - řešení problémů a rozhodovacích dovedností (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí)
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Práce s uměleckým dílem. Teoretická práce: renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) renesance, baroko.	D,ČJ - renesance, baroko, klasicismus, romantismus EGS - Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) OSV - řešení problémů a rozhodovacích dovedností (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí)
Rozvíjí se v estetickém citění - využívá dekorativních postupů.	Tematická práce: Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích. Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky.	EGS - Evropa a svět nás zajímá (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu) Výtvarný projekt - Cestujeme po Evropě OSV- kooperace a kompetice (dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky)
Správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast.	OSV - rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi.	Práce s netradičními materiály.	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek) OSV - sebepoznání a sebepojetí (moje tělo, moje psychika, temperament, postoje, hodnoty; jak se promítá mé já v mém nahlížení na realitu)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy.	Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.	MKV - lidské vztahy (vztahy mezi kulturami) EV - vztah člověka k prostředí (příroda a kultura obce a její ochrana) Z - mapa světa, obal Země.
Užívá perspektivních postupů.	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková.	D - renesance - objev perspektivity. Výtvarný projekt - renesance a její doba.
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, vide, animace.	Práce s internetem, vyhledávání www stránek - orientace. Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	Inf - internet MV - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu a umění)

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání.	Techniky kresby - tužka, perko, uhel, rudka. Dynamická kresba. Např. koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy.	EV - vztah člověka k prostředí (příroda a kultura obce a její ochrana)
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty).	
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, kontrasty mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný).	
Orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky.	Tisk z výšky, plochy, hloubky.	
Rozlišuje obsah viz. Obr. Vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění.	Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. století a 2. pol. 20. století. Např. kubismus, surrealismu, impresionismus.	D - historické souvislosti 20. století. EGS - Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
Porovnává na konkrétních případech různé interpretace viz. Obr. Vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performace, videoart, multimedia, akční umění, akční tvar malby a kresby, land - art, happening). Při práci s uměleckým dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	HV - výtvarné směry 20. století promítající se v hudbě. OSV - hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí Výtvarná řada - výtvarné trendy 20. století.
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích.	Společná práce - komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn.	OSV - komunikace (řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem) EV – ekosystémy (les, pole, kulturní krajina)
Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření.	OSV - sebepoznání a sebepojetí (jak se promítá mé já v mém nahlížení na realitu)
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet.	Animovaný film - spolupráce, komunikace. Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	MV - práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu)

5. 17 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Výchova ke zdraví** vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví, který přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde z velké části o poznávání zásadních životních hodnot a o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu mezilidských vztahů a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět na II.stupni ZŠ a to v 6., 7. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Je rozdělen na tyto oblasti:

Vztahy mezi lidmi a formy soužití - seznámení s pravidly soužití v prostředí komunity, utváření dobrých mezilidských vztahů ve společnosti i rodině, vliv těchto vztahů na zdraví v pozitivním i v negativním smyslu.

Změny v životě člověka a jejich reflexe – utváření vztahu k sobě samému, přijímání změn, které přináší dospívání, odpovědný postoj k přístupu k sexualitě, plánované rodičovství, ochrana vlastního zdraví v souvislosti se vstupem do dospělosti.

Zdravý způsob života a péče o zdraví – seznámení se zásadami zdravého způsobu života, zdravého životního stylu, význam duševní a intimní hygieny z hlediska zdraví, význam správného režimu dne a pohybu pro zdraví, ochrana zdraví.

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – formy nebezpečí, které ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, způsob ochrany zdraví, osvojování si odpovědnosti za zdraví své i ostatních, rizika spojená s užíváním návykových látek, způsoby poskytnutí první pomoci.

Hodnota a podpora zdraví – chápání hodnoty zdraví, smysl preventivní ochrany zdraví a její formy, vnímání zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody.

Osobnostní a sociální rozvoj – přijetí sama sebe jako plnohodnotné a jedinečné bytosti, zaujetí kladného postoje k sobě i ostatním, tolerance a empatie vůči svému okolí, respektování sama sebe i druhých, aktivní naslouchání a vhodné způsoby komunikace, přijetí kladných postojů a

hodnot, stanovení životních cílů a perspektiv.

Výuka předmětu Výchova ke zdraví probíhá převážně ve třídách, v případě potřeby v prostorách školní kuchyňka nebo učebně výpočetní techniky. Ve vyučování se používají formy a metody, které žákům umožňují optimální zvládnání učiva. Preferují se aktivizující metody výuky a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinové práce, projektové vyučování, brainstorming, myšlenkové mapy, hraní rolí, dramatizace). V rámci výuky se žáci dle možností účastní tematicky laděných vzdělávacích a kulturních akcí (přednášky, besedy, exkurze).

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- poznání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobu rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - poznání vlastní empatické schopnosti, cvičení smyslového vnímání, pozornosti, a soustředění, výhodné strategie zapamatování, myšlenkové postupy, cvičení dovednosti řešení problémů
- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ – moje tělo, moje psychika, temperament, postoje, hodnoty, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, jak se promítá mé já v mém chování
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, plánování, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- z tematického okruhu „psychohygienu“ – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti zvládnutí stresových situací, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace, dobrá organizace volného času, hledání pomoci při potížích
- z tematického okruhu „kreativita“ – cvičení pro rozvoj základních rysů originality a kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - vzájemné poznávání ve skupině, kolektivu, třídě
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého, respektování, uvědomování si hodnoty spolupráce, vedení a organizování práce skupin, podřízení se
- z tematického okruhu „komunikace“ - efektivní strategie: řeč těla, řeč zvuků a slov, asertivní komunikace, dovednost komunikační obrany proti agresi a manipulaci, informování, odmítání, omluva, prosba, jasná a respektující komunikace, dialog
- z tematického okruhu „koopeace a kompetice“ rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- z tematického okruhu „řešení problému a rozhodovací dovednosti“ – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ – pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), odpovědnost, spolehlivost, respektování, analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občanská společnost a škola“ – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity
- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ – občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti, schopnost aktivně je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovanost, Listina základních lidských práv a povinností občana
- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ – osobní odpovědnost, dodržování předpisů a norem, pracovní morálka

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ – poznávání evropské kultury, zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ – mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ – uplatňování principu slušného chování, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- z tematického okruhu „etnický původ“ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, rozvoj spolupráce a udržování tolerantních vztahů s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou a generační příslušnost, důležitost integrace jedince v profesních vztazích
- z tematického okruhu „multikulturalita“ – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví, principy hospodaření s přírodními zdroji
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ – vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ – práce v týmu, utvoření týmu, komunikace, stanovení si cíle, časového harmonogramu, rozdělení úkolů a zodpovědnosti
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ – příspěvek pro školní časopis
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ - vliv médií na uspořádání dne, vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- z tematického okruhu „fungování a vliv médií ve společnosti“ – vliv médií na každodenní život, uspořádání dne, vliv na kulturu v životě jednotlivce, rodiny a společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví využíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání informací v dostupných informačních zdrojích, informace zpracovávat a využívat
- vytváříme příležitosti pro rozvíjení myšlení žáků
- učíme uplatňovat získané znalosti v praktickém životě
- vhodně volenými úkoly umožňujeme žákům porozumění obsahu osvojovaného učiva, pochopení vztahů a souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k nalézání vhodného řešení, podněcujeme jejich logické myšlení
- učíme žáky využívat vlastního úsudku, kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktické realizaci a rozvíjení svého tvořivého potenciálu

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k toleranci, naslouchání a respektování názorů ostatních
- u žáků podporujeme dodržování vhodné komunikace se spolužáky, učiteli, dospělými
- umožňujeme žákům spolupracovat a vzájemně komunikovat ve skupinách
- učíme žáky využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vzájemnou spolupráci, pomoc, toleranci a porozumění
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce i práce ostatních, vedeme je k citlivému a ohleduplnému posuzování pracovního úsilí sebe i svých spolužáků
- povzbuzujeme žáky k přijímání různých rolí a úkolů, podporujeme u nich zdravou sebedůvěru

Kompetence občanské

- žáky vedeme k dodržování legislativních, morálních a etických hledisek
- formujeme jejich postoje k hodnotám
- upevňujeme pocit sounáležitosti a úcty k rodině a nejbližším lidem

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle předem stanoveného a dohodnutého postupu
 - vedeme žáky k využívání získaných znalostí k vlastnímu rozvoji, přípravě na budoucnost, k dalšímu vzdělávání
- při řešení úkolů podporujeme přesnost, pečlivost a trpělivost

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a svým chováním přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	Kamarádství, přátelství, Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (škola)	OSV – Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc. Hodnoty a postoje. OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání lidí ve skupině (třídě). Rozvoj schopnosti poznávání.
Vysvětlí role členů rodiny	Rodina a partnerství	MKV – Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování.
Uplatňuje vhodné chování a způsoby komunikace při řešení konfliktních situací.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – škola, komunikace s vrstevníky.	VO – Člověk ve společnosti – Život ve škole
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
Vysvětlí tělesné a fyziologické změny v dospívání.	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny.	OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání lidí ve skupině (třídě). Rozvoj schopnosti poznání.
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu.	Člověk a dospívání – rozdíly v pohlaví	VDO – Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství, demokratické vztahy ve škole, formy participace žáků na životě místní komunity. PŘ – Biologie člověka
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
Uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny s ohledem na zdraví a ohledem na mezilidské vztahy.	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravin.	OSV – Psychohygiena – Dovednosti pro pozitivní naladění mysli, relaxace, organizace volného času..
Dodržuje zásady osobní a intimní hygieny, vysvětlí, co je relaxace, vysvětlí význam otužování a pohybu pro zdraví.	Tělesná a duševní hygiena – denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, stanovení osobních cílů. MV – Práce v realizačním týmu – utvoření týmu, stanovení cílů, rozdělení úkolů a zodpovědnosti, časový harmonogram. TV – činnosti ovlivňující zdraví
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
Dovede posoudit zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek.	Závislosti – nebezpečí návykových látek (tabák, alkohol).	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích.
Kriticky posoudí reklamy na alkohol a tabákové výrobky.	Návykové látky a zákon, reklamní vlivy, práce s reklamou. Manipulativní vliv vrstevníků, médií,	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví; a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc.	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě,, vztahy mezi účastníky silničního provozu, zvládnutí agresivity, postup v případě nehody. Služby odborné pomoci (tísňová volání) – linky bezpečí, krizová centra, policie, přivolání pomoci v případě osobního nebo cizího ohrožení.	prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování . MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě. CH – drogy, alkohol VO – Člověk ve společnosti – Život ve škole – práva a povinnosti.
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
Projevuje odpovědnost k sobě samému, odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných. Dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Složky zdraví a jejich integrace. Základní lidské potřeby. Podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví.	EV – Základní podmínky života – ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví. Tv – Činnosti ovlivňující zdraví – pohyb, hygiena, bezpečnost. PČ – Rostliny a zdraví člověka, drogy a jejich zneužívání.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
Uplatňuje osvojené způsoby jednání a chování k utváření dobrých mezilidských vztahů	Mezilidské vztahy, komunikace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání. Sebepoznání – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem. Sebeovládání a zvládnutí problémových situací.	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – osobní odpovědnost, dodržování předpisů a norem, pracovní morálka. OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, postoje, hodnoty, temperament, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, jak se promítá mé já v mém chování. VO – Člověk ve společnosti, člověk jako jedinec.
	Poznámka: Vzdělávací obsahy tematických okruhů se ve výuce logicky a funkčně propojují, okruh Osobnostní a sociální rozvoj prochází napříč všemi tematickými okruhy.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
Chápe správně práva a povinnosti v rodině i mimo ni, vytváření rodinné pohody.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, domov	OSV – Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, uvědomování si hodnoty spolupráce, vedení a organizování práce skupin. OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání lidí ve skupině. Rozvoj schopnosti poznání. VO – Hospodaření, rozpočet domácnosti. M – Sestavení rodinného rozpočtu. PČ – Provoz a údržba domácnosti.
Porozumí právům a povinnostem v rodinném životě, možnostem tvorby rodinného rozpočtu, hospodaření s financemi.	Ekonomika domácnosti – rodinný rozpočet, úspory	
Vysvětlí role členů komunity (rodina, třída, spolek) a uvede příklady pozitivního a negativního sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví.	Vztahy a pravidla soužití generací	
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
Respektuje změny v období dospívání, význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli.	Tělesné, duševní a společenské změny v těchto obdobích: dětství, puberta, dospívání. Sexuální dospívání a reprodukční zdraví.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, postoje, hodnoty, temperament, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, jak se promítá mé já v mém chování. PŘ – Biologie člověka.
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky. Diskutuje o reklamě na potraviny z hlediska věrohodnosti.	Výživa a zdraví – civilizační choroby (obezita, srdeční cévní choroby, cukrovka), redukční diety, poruchy příjmu potravy (bulimie, anorexie). Zásady zdravého stravování, výživová hodnota potravin, nákup a skladování potravin v domácnosti. Sestavení jídelníčku, reklama na potraviny a její věrohodnost. Vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví.	EV – Základní podmínky života – ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví. OSV – Komunikace – efektivní strategie, řeč těla, zvuků a slov, asertivní komunikace, dovednost komunikační obrany proti agresi a manipulaci, informování, odmítání, omluva, prosba, jasná a respektující komunikace, dialog. MV – Tvorba mediálního sdělení – příspěvek do školního časopisu. PČ – Příprava pokrmů, sestavování jídelníčků. TV – Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. PŘ – Biologie člověka – nemoci, úrazy, prevence Inf. – Vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích.
Uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého stravování, včetně pravidelné pohybové aktivity.	Tělesná a duševní hygiena – pohybový režim jako preventivní ochrana zdraví a předcházení obezity, zdravý životní styl. Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.	
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení.	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
Uvede zdravotní a psychosociální rizika spojená s alkoholem a argumentuje ve prospěch zdraví. Dokáže se správně rozhodnout v problémových situacích. Uplatňuje osvojené modely chování při kontaktu s návykovými látkami.	Návykové látky – rizika jejich zneužívání, alkohol a jeho účinky na organismus, první pomoc při otravě alkoholem a jinými návykovými látkami a bezpečnost v dopravě, návykové látky a trestná činnost, návykové látky a reklama, služby odborné pomoci.	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích. MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, uspořádání dne, vliv na kulturu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti. MV – Práce v realizačním týmu – vytvoření týmu, stanovení cílů, rozdělení úkolů a zodpovědnosti, časový harmonogram. CH – Deriváty uhlovodíků, alkohol, první pomoc. Inf. – Vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích.
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt.		
Chová se odpovědně při mimořádných událostech. Reaguje správně na signály při vyhlášení mimořádných situací,	Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy a ostatní události. Vyhlášení mimořádné události, varovné signály, ochrana obyvatel, zásady první pomoci.	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím	Složky zdraví a jejich interakce. Podpora zdraví – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy. OSV – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, stanovení osobních cílů. PŘ – Biologie člověka.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
Uplatňuje osvojené způsoby jednání a chování v osobním životě a k utváření dobrých mezilidských vztahů.	Sebezpoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým, zdravé a vyrovnané sebepojetí. Seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování – cvičení sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, Psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech. Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, aktivní naslouchání, dialog.	EGS – Objevujeme Evropu a svět – život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. OSV – Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů originality a kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích. OSV – Komunikace – dovednost komunikační obrany proti agresi a manipulaci, jasná a respektující komunikace.
	Poznámka: Vzdělávací obsahy tematických okruhů se ve výuce logicky a funkčně propojují, okruh Osobnostní a sociální rozvoj prochází napříč všemi tematickými okruhy.	

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
----------------------------	-------	---

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
Rozlišuje mezi přátelstvím, zamilovaností a láskou, respektuje přijatá pravidla mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikaci a kooperaci přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství.	Vztahy ve dvojici – partnerské vztahy, manželství rodičovství, soužití jedinců stejného pohlaví.	OSV – Poznávání lidí – vzájemné poznávání lidí ve skupině (třídě). Rozvoj schopnosti poznání. OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – pomáhající a prosociální chování, odpovědnost, spolehlivost, respektování . MKV – Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci. VO – Člověk jako jedinec.
Vysvětlí role členů komunity a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina. Základné pravidla společenského chování.	
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
V souvislosti se zdravím, etikou a životními cíli přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování. Chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – sexualita jako součást formování osobnosti, předčasná sexuální zkušenost, bezpečné sexuální chování, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, postoje, hodnoty, temperament, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, jak se promítá mé já v mém chování. PŘ – Biologie člověka.
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Ochrana před pohlavně přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty.	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, uspořádání dne, vliv na kulturu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy.
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím.	Tělesná a duševní hygiena – pohybový režim jako preventivní ochrana zdraví a předcházení obezity, zdravý životní styl. Výživa a zdraví – civilizační choroby(obezita, cukrovka, kazivost zubů), redukční diety, poruchy příjmu potravin (bulimie, anorexie).	PŘ – Biologie člověka. TV – Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. CH – Organické sloučeniny – Rozdělení a zdroje tuků, sacharidů, bílkovin a vitaminů.
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy, stresových situací a k posílení duševní odolnosti.	OSV – Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti zvládání stresových situací, uvolnění, relaxace, organizace volného času, hledání pomoci při potížích.
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu.	Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí míření proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření), zbraně, nebezpečné látky a předměty. Násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu.	MKV – Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci. VO – Člověk, stát a právo – lidská práva.
Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni.	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci	CH – Chemie a společnost – léčiva a návykové látky. Inf. – Vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích.
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostech.	Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí.	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm.	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci. Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy. PŘ – Biologie člověka Inf. – Vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
Respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti a tím přispívá k utváření kvalitních mezilidských vztahů.	Sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, postoje, hodnoty, temperament, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, jak se promítá mé já v mém chování.
Podporuje pozitivní vztahy, jako je přátelství, různé podoby lásky, partnerské vztahy, vztahy manželské a rodičovské.	Stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování.	OSV – Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc. Hodnoty a postoje.
Respektuje sebe i druhé, je tolerantní vůči ostatním a rozvíjí aktivní naslouchání.	Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích.	MKV – Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur. VO – Člověk jako jedinec, člověk ve společnosti. PČ – Svět práce – volba profesní orientace.

5. 18 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy a mimo školu.

V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání, jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena, úrazová zábrana, etika, právo atd.

Hlavně však tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybové omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i u jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede proto žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti (s narůstajícím podílem žáka na tomto řízení) a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně jednotlivých žáků, z konkrétního splnitelného cíle, ze změny každého žáka i jeho hodnocení vzhledem k této individuální změně.

Předmět je vyučován v prvním až devátém ročníku s týdenní časovou dotací 2 hodiny. Výuka probíhá ve školní tělocvičně v budově školy, na hřišti a dalších sportovištích v okolí školy (běžecká dráha, cyklostezka atd.). Během výuky se některé třídy dělí na skupiny chlapců a děvčat, některé třídy se nedělí z důvodu malého počtu žáků ve třídě, ke spojování ročníků nedochází. Do organizace tělesné výchovy je zařazen také plavecký výcvik u žáků 2. a 3. ročníku, který probíhá pod odborným vedením učitelů plavání na plaveckém bazénu, dále lyžařský kurs pro žáky 7. ročníku, který probíhá pod odborným vedením lyžařských instruktorů.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - řešení problémů
- z tematického okruhu „sebezpoznání a sebepojetí“ - moje tělo, moje psychika, temperament, postoje, hodnoty, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí

- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - cvičení sebekontroly, sebeovládání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- z tematického okruhu „psychohygiena“ - sociální dovednosti zvládnání stresových situací, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace, hledání pomoci při potížích
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení dovedností pro rozvoj originality a kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora, pomoc, péče o dobré vztahy, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- z tematického okruhu „komunikace“ - komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba; jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, uvědomování si hodnoty spolupráce, vedení a organizování práce skupin
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - odpovědnost, spolehlivost, respektování

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občan jako odpovědný člen společnosti – jeho práva a povinnosti, schopnost aktivně je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „objevujeme Evropu a svět“ - mezinárodní setkávání (význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností)

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - ochrana přírody a kulturních památek – význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV

Mediální výchova

- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení :

- učíme žáky poznávat smysl a cíl svých aktivit
- vedeme žáky k plánování, organizování a řízení vlastních činností
- dbáme na užívání osvojeného názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- podporujeme různým způsobem zpracování informací o pohybových aktivitách ve škole
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodáváme žákům sebedůvěru
- sledujeme pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učíme vnímat nejrůznější problémové situace a plánovat způsob řešení problémů
- umožňujeme vyhledávat informace vedoucí k vhodnému řešení problému
- podnětujeme ke kritickému myšlení, provádění uvážlivých rozhodnutí, která jsou schopni obhájit
- učíme uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotíme
- vedeme ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme ke komunikaci na odpovídající úrovni
- učíme osvojování si kultivovaného ústního projevu
- připravujeme k účinnému zapojení se do diskuse
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci ve skupině
- učíme podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- usilujeme o potřebu poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- podporujeme vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- vedeme k respektování názorů ostatních
- podporujeme formování volných a charakterových rysů
- usilujeme o zodpovědné rozhodování podle dané situace
- učíme se aktivně zapojit do sportovních aktivit
- rozhodujeme se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- umožňujeme rozlišit a uplatnit práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ..)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- vedeme k efektivitě při organizování vlastní práce
- vytváříme spoluorganizaci svého pohybového režimu
- rozvíjíme a využíváme znalostí a dovedností v běžné praxi
- vštěpujeme a podporujeme zvládnání základních postupů první pomoci
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti	Cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu	HV - tanec, rytmus
Učí se dbát na správné držení těla, dbá na správné dýchání	Cvičení zaměřená na správné držení těla	Prv - správné držení těla při psaní
Seznamuje se s jednoduchými pohybovými činnostmi jednotlivce nebo činnostmi prováděné ve skupině	Průpravná cvičení, základy gymnastiky, základy atletiky, úpoly, šplh, práce s míčem a se švihadly	
Cvičí pod vedením vyučujícího	Tělocvičné pojmy - komunikace v tělesné výchově	
Připravuje se na pohybové výkony	Kondiční cvičení, koordinace pohybu, vytrvalostní běh, skok z místa, hod míčkem	
Snaží se spolupracovat při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích	Míčové hry, sportovní hry, drobné pohybové hry, hry v přírodě a cvičení v přírodě	
Seznamuje se se základními pravidly her, je schopen soutěžit v družstvu	Pravidla pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování	OSV - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)
Seznamuje se s hlavními zásadami hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Zásady hygieny, bezpečnost při sportování	
Seznamuje se s povel, signály, znameními, gesty a jinými prostředky komunikace	Základní pokyny a povel	
Je informován o sportovních akcích ve škole	Zdroje informací	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zvládá pravidelnou každodenní pohybovou činnost	Význam pohybu pro zdraví. Aktivní cvičení ve škole i mimo školu.	OSV - Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli, zvládání stresových situací). Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci).
Dbá na správné držení těla a dýchání, pokouší se o kompenzační a relaxační cviky	Cvičení zaměřená na správné držení těla, správné dýchání. Kompenzační a relaxační cvičení.	
Učí se zvládat na úrovni svých pohybových předpokladů jednoduché činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, upevňuje si vůli pro zlepšení pohybových aktivit	Pořadová cvičení, šplh, švihadla, akrobacie, gymnastika, atletika, průpravná cvičení, práce s míči, plavání, žebřiny, lavičky, tanec	HV - taneční krok, pochod, rytmus, tempo.
Cvičí pod vedením vyučujícího, začíná se seznamovat se základním tělocvičným názvoslovím	Seznámení se základním tělocvičným názvoslovím. (pojmy osvojených cviků, názvy základního nářadí a náčiní).	
Správnou motivací se snaží zlepšit pohybové výkony	Rozvíjení pohybových předností. Odstraňování pohybových nedostatků.	VDO - Občanská společnost a škola (demokratická atmosféra, demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot).
Umí se dohodnout při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	Komunikace v TV. Radost ze hry. Týmové hry, soutěže a pohybové činnosti.	MKV - Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce, udržování tolerantních vztahů, rozvíjení spolupráce). Fair play.
Dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupky proti pravidlům	Pravidla her a soutěží a přestupky proti nim.	VDO - Občanská společnost a škola (Participace na rozhodnutích celku a vlastní odpovědnost). OSV - Komunikace (asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace).
Učí se hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Zásady hygieny a bezpečnosti (vhodné sportovní oblečení a obuv,...)	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Zná smluvené povely, signály, gesta a jiné prostředky komunikace	Signály, znamení gesta a jiné prostředky komunikace při TV a sportu.	MKV - Lidské vztahy (tolerance, spolupráce a vzájemná pomoc, ohleduplnost, uplatňování principu slušného chování, empatie)
Sledují školní informace o tělesné výchově a sportu	Školní i mimoškolní aktivity (rozhlas, školní časopis, občasník,..)	MV - Stavba mediálních sdělení (sestavování příspěvků).

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Význam pohybu pro zdraví	PRV-zdraví
Zvládá některé kompenzační a relaxační cviky	Relaxační a kompenzační cvičení, plavání	Prv - držení těla
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Pořadová cvičení, šplh, švihadla, akrobacie, gymnastika, atletika, přípravná cvičení, práce s míči, plavání, žebřiny, lavičky, tanec	HV-tanec, rytmus
Rozumí povelům a správně na ně reaguje,zná názvy pohybových činností,náradí a náčiní	Tělocvičné pojmy - komunikace v tělesné výchově	
Porovnává své pohybové výkony s předchozími výsledky	Kondiční cvičení, vytrvalostní běh, běh po slalomové dráze, běh v terénu, běh k metě, skok daleký, hod míčkem	M - měření délky,bodové hodnocení
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní a pohybové hry, míčové hry, úpoly, hry v přírodě, drobné pohybové hry, cvičení v přírodě	MKV - lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi,bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost)
Zná a dodržuje pravidla her,je schopen soutěžit v družstvu,je si vědom porušení pravidel	Pravidla osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování - fair play	Prv-komunikace lidí, význam pravidel
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Zásady hygieny a bezpečnosti	Prv-zdraví, bezpečnost
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Základní pokyny a povely	
Jsou schopni sledovat v informačních zdrojích pohybové aktivity a sportovní akce ve škole i v místě bydliště	Poznávání zdrojů informací o tělesné výchově,sportu	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Význam pohybu pro zdraví, uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je za pomoci učitele a rodičů v denním režimu.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu (rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení, vyrovnávání oslabení)	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Pořadová cvičení, šplh, švihadla, akrobacie, gymnastika, atletika, průpravná cvičení, práce s míči, žebřiny, lavičky, tanec	
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Základní cvičební polohy, názvy náradí, základní povely	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinaci pohybu	HV - lidový tanec
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení organizace při TV, stanovená pravidla	MKV - lidské vztahy (tolerance)
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování, spolupráce v družstvu	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí	Prv- základy první pomoci

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Objektivní hodnocení sportovních výkonů	
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Základní zdroje informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize, internet aj.)	MV - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Význam pohybu pro zdraví, uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je za pomoci učitele a rodičů v denním režimu.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu (rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení, vyrovnávání oslabení)	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Pořadová cvičení, šplh, švihadla, akrobacie, gymnastika, atletika, průpravná cvičení, práce s míči, žebříny, lavičky, tanec	
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Základní cvičební polohy, názvy náradí, základní povely	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinaci pohybu	HV - lidový tanec
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení organizace při TV, stanovená pravidla	MKV - lidské vztahy (tolerance)
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování, spolupráce v družstvu	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí	Prv - základy první pomoci
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Objektivní hodnocení sportovních výkonů	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Základní zdroje informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize, internet aj.)	MV - fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)

Vzdělávací obsah předmětu

6. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí)	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Bezpečnost v hodinách tělesné výchovy a při sportu. Zodpovědné plnění pokynů učitele, význam přípravy organismu před cvičením, příprava a úklid náradí a náčiní v tělocvičně a zásady jeho bezpečného používání, předcházení možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví.	OSV - praktická etika: odpovědnost a spolehlivost
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit	OSV - psychohygienu: dovednosti zvládnání stresových situací
Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin	Komunikace v tělesné výchově, názvosloví, povely, signály, gesta, značky	
Dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele)	Komunikace v tělesné výchově, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu, zná nejznámější české i světové sportovce a významné světové soutěže	Historie a současnost sportu. Historie a význam olympijských her. MOV, ČOV, olympiáda dětí a mládeže	D - Řecko - historie olympijských her
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, gymnastika, atletika, úpoly, hry, turistika a pobyt v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe, že různá cvičení mají různé účinky ▪ ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu 	PRŮPRAVNÁ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, KONDIČNÍ A TVOŘIVÁ CVIČENÍ	OSV - psychohygienu: uvolnění, relaxace

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede stoj na rukou bez výdrže ▪ zvládá kotoul vpřed a vzad ▪ předvede roznožku a skrčku přes kozu našiš ▪ předvede svis vznesmo, svis střemhlav s dopomocí a výmyk odrazem jednoož s dopomocí ▪ předvede základní skoky na trampolínce ▪ předvede kotoul vpřed a vzad ve vazbách ▪ zvládá základní obraty a rovnovážné postoje ▪ předvede různé druhy chůze a rovnovážné polohy na kladině (dívký) ▪ ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvičích 	GYMNASTIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní estetické držení těla ▪ ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky ▪ zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (dívký) 	RYTMICKÉ A KONDIČNÍ CVIČENÍ S HUDBOU	OSV - kreativita: rozvoj originality a kreativity
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede šplh na tyči (laně) s přírazem ▪ používá při cvičení expandr, krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, žebřiny ▪ vysvětlí pojem kruhový trénink 	KONDIČNÍ CVIČENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičích ▪ chová se v duchu fair play 	ÚPOLY	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády - pád skulením do kolíčky, kotoul přes rameno ▪ změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách 	ATLETIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start ▪ aktivně používá základní osvojované pojmy 		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uběhne 60 m, 800 m (dívky), 1500 m (chlapci) ▪ předvede základní techniku hodů míčkem, skoku dalekého, skoku vysokého (odraz vzdálenější nohou při flopu), nízkého startu, běhu a štafetového běhu (převezme a předá kolík při běhu) ▪ používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytváří si pro pohybovou hru za pomoci učitele jednoduché náčiní ▪ dodržuje pravidla a hraje v duchu fair play ▪ rád pobývá v přírodě 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV – kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe vliv přírodního prostředí na zdraví ▪ vyjmenuje základní zásady pobytu v přírodě ▪ neznečišťuje životní prostředí 	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	OSV - mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam sportovních her ▪ uplatňuje základní pravidla sportovních her ▪ vysvětlí základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her ▪ rozpozná základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejnámější sportovní hry 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ za pomoci učitele a spoluhráčů zvolí taktiku hry a dodržuje ji ▪ fotbal - chlapci - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče. ▪ basketbal - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (driblíng, uvolňování hráče bez míče, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok), při hře používá osobní obranu, používá základní herní kombinace 	SPORTOVNÍ HRY	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se; mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy (uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ florbal - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba), zvládá utkání 4+1 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybíjená - hraje vybíjenou, zvládá základní pravidla, hází s protilehlou nohou vpředu ▪ přehazovaná - hraje přehazovanou, zvládá základní pravidla, chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené, přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč 	DOPLŇKOVÉ HRY	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se; mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy (uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci)

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí)	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Bezpečnost v hodinách tělesné výchovy a při sportu. Zodpovědné plnění pokynů učitele, význam přípravy organismu před cvičením, příprava a úklid náradí a náčiní v tělocvičně a zásady jeho bezpečného používání, předcházení možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví.	OSV - praktická etika: odpovědnost a spolehlivost
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit	OSV - sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); psychohygienu : dovednosti zvládání stresových situací
Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin	Komunikace v tělesné výchově, názvosloví, povely, signály, gesta, značky	
Dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele)	Komunikace v tělesné výchově, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu, zná nejznámější české i světové sportovce a významné světové soutěže	Historie a současnost sportu	EGS - objevujeme Evropu a svět - mezinárodní setkávání: význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, gymnastika, atletika, úpoly, sportovní hry a doplňkové sporty, turistika a pobyt v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže vysvětlit účinky nejčastěji používaných cvičení ▪ rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s dopomocí učitele je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu ▪ vytváří vlastní pohybové představy 	PRŮPRAVNÁ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, KONDIČNÍ A TVOŘIVÁ CVIČENÍ	OSV – psychohygienu: uvolnění, relaxace

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede stoj na rukou s dopomocí - výdrž 2 s, stoj na lopatkách, stoj na hlavě ▪ předvede roznožku a skrčku přes kozu našít s oddáleným můstkem ▪ předvede svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk odrazem jednož s dopomocí a přešvihy ve vzporu na hrazdě ▪ předvede základní skoky na trampolínce odrazem snožmo a s roznožením skrčením přednožmo ▪ předvede kotoul vpřed a vzad ve vazbách, kotoul do roznožení ▪ předvede základní obraty a rovnovážné postoje ▪ dovede z osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je ▪ využije gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla ▪ zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích ▪ zvládá základní estetické držení těla 	GYMNASTIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí zdravotní a relaxační účinky cvičení s hudbou ▪ dovede rozpoznat estetický a neestetický pohyb ▪ dovede rozpoznat základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (dívky) ▪ zatančí lidový tanec, polkový krok 	RYTMICKÉ A KONDIČNÍ CVIČENÍ S HUDBOU	OSV – kreativita: rozvoj originality a kreativity
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede šplh na tyči a laně s přírazem - dobře zvládá techniku nohou při šplhu ▪ používá při cvičení expandr, krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, cvičí na žebřinách ▪ vysvětlí význam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti 	KONDIČNÍ CVIČENÍ	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojem kruhový trénink ▪ předvede jednoduché cviky zpevňování a uvolňování těla a jeho částí ▪ vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních ▪ uvědomuje si následky zneužití bojových umění a chová se v duchu fair play ▪ zvládá základní úchopy, postoje, odpory a pády 	ÚPOLY	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam běžecké abecedy ▪ změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách ▪ upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start ▪ aktivně používá základní osvojované pojmy ▪ uběhne 60 m, 800 m (dívký), 1500 m (hoši) ve zlepšeném osobním výkonu ▪ předvede základní techniku hodů míčkem (dívký), hodů granátem (chlapci), skoku dalekého, skoku vysokého, běhu a štafetového běhu ▪ používá základní a průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností ▪ vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží 	ATLETIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky ▪ vytvoří si pohybovou hru samostatně nebo za pomoci učitele jednoduché náčiní ▪ vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách ▪ dodržuje pravidla a hraje v duchu fair play 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje základní pravidla sportovních her ▪ vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her ▪ uplatňuje základní pravidla sportovních her ▪ používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště ▪ za pomoci spoluhráčů zvolí taktiku hry a dodržuje ji ▪ FOTBAL (chlapci) zvládá základní herní činnosti jednotlivce(výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče), předvede základní činnosti brankáře (chytání, vyražení, výkop, přihrávka nohou) ▪ BASKETBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče), zná základy herních systémů (osobní obranný systém, útočný obranný systém) používá základní herní kombinace, osobní obranu 	<p>SPORTOVNÍ HRY</p>	<p>OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, uvědomování si hodnoty spolupráce</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ VOLEJBAL - zvládá utkání na zmenšeném hřišti (2 proti 2), (3 proti 3), atd., vysvětlí základy herních systémů (střední hráč u sítě na nahrávačem), zvládá základní herní činnosti jednotlivce s mezidopadem (odbití obouruč vrchem, spodem, přihrávka, spodní podání), zvládá utkání s mezidopadem ▪ FLORBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba), zvládá utkání 4 + 1 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LYŽOVÁNÍ - uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví, vyjmenuje základní zásady pohybu v zimní krajině, zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu, vyjmenuje základní zásady chování na společných zařízeních - vleky, sjezdovky, běžecké tratě a řídí se jimi, chrání krajinu, vysvětlí spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích se zdravotními a rekreačními účinky ▪ VYBÍJENÁ - hraje vybíjenou, zná pravidla ▪ PŘEHAZIOVANÁ- hraje přehazovanou, zvládá základní pravidla, při utkání smečuje obouruč, blokuje samostatně a ve dvojici 	DOPLŇKOVÉ SPORTY	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, uvědomování si hodnoty spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe vliv přírodního prostředí na zdraví ▪ vyjmenuje základní zásady pobytu v přírodě ▪ zná zásady chůze v neznámém terénu ▪ zná základní bezpečnostní pravidla táboření v přírodě ▪ vytváří si návyky pro přežití v přírodě, dokáže se orientovat v různých situacích, postaví nouzový přístřešek pro ukrytí, ovládá nouzové postupy pro zajištění vody, potravy a tepla 	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	OSV - mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Správné držení těla, zvyšování pohyblivosti kloubů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu.	OSV - sebepoznání a sebezpojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, hodnoty, postoje, hodnoty); psychohygienu : dovednosti zvládání stresových situací
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	Individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Bezpečnost v hodinách tělesné výchovy a při sportu. Zodpovědné plnění pokynů učitele, význam přípravy organismu před cvičením, příprava a úklid nářadí a náčiní v tělocvičně a zásady jeho bezpečného používání, předcházení možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví.	OSV - praktická etika: odpovědnost a spolehlivost
Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin	Komunikace v tělesné výchově, názvosloví, povely, signály, gesta, značky	OSV - sebepoznání a sebezpojetí : moje vztahy k druhým lidem; psychohygienu : uvolnění, relaxace
Dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele)	Komunikace v tělesné výchově, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, gymnastika, atletika, úpoly, sportovní hry a doplňkové sporty, turistika a pobyt v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže vysvětlit různé účinky jednotlivých cvičení ▪ rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáka je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu ▪ ve spolupráci se spolužákem připraví a předvede kondiční cvičení ▪ pomůže spolužákovi při kompenzačním cvičení 	PRŮPRAVNÁ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, KONDIČNÍ A TVOŘIVÁ CVIČENÍ	OSV – psychohygienu: uvolnění, relaxace

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá stoj na rukou s výdrží 2 s 	GYMNASTIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede kotoul letmo, kotoul přes překážku 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede roznožku přes kozu našší s oddáleným můstkem, skrčku přes kozu nadél s oddáleným můstkem (chlapci), odbočku přes bednu našší 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede svís vznesmo, svís stfemhlav s dopomocí a výmyk odrazem jednoož s dopomocí 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede skok prostý s obratem na trampolínce 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede výmyk odrazem jednoož a s dopomocí a přešvih únožmo do vzporu jízdmu 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní obraty a rovnovážné postoje ve vazbách, přemet stranou (jen talentovaní žáci) 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích 	RYTMICKÉ A KONDIČNÍ CVIČENÍ S HUDBOU	OSV - kreativita: rozvoj originality a kreativity
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí zdravotní a relaxační účinky cvičení s hudbou 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede rozpoznat estetický a neestetický pohyb a označit jeho příčiny 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (dívky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje několik pojmů z názvosloví aerobiku 	KONDIČNÍ CVIČENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá při cvičení expandr, krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, lavičky 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojem kruhový trénink 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní zásady posilování břišních a zádočných svalů 		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní principy zpevnování a uvolňování těla a jeho částí ▪ vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních ▪ uvědomuje si následky zneužití bojových umění a chová se v duchu fair play ▪ zvládá držení soupeře a pohyb ve stojích, odpory v nich, držení soupeře na zemi ▪ vysvětlí pravidla 2 úpolových her - judo a karate 	ÚPOLY	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti ▪ změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách ▪ vysvětlí význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty ▪ upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start ▪ aktivně používá základní osvojované pojmy ▪ uběhne 60 m, 1500 m dívky, 2000 m chlapi, ovládá pravidla štafetového běhu - štafetová předávka ▪ zvládá 20 minutový vytrvalostní běh v terénu ▪ zvládá základní techniku překážkového běhu ▪ předvede základní techniku vrhu koule, skoku dalekého a vysokého ▪ používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností ▪ vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží 	ATLETIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam pohybových her pro ovlivňování pohybových předpokladů ▪ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoří si pro pohybovou hru samostatně nebo za pomoci učitele jednoduché náčiní 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách ▪ při pohybových hrách jedná v duchu fair play ▪ pro pohybové hry využívá přírodní prostředí 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů ▪ uvědomuje si vhodnost hry pro určitý věk a určitý počet hráčů 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení a improvizace 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje a uplatňuje základní pravidla sportovních her 	SPORTOVNÍ HRY	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se; mezilidské vztahy: uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FOTBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce(výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče), vysvětlí základy herních systémů (postupný útok, rychlý protiútok), vyjmenuje základní herní kombinace 		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ BASKETBAL zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče), zná základy herních systémů(osobní obranný systém, útočný obranný systém) používá základní herní kombinace, osobní obranu, předvede střelbu z dvojtaktu z místa 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ VOLEJBAL - zvládá utkání na zmenšeném hřišti (2 proti 2), (3 proti 3), atd., vysvětlí základy herních systémů (střední hráč u sítě je nahrávačem), zvládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem jednoruč - v pádu, přihrávka, spodní podání), zvládá utkání s jedním mezidopadem ▪ FLORBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba), zvládá utkání 4 + 1 ▪ Bruslení - podle podmínek školy -- jízda vpřed, vlevo, vpravo, překládání, jízda vzad, hokej (chlapci), zná a dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pobytu na kluzišti 	SPORTOVNÍ HRY	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se; mezilidské vztahy: uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe vliv přírodního prostředí na zdraví ▪ vyjmenuje základní zásady pobytu v přírodě ▪ zná zásady chůze v neznámém terénu ▪ zná základní pravidla táboření v přírodě ▪ rozdělá oheň a v kotlíku uvaří jednoduchý pokrm 	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	OSV - mezilidské vztahy: uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znalost a dodržování pravidel dané pohybové činnosti. Označování zjevných nedostatků a jejich příčin, jejich odstraňování za pomoci učitele a spolužáků	OSV - komunikace: komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování), řešení konfliktů

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Správné držení těla, zvyšování pohyblivosti kloubů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu.	OSV - sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, hodnoty, postoje); psychohygienu : dovednosti zvládání stresových situací
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	Individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Bezpečnost v hodinách tělesné výchovy a při sportu. Zodpovědné plnění pokynů učitele, význam přípravy organismu před cvičením, příprava a úklid nářadí a náčiní v tělocvičně a zásady jeho bezpečného používání, předcházení možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví.	OSV - praktická etika: odpovědnost a spolehlivost
Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin	Komunikace v tělesné výchově, názvosloví, povely, signály, gesta, značky	OSV -sebeoznání a sebepojetí: zdravé a vyrovnané sebepojetí; psychohygienu : uvolnění, relaxace
Dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele)	Komunikace v tělesné výchově, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizace a rozhodování pohybových činností, přebírání role organizátora a rozhodčího.	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Zjišťování, odhadování, přesná měření (stopky, pásmo), evidování a vyhodnocování zjištěných dat.	F - měření času a délky, přesnost měření
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Měření a vyhodnocování pohybových dovedností. Práce s tabulkou (výsledkovou listinou), grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace.	Inf - Sběr, zpracování a prezentace dat. MV – tvorba mediálního sdělení - rozvoj prezentačních schopností a dovedností
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Organizace prostoru a vybraných pohybových činností. Postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele.	VV, Inf - plakát ČJ - sloh (pozdávka)
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, gymnastika, atletika, úpoly, sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže vysvětlit různé účinky jednotlivých cvičení ▪ rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáků je ovlivňuje ▪ dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu ▪ ve spolupráci se spolužákem připraví a předvede kondiční cvičení ▪ pomůže spolužákovi při kompenzačním cvičení ▪ společně se spolužáky zacvičí krátkou kondiční sestavu 	<p>PRŮPRAVNÁ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, KONDIČNÍ A TVOŘIVÁ CVIČENÍ</p>	<p>OSV – psychohygienu: uvolnění, relaxace</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá stoj na rukou s výdrží 2 s, stoj na hlavě s výdrží ▪ předvede kotoul letmo, kotoul přes překážku, kotoul vzad se zášvihem ▪ předvede roznožku přes kozu (bednu - chlapeci) nadél s oddáleným můstkem, skrčku přes kozu nadél (bednu našír - chlapeci) s oddáleným můstkem, odbočku přes bednu našír ▪ předvede svis vznesmo, svis střemhlav s dopomocí a výmyk odrazem jednož s dopomocí ▪ předvede skok prostý s obratem, roznožením, skrčením přednožmo přes překážku (chlapeci) na trampolínce ▪ na hrazdě předvede svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk odrazem jednož a přešvih únožmo do vzporu jízmo, podmet ▪ zvládá základní obraty a rovnovážné postoje ve vazbách, v sestavě předvede přemet stranou ▪ zvládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích 	<p>GYMNASTIKA</p>	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní estetické držení těla 	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ CVIČENÍ S HUDBOU	OSV - kreativita: rozvoj originality a kreativity
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí zdravotní a relaxační účinky cvičení s hudbou 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovede rozpoznat estetický a neestetický pohyb a označit jeho příčiny 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (dívky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zacvičí krátkou sestavu s náčinním doprovázenou hudbou nebo rytmickým doprovodem (dívky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestaví a předvede krátkou aerobní sestavu a popíše za použití názvosloví aerobiku (dívky) 	KONDIČNÍ CVIČENÍ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ předvede šplh na tyči (chlapci bez přírazu) a na laně 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá při cvičení expandr, krátké a dlouhé švihadlo, plný míč, lavičky, žebřiny 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojem kruhový trénink 	ÚPOLY	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní zásady posilování břišních a zádových svalů 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní principy zpevnování a uvolňování těla a jeho částí 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvědomuje si následky zneužití bojových umění a chová se v duchu fair play 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá držení soupeře a pohyb ve stojích, odpory v nich, držení soupeře na zemi 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pravidla tří úpolových her aikidó, judo a karate 		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže zorganizovat atletickou soutěž ▪ bez problémů se zhostí úlohy pomocného rozhodčího ▪ zvládá speciální běžecká cvičení ▪ změní a zapíše výkony v osvojených disciplínách ▪ aktivně používá základní osvojené pojmy ▪ uběhne 60 m, 1500 m (dívky), 2000 m (chlapci) ve zlepšeném čase, ovládá pravidla štafetového běhu - štafetová předávka v plné rychlosti běžců a bez zrakové kontroly při přebírání ▪ zvládá 20 minutový vytrvalostní běh v terénu ▪ zvládá základní techniku překážkového běhu ▪ předvede ve zlepšeném osobním výkonu základní techniku vrhu koulí ▪ používá základní průpravní cvičení pro osvojení atletických činností ▪ předvede ve zlepšeném osobním výkonu techniku skoku dalekého a vysokého ▪ vyjmenuje základní pravidla atletických soutěží 	ATLETIKA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam pohybových her pro ovlivňování pohybových předpokladů ▪ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky ▪ vytvoří si pro pohybovou hru samostatně nebo za pomoci učitele jednoduché náčiní ▪ vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách ▪ při pohybových hrách jedná v duchu fair play ▪ pro pohybové hry využívá přírodní prostředí 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů 	POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI	OSV - kooperace a kompetice: jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvědomuje si vhodnost hry proti určitý věk a určitý počet hráčů 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ připraví a zorganizuje pro spolužáky pohybovou hru 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje základní pravidla sportovních her 	SPORTOVNÍ HRY	OSV - mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje základní pravidla sportovních her 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ za pomoci spoluhráčů zvolí taktiku hry a dodržuje ji 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ FOTBAL (chlapani) zvládá základní herní činnosti jednotlivce (výběr místa, vhazování míče, střelba z místa, uvolňování hráče, obcházení hráče, zpracování míče, přihrávka, odebírání míče), vysvětlí základy herních systémů (postupný útok, rychlý protiútok), vyjmenuje základní herní kombinace a využívá je ve hře 		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ BASKETBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, roszkok, krytí útočníka s míčem a bez míče, clonu, blok), používá při hře herní kombinace, osobní a zónovou obranu, využívá ve hře střelbu po dvojtaktu ▪ VOLEJBAL - zvládá utkání na zmenšeném hřišti (2 proti 2), (3 proti 3), atd., vysvětlí základy herních systémů (střední hráč je u sítě nahrávačem), zvládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč - v pádu, přihrávka, spodní a vrchní podání, blok, smeč, zvládá utkání alespoň s jednou přihrávkou ▪ FLORBAL - zvládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba), zvládá utkání 4 + 1 	SPORTOVNÍ HRY	OSV - mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe vliv přírodního prostředí na jednotlivce ▪ vyjmenuje základní zásady pobytu v přírodě ▪ zná zásady chůze v neznámém terénu ▪ zná základní bezpečnostní pravidla táboření v přírodě ▪ rozdělá oheň a uvaří v kotlíku jednoduchý pokrm ▪ při provozování turistiky neznečišťuje životní prostředí ▪ orientuje se za pomoci kompasu ▪ zná základní turistické značky 	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	OSV - mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znalost a dodržování pravidel dané pohybové činnosti. Označování zjevných nedostatků a jejich příčin, jejich odstraňování za pomoci učitele a spolužáků	OSV - komunikace: komunikace v různých situacích

5. 19 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu:

Předmět postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky.

Předmět se vyučuje v prvním až devátém ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodina. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce**, z něhož na druhém stupni v souladu s ustanovením RVP ZV byly vybrány následující tematické okruhy:

- Práce s technickými materiály
- Pěstitelské práce a chovatelství
- Příprava pokrmů
- Provoz a údržba domácnosti
- Svět práce

Výuka tematických okruhů **Práce s technickými materiály** a **Pěstitelské práce a chovatelství** je z důvodu zabezpečení chodu školního pozemku zařazena do šestého a sedmého ročníku průběžně.

Žáci se dělí na skupiny. Výuka probíhá v kmenových třídách, žákovské kuchyňce, dílnách a školní zahradě. Při výuce je kladen důraz na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovu ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci a spolupráci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují související části vzdělávacích obsahů všech průřezových témat.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ – cvičení dovednosti řešení problémů
- z tematického okruhu „sebepoznání a sebepojetí“ - jak se promítá mé já v mém chování, moje vztahy k druhým
- z tematického okruhu „seberegulace a sebeorganizace“ - stanovení cílů, plánování a organizace vlastní činnosti
- z tematického okruhu „kreativita“ - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality

- z tematického okruhu „poznávání lidí“ - vzájemné poznávání se ve skupině
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- z tematického okruhu „komunikace“ - řeč lidských skutků; komunikace v různých situacích,
- z tematického okruhu „kooperace a kompetice“ - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od svého nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
- z tematického okruhu „řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ - analýzy vlastních i cizích postojů, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.

Výchova demokratického občana

- z tematického okruhu „občan, občanská společnost a stát“ - občan jako odpovědný člen společnosti
- z tematického okruhu „principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“ - osobní zodpovědnost, právní řád, dodržování předpisů a norem, pracovní morálka

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - zvyky a tradice národů Evropy

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; důležitost integrace jedince v profesních vztazích, základní morální normy

Environmentální výchova

- z tematického okruhu „ekosystémy“ - kulturní krajina
- z tematického okruhu „základní podmínky života“ - voda, vzduch, půda (vzájemná propojenost jednotlivých složek, jejich význam pro život rostlin);
- z tematického okruhu „lidské aktivity a problémy životního prostředí“ - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady; životní prostředí, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině
- z tematického okruhu „vztah člověka k prostředí“ - přírodní zdroje, řešení odpadového hospodářství; příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci; náš životní styl, prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví;

Mediální výchova

- z tematického okruhu „kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- z tematického okruhu „tvorba mediálního sdělení“ - příspěvek pro školní časopis – recept, návod, monotematické vydání
- z tematického okruhu „práce v realizačním týmu“ - utvoření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

Kompetence k učení

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů a pomůcek při práci i v běžném životě

Kompetence k řešení problémů

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

Kompetence komunikativní

- využívání informačních a komunikačních prostředků ke kvalitnímu a účinnému komunikování s okolním světem
- formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů, naslouchání druhých a zapojování se do diskuse
- orientaci v nákresech a plánech, formulování a plánování pracovních postupů

Kompetence sociální a personální

- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro

možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

- spolupráci ve skupině, na základě vytvořených pravidel pracovat v týmu, učí ohleduplnému jednání s druhými lidmi, k poskytnutí rady nebo pomoci, k přijímání zodpovědnosti za své konání
- hodnocení práce své i práce druhých, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, k respektování různých hledisek a ocenění práce druhých

Kompetence občanské

- respektování individuálních rozdílů, k povinnosti postavit se proti fyzickému a psychickému násilí, útlaku a hrubému zacházení
- pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- používání pracovního nářadí a dodržování pracovních postupů
- dodržování vymezených pravidel a zásad bezpečnosti práce
- přistupování k výsledkům pracovních činností z hlediska kvality, hospodárnosti a zdraví
- orientaci v základních aktivitách potřebných k podnikání, chápání podstaty a rizika podnikání

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Přiměřeně věku se učí podle pokynů vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Jednoduché pracovní postupy z tradičních i netradičních materiálů	
Pod přímým vedením se učí pracovat podle předloh a šablon	Jednoduché pracovní postupy pod přímým vedením podle šablon	OSV- sebepoznání a sebepojetí (jak se promítá mé já v mém chování, moje vztahy k druhým)
Seznamuje se s různými tradicemi a informace se učí využívat při práci s různým materiálem	Využití tradic a lidových zvyků	Prv
Podle pokynů volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pomůcky, nástroje a náčiní - funkce a využití	
Učí se dodržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Učí se zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Práce se stavebnicí	
Učí se pracovat podle slovního návodu a připravených šablon	Práce se slovním návodem a se šablonami	
Seznamuje se se zásadami hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti	Prv
Provádí pozorování přírody	Pozorování přírody	Prv
Seznamuje se s péčí o nenáročnou rostlinu	Péče o nenáročnou rostlinu	Prv
Podle pokynů se učí pracovat se správnými pomůckami, nástroji a náčiním	Nástroje a náčiní, pomůcky	
Seznamuje se s dodržováním zásad hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Poznává prostředí kuchyně	Prostředí kuchyně	Prv
Učí se připravit stůl pro jednoduché stolování	Jednoduchá úprava stolu	Prv
Učí se chovat vhodně při stolování	Pravidla správného stolování	Prv
Seznamuje se se základy hygieny a bezpečnosti práce, učí se udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch	Základy hygieny a bezpečnosti práce	

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Přiměřeně věku vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Jednoduché pracovní postupy a operace z tradičních i netradičních materiálů.	
Učí se pracovat podle slovního návodu, předloh a šablon	Jednoduché pracovní postupy a operace z tradičních i netradičních materiálů. Stříhání, mačkání, trhání, vystřihování, překládání, skládání, navlékání, aranžování, dotváření, opracování a třízení.	Prv - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností).
Při práci s různým materiálem se snaží využívat prvky lidových tradic	Využití tradic a lidových zvyků při práci s různým materiálem	
Učí se přiměřeně věku volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů	
Snaží se dodržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Je schopen zvládnout elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Sestavování stavebnicových prvků. Montážní a demontážní práce.	OSV - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). EV - Vztah člověka k prostředí (přírodní zdroje, řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci)
Pracuje podle slovního návodu a připravených šablon	Práce podle slovního návodu. Práce s připravenými šablonami.	
Učí se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Osvojování správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, plánování a vlastní pracovní činnosti. Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti.	
Provádí pozorování přírody a zaznamená výsledky	Pozorování přírody. Zaznamenání výsledků.	EV - Vztah člověka k prostředí (přírodní zdroj odpadového hospodářství, prostředí a zdraví); Lidské aktivity a problémy životního prostředí (životní prostředí, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině).
Učí se pečovat o nenáročnou rostlinu	Základy péče o pokojové květiny (otírání listů, zalévání, kypření).	EV - Základní podmínky života (voda, vzduch, půda)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Poznává nářadí a pomůcky a správně s nimi pracuje	Poznávání pěstitelského materiálu, nářadí a pomůcek. Práce s pěstitelským materiálem, nářadím a pomůckami.	OSV - Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od svého nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku).
Učí se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Orientuje se v prostředí kuchyně	Prostředí kuchyně - nádobí, spotřebiče, vybavení.	Prv - Doma; Kultura stolování; Zásady bezpečnosti při pohybu v kuchyni.
Připraví stůl pro jednoduché stolování	Příprava stolu pro jednoduché stolování. Prostírání.	
Snaží se chovat vhodně při stolování	Zásady správného a kulturního stolování.	OSV - Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc).
Učí se udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Základy hygieny a bezpečnosti práce. Udržování čistoty pracovních ploch, organizace pracovního postupu.	

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Jednoduché pracovní postupy z tradičních i netradičních materiálů	MKV-lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost)
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Jednoduché pracovní postupy a operace	
Při práci s různým materiálem využívá prvky lidových tradic	Využití tradic a lidových zvyků při práci s různým materiálem	VV,ČJ
Přiměřeně věku volí vhodné pracovní pomůcky,nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Vlastnosti materiálů,funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů	Prv
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Práce montážní a demontážní	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce podle slovního návodu a předlohy	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	Prv
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pozorování přírody,hodnocení výsledků pozorování	Prv
Pečuje o nenáročné rostliny	Péče o nenáročné rostliny	Prv
Podle pokynů volí správné pomůcky,nástroje a náčiní podle druhu pěstitelských činností	Nástroje a náčiní,pomůcky	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	
Seznamuje se se základním vybavením kuchyně	Základní vybavení kuchyně	
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Výběr a nákup potravin,jednoduchá úprava stolu	Prv,VV
Chová se vhodně při stolování	Pravidla správného stolování	EGS-Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch,dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	Zásady hygieny a bezpečnosti práce	

Vzdělávací obsah předmětu

4. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří jednoduchými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	MKV - lidské vztahy (spolupráce lidí)
Seznámí se při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.)	VV , Př, EV - vztah člověka k životnímu prostředí (prostředí a zdraví)
Seznámí se a používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje - funkce využití	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce;	Pořádek na pracovním místě, poskytnutí první pomoci (dle svých schopností a možností)	
Montuje a demontuje stavebnice	Stavebnice, sestavování modelu	M - krychle, kvádr OSV - kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Pracuje podle slovního návodu, předlohy	Práce s návodem, předlohou	JČ - popis pracovního postupu
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pořádek na pracovním místě a zásady hygieny a bezpečnosti práce	EV - vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, pozoruje pěstitelské pokusy	Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	Př - živá a neživá příroda EV - základní podmínky života (voda, ovzduší, půda)
Ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny	Pěstování pokojových rostlin ze semen v místnosti	
Pracuje podle druhu pěstitelských činností se správnými pomůckami a nástroji	Pomůcky a nástroje pro pěstitelské činnosti	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	VDO - občan, občanská společnost s stát (přijímat odpovědnost za své činy)
Zná základní vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně	
Pomáhá s přípravou jednoduchého pokrmu	Jednoduché pohoštění ze studené kuchyně	VI - tradiční pokrmy v různých regionech OSV – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)
Učí se dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování	Jednoduché prostírání, rodinný stůl, chování u stolu	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	Udržování čistoty a pořádku, čisticí prostředky	EV - vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)

Vzdělávací obsah předmětu

5. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	MKV - Lidské vztahy (spolupráce lidí)
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.)	VV , Př EV - Vztah člověka k životnímu prostředí (prostředí a zdraví)
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje - funkce využití	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pořádek na pracovním místě, poskytnutí první pomoci (dle svých schopností a možností)	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Práce se stavebnicemi - plošnými, konstrukčními, prostorovými	M - krychle, kvádr OSV - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem	JČ - popis pracovního postupu
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pořádek na pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce. První pomoc při úraze	EV - Vztah člověka k prostředí (Prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	Př - živá a neživá příroda
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Pěstování pokojových rostlin ze semen v místnosti i na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	EV - Ekosystémy (kulturní krajina)
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Pomůcky, nástroje a náčiní pro pěstitelské práce	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	VDO - Občan, občanská společnost s stát (přijímat odpovědnost za své činy)
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, vařič, sporák	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Příprava jednoduchých snídaní a přesnídávek, nápoje	VI - tradiční pokrmy v sousedních státech OSV – Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Slavnostní prostírání - rodinný stůl pro oslavu narozenin, Vánoce. Pravidla správného stolování	EGS - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Udržování pořádku a čistoty, používání čisticích prostředků. Zásady hygieny a bezpečnosti práce.	EV - Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Vzdělávací obsah předmětu

6. a 7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
<p>Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v základních technických materiálech, popíše a využívá jejich vlastnosti při práci s nimi ▪ používá vhodné pracovní nástroje, nářadí a pomůcky pro práci s různými technickými materiály ▪ užívá racionální pracovní postupy při práci s vybranými technickými materiály 	<p>Základní technické materiály - dřevo, kovy, plasty - jejich materiálové vlastnosti a využití v praxi. Práce s vybranými technickými materiály. Měření a orýsování materiálu, upínání materiálu, dělení materiálu, tvarování materiálu, opracování a úprava jeho povrchu, spojování materiálu.</p>	<p>F - vlastnosti materiálů, jednotky, měření Př - druhy dřevin</p>
<p>Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<p>Technický náčrt, technický výkres, návod. Zpracování technického náčrtu jednoduchého výrobku.</p>	<p>M - geometrie (metrika a rýsování základních geometrických útvarů)</p>
<p>Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.</p>	<p>Organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu, potřeba materiálu, nářadí a pomůcek. Zpracování pracovního postupu výroby jednoduchého výrobku.</p>	<p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (stanovení cílů, plánování a organizace vlastní činnosti)</p>
<p>Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<p>Návrh a zhotovení jednoduchého výrobku z vybraného technického materiálu.</p>	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování)</p>
<p>Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci se dřevem i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím. Poskytne první pomoc při úrazu.</p>	<p>Obecné zásady bezpečnosti práce se dřevem, kovy a plasty, zásady poskytování první pomoci s ohledem na možná poranění při jejich ručním opracování.</p>	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ		
Zná a uplatňuje základní podmínky pro pěstování rostlin <ul style="list-style-type: none"> ▪ zná různé druhy půd, jejich složení, vlastnosti ▪ zvládá jednoduché pracovní postupy práce s půdou, ví jak zpracovat půdu před setím a sázením ▪ pozná běžné druhy plevelů a škůdců ▪ má základní znalosti o výživě a ochraně rostlin a ochraně půdy, upřednostňuje ekologická hlediska 	ZÁKLADNÍ PODMÍNKY PRO PĚSTOVÁNÍ Půda a její vlastnosti. Druhy půdy. Zpracování půdy. Výživa rostlin - přirozená a umělá hnojiva. Ochrana rostlin a půdy proti škůdcům a plevelům.	EV - Vztah člověka k prostředí (náš životní styl, prostředí a zdraví) Prv, Přv, Př - podmínky pro pěstování rostlin.
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování okrasných rostlin	OKRASNÉ ROSTLINY Poznávání hlavních druhů. Pěstování vybraných okrasných rostlin včetně množení.	
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	Používání okrasných rostlin v interiéru a exteriéru. Výzdoba oken a balkónů. Sušení rostlin pro pozdější použití do vazeb, jednoduchá vazba.	OSV - Kreativita (pružnost nápadů, originalita)
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování ovocných rostlin <ul style="list-style-type: none"> ▪ zná význam ovoce pro zdraví člověka ▪ zná běžně pěstované ovocné rostliny a jejich využití 	OVOCNÉ ROSTLINY Význam pěstování ovocných rostlin. Druhy ovocných rostlin. Pěstování a množení vybraného druhu ovocných rostlin. Ochrana, sklizeň, uskladnění a zpracování ovoce.	Přv, Př - druhy ovoce
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování zeleniny <ul style="list-style-type: none"> ▪ zná význam zeleniny pro zdraví člověka ▪ dokáže rozdělit zeleninu podle užitkové části na košťálovou, kořenovou, plodovou, luskovou, cibulovou a listovou ▪ zná pojmy osivo, sadba, výpěstky, způsoby setí a sázení 	ZELENINA Význam pěstování zeleniny pro člověka. Rozdělení zeleniny. Poznávání osiva, sadby a výpěstků. Pěstování vybraných druhů zeleniny. Rychlení vybraného druhu.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství) Přv, Př - druhy zeleniny
Orientuje se v základních druzích léčivých rostlin naší přírody, zná jejich léčivé účinky, zásady jejich sběru, sušení a uchovávání. Uvědomuje si možnost zneužívání některých léčivých rostlin jako drogy.	LÉČIVÉ ROSTLINY. Rostliny a zdraví člověka. Základní druhy léčivých rostlin. Rostliny jedovaté. Léčivé účinky bylin. Pěstování vybrané rostliny. Sběr, sušení a uchovávání léčivých rostlin. Léčivé rostliny jako drogy a jejich zneužívání.	Přv - návykové látky a zdraví

Základní škola a mateřská škola Dvorce, okres Bruntál, příspěvková organizace, Olomoucká 336
Školní vzdělávací program

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	PRAKTICKÉ PRÁCE NA POZEMKU. Správná technika pletí, kypření, okopávání, zalévání. Podzimní sklizeň výpěstků, podzimní úprava záhonů, podzimní úklid okolí školy. Jarní úklid okolí školy, příprava záhonů, setí a sázení vybraných druhů užitkových a okrasných rostlin. Údržba a ukládání pracovního nářadí a pomůcek.	OSV - Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině)
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	BEZPEČNOST PŘI PRÁCI Hygiena při práci. Vhodné oblečení. Bezpečnost práce.	
Prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat v domácnosti a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	CHOVATELSTVÍ Chov zvířat v domácnosti. Podmínky pro chov. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty	Hygiena a bezpečnost chovu. První pomoc při úrazu způsobeného zvířaty	

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	KUCHYNĚ. Základní vybavení kuchyně. Kuchyňské spotřebiče, zásady jejich bezpečného používání.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Udržování pořádku a čistoty. Bezpečnost a hygiena provozu.	
Orientuje se v základních druzích potravin a jejich racionálním využití ve výživě. ▪ rozlišuje základní druhy potravin, zná jejich základní využití ▪ orientuje se v základních zásadách ukládání, skladování a konzervace potravin ▪ umí sestavit základní jídelníček	POTRAVINY Výběr, nákup, skladování potravin. Skupiny potravin. Sestavování jídelníčku.	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. ▪ dodržuje hygienické zásady a bezpečnost při přípravě pokrmů ▪ ovládá základní postupy při přípravě pokrmů ▪ orientuje se v základních druzích nápojů	PŘÍPRAVA POKRMŮ Úprava pokrmů za studena. Základní způsoby tepelné úpravy - vaření, dušení, pečení, smažení, grilování. Základní postupy při přípravě pokrmů. Nápoje.	OSV - Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci) MV - Tvorba mediálního sdělení (příspěvek do školního časopisu - recept, návod, monotematické vydání); Práce v realizačním týmu (utvoření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti) EGS - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	ÚPRAVA STOLU A STOLOVÁNÍ Jednoduché prostírání . Obsluha a chování u stolu. Slavnostní stolování v rodině. Zdobné prvky a květiny na stole.	OSV - Komunikace (komunikace v různých situacích; Kreativita (pružnost nápadů, originalita)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
SVĚT PRÁCE		
<p>Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ umí k jednotlivým povoláním přiřadit odpovídající pracoviště, jednotlivé druhy pracovních prostředků a konkrétní pracovní objekty ▪ má základní představu o potřebných kvalifikačních, zdravotních a osobních požadavcích k vykonávání konkrétních povolání ▪ orientuje se ve vztahu nabídky a poptávky na trhu práce 	<p>TRH PRÁCE</p> <p>Povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností. Požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní. Vztah nabídky a poptávky na trhu práce.</p>	<p>Inf – vyhledávání informací na internetu OSV - Mezilidské vztahy (respektování, podpora, pomoc); Komunikace (komunikace v různých situacích); Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)</p>
<p>Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p>	<p>VOLBA PROFESNÍ ORIENTACE</p> <p>Osobní zájmy, schopnosti, vlastnosti, fyzické předpoklady, zdravotní stav a jejich vlivy na volbu profesní orientace. Sebepoznávání.</p>	<p>MKV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, důležitost integrace jedince v profesních vztazích, základní morální normy)</p>
<p>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.</p>	<p>MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ</p> <p>Význam vzdělání. Možnosti školního vzdělání - česká vzdělávací soustava. Náplň učebních a studijních oborů. Přijímací řízení. Informace a poradenské služby.</p>	<p>Inf – vyhledávání informací na internetu OSV - sebepoznání a sebepojetí; seberegulace a sebeorganizace; poznávání lidí; komunikace; hodnoty, postoje, praktická etika. VDO - Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti)</p>

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví. Zná možnosti úspor energie v domácnosti	FINANCE A PROVOZ DOMÁCNOSTI Rozpočet domácnosti - příjmy a výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk. Ekonomika domácnosti.	OSV - Komunikace (komunikace v různých situacích), Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování)
Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu. Chová se ekologicky při provozu, údržbě a úklidu domácnosti, zná základní pravidla třídění odpadu v domácnosti	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Údržba a úklid domácnosti - postupy, čisticí prostředky a jejich dopad na životní prostředí. Odpad a jeho likvidace - ekologie. Údržba oděvů a textilií (praní, žehlení). Drobné opravy oděvů.	OSV - Komunikace (komunikace v různých situacích), Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování) EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady) MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	HYGIENA A BEZPEČNOST V DOMÁCNOSTI Bezpečnost a ochrana. Zdraví při práci. První pomoc při úrazu. Ochrana pracovního a životního prostředí.	
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů. Umí jako ne kvalifikovaná osoba provádět jejich drobnou domácí údržbu.	ELEKTROTECHNIKA V DOMÁCNOSTI Elektrické spotřebiče, elektronika a sdělovací technika v domácnosti. Bezpečnost a ekonomika provozu. Nebezpečí úrazu elektrickým proudem - bezpečnost práce. Elektrická instalace v budově (elektrická přípojka, elektroměr, elektrické obvody - světelné a zásuvkové jističe). Drobná domácí údržba - elektrikářské práce (vypínání a zapínání automatických jističů, výměna žárovky, bezpečná manipulace s prodlužovací šňůrou, drobná údržba běžných elektrospotřebičů).	F – elektrické přístroje a zařízení MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)
SVĚT PRÁCE		
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	ZAMĚSTNÁNÍ - pracovní příležitosti v obci (regionu). Psaní životopisu. Pohovor u zaměstnavatele. Problémy nezaměstnanosti. Úřady práce. Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	ČJ - životopis Inf – vyhledávání informací na internetu VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (osobní odpovědnost, právní řád, dodržování předpisů a norem, pracovní morálka) OSV - Komunikace (komunikace v různých situacích)

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Má nejzákladnější představu o podmínkách, možnostech a formách podnikání a základní legislativě, která tuto činnost upravuje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ má nejzákladnější představu o podmínkách a možnostech podnikání ▪ zná nejčastější formy podnikání ▪ má nejzákladnější představu o předpisech pro drobné podnikání (živnostenský zákon, obchodní zákon, občanský zákon, zákoník práce) 	<p>PODNIKÁNÍ</p> <p>Druhy a struktura organizací.</p> <p>Nejčastější druhy podnikání.</p> <p>Drobné a soukromé podnikání.</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování)</p>

5. 20 Volitelné předměty

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Naší snahou je, aby nabídka volitelných předmětů kopírovala jednotlivé vzdělávací oblasti RVP ZV.

5. 20. 1 Volitelný předmět: Dramatická výchova

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Dramatická výchova** je volitelný předmět zařazený na druhém stupni v sedmém ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodina. Výuka probíhá v multifunkční učebně.

Dramatická výchova náleží do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Spolu s výtvarnou, hudební a literární výchovou patří svým obsahem mezi esteticko výchovné předměty a souvisí také s některými tématy vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Zahrnuje spontánní i improvizované jednání, různé hry a cvičení, zaměřené na rozvoj hlasových a pohybových dovedností, smyslové vnímání, obrazotvornost, představivost, tvořivost. Dramatická výchova používá celou řadu metod a postupů, se kterými se běžně setkáváme ve výuce, např. vyprávění, diskuse, výtvarné zpracování aj.

Obsah výuky je zaměřen na sebepoznání jedince, jeho výchovu a schopnost orientace se sama v sobě, na mezilidské vztahy, rozpoznávání problémů. Žákům pomáhá vyrovnat se s různými fyzickými a emocionálními obtížemi, uvědomovat si svou hodnotu a dále se jako osobnost rozvíjet.

Obohacením předmětu jsou návštěvy divadelních představení.

V dramatické výchově se rozvíjí většina kompetencí, převládajícími jsou tvořivost, komunikace a kooperace, řešení problémů.

Vzdělávání v předmětu směřuje:

- k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o vlastní vnímání, cítění, prožívání a představy
- k rozvíjení tvůrčího potenciálu a kultivování projevů
- k uvědomění si sebe sama jako svobodného jedince
- k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- z tematického okruhu „poznávání lidí“ – chyby při poznávání lidí
- z tematického okruhu „mezilidské vztahy“ - chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- z tematického okruhu „komunikace“ – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů, pravda, lež a předstírání v komunikaci)
- z tematického okruhu „hodnoty, postoje, praktická etika“ – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost
- z tematického okruhu „kreativita“ – tvořivost v mezilidských vztazích

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- kořeny a zdroje evropské civilizace

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „lidské vztahy“ – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého
- z tematického okruhu „kulturní diference“ – poznávání vlastního kulturního zakotvení

Mediální výchova

- tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní rozhlas, časopis
- práce v realizačním týmu – komunikace, spolupráce v týmu

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Dramatická výchova vyžíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k sebehodnocení
- u žáků rozvíjíme schopnosti čtení s porozuměním
- vytváříme příležitosti pro rozvíjení myšlení žáků
- učíme uplatňovat získané znalosti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat vlastního úsudku, kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí
- vedeme žáky k obhajobě svých rozhodnutí i přijímání zodpovědnosti za jejich důsledky

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k toleranci, naslouchání a respektování názorů ostatních
- u žáků podporujeme dodržování vhodné komunikace se spolužáky, učiteli, dospělými
- umožňujeme žákům spolupracovat a vzájemně komunikovat ve skupinách
- vedeme žáky k obhajobě vlastního názoru vhodným způsobem
- učíme žáky využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, otevřenosti, pomoci, toleranci a porozumění
- umožňujeme zapojování všech žáků do společných činností a rozvíjíme jejich pocit zodpovědnosti za splnění dílčích částí
- povzbuzujeme žáky k přijímání různých rolí a úkolů, podporujeme u nich zdravou sebedůvěru
- učíme žáky pracovat v týmu, poznávat vlastní schopnosti i schopnosti svých spolužáků a využívat je k efektivní spolupráci

Kompetence občanské

- vytváříme demokratické prostředí s možností demokratického projevu žáka
- formujeme jejich postoje k hodnotám
- vedeme žáky k pocitu zodpovědnosti za dodržování společně přijímaných pravidel a rozhodnutí

Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle předem stanoveného a dohodnutého postupu
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí k vlastnímu rozvoji, přípravě na budoucnost, k dalšímu vzdělávání

Vzdělávací obsah předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla.	Práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla. Artikulační cvičení.	Hudební výchova – práce s dechem, tvoření tónů. OSV - technika řeči, výraz řeči, řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
Propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých.	Verbální a neverbální vyjadřování. Komunikace v běžných životních situacích pravda, lež a předstírání v komunikaci.	Výchova k občanství – Jednání, prožívání. OSV - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, specifické komunikační dovednosti
Rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí.	Vstup do role, jevištní postava. Monologické formy – vstup do tématu „rétorika“, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů, pravda, lež a předstírání v komunikaci.	Výchova k občanství – Komunikace, konflikt, typy konfliktů, chování při konfliktu. MKV - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého
Přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jeho výsledku.	Tvorba mediálního sdělení pro školní rozhlas. Článek do školního časopisu.	OSV - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc MV - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní rozhlas, časopis,
Přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jeho výsledku.	Dramatizace literární předlohy.	MV - komunikace, spolupráce v týmu OSV - tvořivost v mezilidských vztazích Literární výchova – dramatizace, přednes.
Pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky.	Činohra, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima, loutkové divadlo.	MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení Návštěva divadla v Opavě.
Pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky.	Komedie, tragedie, drama.	Literární výchova – divadlo VMEGS - kořeny a zdroje evropské civilizace Návštěva divadla v Opavě.

5. 20. 2 Volitelný předmět: Literární seminář I.

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět *Literární seminář I.* je volitelný předmět, který navazuje na vzdělávací oblast **Český jazyk a literatura** a bude vyučován 1 hodinu týdně v osmém ročníku. Výuka bude probíhat v multifunkční učebně. Volitelný předmět Literární seminář I. umožňuje žákům získávat takové dovednosti a znalosti, které vedou k tomu, aby dokázali správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Cílem výuky tohoto předmětu je rozvíjení základních čtenářských návyků, poznávání základních literárních druhů, postihování specifických znaků různých žánrů a autorů. Žáci se naučí formulovat vlastní názory na přečtené dílo. U žáků budeme podněcovat zájem o četbu.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ – poznávání vlastního kulturního zakotvení
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- z tematického okruhu „etnický původ“ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; odlišnosti jiných sociokulturních skupin;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení schopnosti čtení s porozuměním
- efektivnímu využívání školní knihovny a studovny
- porozumění obsahu osvojovaných pojmů, pochopení vztahů a souvislostí mezi nimi
- účasti žáků v soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- samostatnému řešení problémů, volbě vhodných způsobů řešení, logickému postupu při řešení problémů
- kritickému myšlení, uvážlivým rozhodnutím, obhájení vlastního názoru a zhodnocení svých rozhodnutí, uvědomování si zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- spolupráci a vzájemné komunikaci ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- ke spolupráci ve skupině, na základě vytvořených pravidel práce v týmu, učí se ohleduplnému jednání s druhými lidmi, k poskytnutí rady nebo pomoci, k přijímání zodpovědnosti za své konání
- k hodnocení práce své i práce druhých, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, k respektování různých hledisek a ocenění práce druhých

Vzdělávací obsah předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu. Dramatizace.	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium Literární výchova
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, názory na dílo.	Záznam hlavních myšlenek. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Vlastní četba, diskuze o knihách.	MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení Výtvarná výchova Literární výchova
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Poezie, próza, drama. Žánry lyrické, epické, dramatické.	EGS - lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě Hudební výchova Literární výchova
Porovnává různá ztvárnění téhož tématu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Námět a téma díla. Hlavní hrdina. Sledování DVD. Návštěva divadelního představení. Návštěva filmového představení.	MKV - multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; odlišnosti jiných sociokulturních skupin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa Literární výchova

5. 20. 3 Vyučovací předmět: Literární seminář II.

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Literární seminář II.** je volitelný předmět, který navazuje na vzdělávací oblast **Český jazyk a literatura** a bude vyučován 1 hodinu týdně v devátém ročníku. Výuka bude probíhat v multifunkční učebně. Volitelný předmět Literární seminář II. blíže a podrobněji seznamuje žáky s vývojem česky psané literatury.

Cílem výuky tohoto předmětu je seznámení žáků s počátky česky psané literatury a jejími hlavními představiteli.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- z tematického okruhu „rozvoj schopností poznávání“ - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- z tematického okruhu „Evropa a svět nás zajímá“ - lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě

Multikulturní výchova

- z tematického okruhu „kulturní diference“ – poznávání vlastního kulturního zakotvení
- z tematického okruhu „lidské vztahy“ – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- z tematického okruhu „etnický původ“ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
- z tematického okruhu „multikulturalita“ - multikultura jako prostředek vzájemného obohacování, naslouchání druhým; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; odlišnosti jiných sociokulturních skupin;

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

Kompetence k učení

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení schopnosti čtení s porozuměním
- efektivnímu využívání školní knihovny a studovny
- porozumění obsahu osvojovaných pojmů, pochopení vztahů a souvislostí mezi nimi
- účasti žáků v soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- samostatnému řešení problémů, volbě vhodných způsobů řešení, logickému postupu při řešení problémů
- kritickému myšlení, uvážlivým rozhodnutím, obhájení vlastního názoru a zhodnocení svých rozhodnutí, uvědomování si zodpovědnosti

Kompetence komunikativní

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- spolupráci a vzájemné komunikaci ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- ke spolupráci ve skupině, na základě vytvořených pravidel práce v týmu, učí se ohleduplnému jednání s druhými lidmi, k poskytnutí rady nebo pomoci, k přijímání zodpovědnosti za své konání
- k hodnocení práce své i práce druhých, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, k respektování různých hledisek a ocenění práce druhých

Vzdělávací obsah předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Lidová slovesnost.	OSV - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium Literární výchova. EGS - lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy, rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Doba písemnictví staroslověnského a latinského.	MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti) Dějepis
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Vznik česky psané literatury.	MKV - poznávání vlastního kulturního zakotvení
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Literatura doby husitské.	Dějepis
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Humanismus a renesance.	Dějepis
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Literatura doby pobělohorské.	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře.	Počátky literatury národního obrození.	

5. 20. 4 Volitelný předmět: Cvičení z anglického jazyka

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět *Cvičení z anglického jazyka* je zařazen do 9. ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodina. Je zaměřen na rozšiřování a prohlubování slovní zásoby žáka. Pozornost se rovněž soustřeďuje na vyhledávání a uvědomování si již probraných gramatických celků v rámci užitých materiálů. Důraz je kladen na rozvoj kritického čtení jako inspiraci pro rozvoj čtenářské gramotnosti v hodinách anglického jazyka.

Důležitou roli hraje i propojení mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka a rozvoj základních řečových dovedností. Hlavním cílem je naučit žáka porozumět obsahu textu, vyhledat klíčová slova a dále je umět použít. Učit žáka pracovat s textem do hloubky, snížit objem pojmů, které se musí naučit a dále pak zadávat autentické čtecí úkoly, tedy pracovat s novinovými články, webovými stránkami a podobně.

Ve výuce jsou uplatňovány především četba, dialogy, skupinové vyučování, poslech, reprodukce textu, samostatná práce žáků. Při výuce se využívá her a tvořivé činnosti, recitace, dramatizace, zpěvu, programu PC, krátkodobých projektů. Tyto aktivity by měly žáky zaujmout a přivést je ke čtení, ke knihám a to nejen cizojazyčným.

Dále pak různé obrázky, předměty, časopisy – autentické texty, knihy, pracovní listy - vybarvování, lepení. Využívá se říkanek, písniček, filmu apod. V rámci výuky jsou žáci vedeni k práci se slovníkem, vyhledávání informací atd. Žáci se snaží získané dovednosti a zkušenosti uplatnit a použít v praktickém životě a při komunikaci s cizojazyčným okolím.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu *Cvičení z anglického jazyka* využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání vhodných informací a jejich využití při řešení problémů a úloh

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme ke vzájemné komunikaci na příslušné úrovni znalostí jazyka
- vytváříme žákům podmínky k vzájemnému dialogu, pochopení sdělení v daném jazyce
- vedeme žáky k vzájemné ohleduplnosti , pochopení a pomoci

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky pro práci ve skupinách a vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, vytváříme příjemnou atmosféru v týmu
- vedeme žáky k vytváření schopností sebehodnocení, používání argumentace

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů a postojů druhého

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dobré organizaci práce

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák se zapojí aktivně do všeobecné debaty ke zvolenému tématu.	Aktivity před čtením – všeobecná diskuze o tématu na základě obrazového materiálu, nadpisu, vysl. úryvku aj.	
Žák v anglickém textu identifikuje a následně interpretuje klíčové informace, odpoví správně na otázky. Žák dále spolupracuje při zanášení klíčových dat do dotazníkové tabulky a zaujímá k informacím svůj postoj.	Čtení textu s porozuměním, nácvik kritického čtení. Dialog, vyplňování dotazníku. Čtení pro pochopení hlavní myšlenky (<i>reading for gist / skimming</i>), čtení pro získání konkrétní informace (<i>reading for detail / scanning</i>) či práce s lexikálními či gramatickými jednotkami a kategoriemi. Čtení s otázkami, čtení s předvídaním, debata s autorem („žáci zkoumají, co se jim autor ... snaží říct, proč to chce říct a jak to vyjádřil“), dílno čtení („žák si po stanovený čas tiše čte; zapisuje si svoje vlastní osobní reakce na četbu do podvojného deníku ... sdílí se spolužáky dojmy z četby“)	
Svoje postoje a důvody vysvětlí, používá argumenty vycházející ze získaných informací z textu. S ostatními členy týmu žák spolupracuje – diskutuje a vyvrací nebo respektuje jejich názory.	Skupinová práce. Projekty. Vyhledávání nadbytečných informací v textu pro svá konečná rozhodnutí - podvojný deník, grafická schémata (“žáci čtou text, odlišují informace, které považují za nedůležité, od důležitých, známé od nových, důvěryhodné a pochybné”) Třídění a generalizování informací. Debata, hraní rolí (role play).	
Žák propojuje stávající a nově získané informace. Vytváří osobní interpretaci na základě vlastních znalostí a zkušeností.	Práce s textem v různé podobě – četba, poslech. Ústní reflexe textu, jeho analýza v písemné rovině (osobní záznamy z četby, poslechu v kombinaci s četbou apod.).	
Žák vytváří vlastní krátké texty.	Produktivní psaní. Literární dopisy („žáci si obvykle ve dvojicích formou krátkých osobních dopisů vzájemně sdělují své čtenářské zážitky a úvahy“)	

5. 20. 5 Volitelný předmět: Fyzikální praktikum

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět ***Fyzikální praktikum*** navazuje na výuku fyziky. Praktika si mohou zvolit žáci 8. nebo 9. ročníku a v učebním plánu jsou vymezena týdenní časovou dotací 1 hodina. Z praktických důvodů je vyučován ve dvouhodinových celcích jednou za dva týdny.

Fyzikální praktikum výrazně napomáhá žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci si osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovedností soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vzdělávání v předmětu fyzikální praktikum:

- směřuje žáka k poznávání fyzikálních zákonitostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovednosti pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a jevy
- rozvíjí spolupráci při řešení laboratorních úloh
- hlavní důraz klade na praktické činnosti realizující se formou pokusu, experimentu či měření
- vede žáky k vytváření a ověřování hypotéz, k osvojování základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- učí žáky aplikovat poznatky v praktickém životě

Formy a metody práce:

- skupinové práce
- laboratorní práce
- názorně demonstrační metoda
- videoprojekce
- práce s učebnicí, odbornou literaturou a internetem
- měření, zpracování získaných údajů, jejich vyhodnocení a vyvozování závěrů

Výuka probíhá ve specializované učebně fyziky. Řád učebny je součástí vybavení učebny a dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět ***Fyzikální praktikum*** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti ***Člověk a příroda***:

- **zeměpis**: magnetické póly Země, kompas
- **matematika**: základní matematické operace, trojčlenka, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce

Zařazená průřezová témata:

- navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- vzájemné respektování, uvědomování si odpovědnosti za své jednání (MV)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- pochopení základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí a postavení člověka v přírodě (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu *Fyzikální praktikum* využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- vyhledávat, třídit a vyhodnocovat informace
- osvojit si základní fyzikální pojmy a vztahy mezi nimi.
- používat správnou odbornou terminologii
- samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získané informace
- pomocí vhodných metod docházet k řešení a závěrům

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy, nalézat a formulovat jádro problému, najít vhodný způsob řešení
- vyhodnotit získaná fakta, ověřit si prakticky správnost řešení problému
- využít vlastního úsudku, činit uvážlivá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky písemnou i ústní formou
- vést komunikaci při práci ve skupině a respektovat názor druhých
- prezentovat svoji práci, vhodně argumentovat a přijímat kritiku

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracovat

Kompetence občanské

- upřednostňovat obnovitelné zdroje energie
- uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu - dodržovat pravidla slušného chování
- respektovat názory ostatních a dokázat formulovat své vlastní názory

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla v souladu s řádem učebny, školním řádem a bezpečnostními předpisy
- plnit úkoly v dohodnuté kvalitě a v zadaném termínu

Vzdělávací obsah předmětu

8. nebo 9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Změří zadané fyzikální veličiny příslušnými měřidly. Dodrží zásady přesného měření.	Délka, opakované měření délky. Hmotnost, rovnoramenné váhy. Objem, odměrné válce. Teplota, teploměry.	OSV – rozvoj manuálních schopností
Sestaví návod měření. Zaznamená, zpracuje a vyhodnotí získané údaje.	Měření fyzikálních veličin.	ICT, práce na počítači
Charakterizuje magnetické síly. Znázorní magnetické indukční čáry. Dokáže zmagnetizovat feromagnetickou látku.	Magnet. Magnetické pole a jeho znázornění. Magnetizace látky.	Zeměpis póly Země
Nakreslí schéma elektrického obvodu. Sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod. Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností.	Elektrický obvod. Vodič, izolant.	
Zjistí z jakého materiálu je vyrobeno těleso.	Hustota.	
Předpoví, zda se délka či objem tělesa zmenší nebo zvětší při změně teploty.	Teplotní roztažnost různých látek.	Fotografie ICT, práce na počítači
Čtení z grafu. Rozliší druhy pohybů. Znázorní grafem závislost dráhy na čase a rychlosti na čase.	Pohyb tělesa.	ICT, práce na počítači
Dokáže pomocí pohybových zákonů objasnit běžné situace v lidském životě a řešit problémový úlohy z praxe.	Posuvné účinky síly – Newtonovy zákony	OSV – spojení teorie s praxí
Využívá s porozuměním vztah $p=F:S$ při řešení úloh z praxe. Vysvětlí zmenšení a zvětšení tlaku v praxi.	Deformační účinky síly.	EV – silniční doprava, snížení tlaku na komunikace
Využívá s porozuměním vztah $F_t=F \cdot f$ při řešení úloh z praxe. Vysvětlí zmenšení a zvětšení třecí síly v praxi.	Tření	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Chápe souvislost hydrostatického tlaku a hloubky potápění. Sleduje chování těles z různých materiálů v kapalině.	Hydrostatický tlak. Plavání těles.	
Chápe rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie.	Zdroje energie. Druhy elektráren, jejich výhody a nevýhody.	ICT, práce na počítači
O významných fyzicích si dokáže z dostupných zdrojů získat potřebné informace.	Významní fyzici.	Knihovna – encyklopedie, různé knihy ICT, práce na počítači

5. 20. 6 Volitelný předmět: Praktika ze zeměpisu

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět navazuje na učivo zeměpisu 6. ročníku. Znalosti žáků rozšiřuje zejména v praktických dovednostech. Obsahové vymezení zeměpisného praktika má naučit žáky pracovat s geografickými informacemi, zdroji geografických dat, pojmy z kartografie a topografie, s regiony světa. Předmět je určen pro žáky 7. a 8. ročníku.

Náplní 7. ročníku jsou kapitoly z praktického zeměpisu. Žáci si rozšiřují znalosti při práci s mapou, glóbusem a busolou. Získané znalost využijí při orientaci v terénu.

V 8. ročníku si žáci prohloubí dovednosti nezbytné pro cestování. Naučí se vytvořit jednoduché mapy blízkého okolí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu Praktika ze zeměpisu využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- žákům předkládat dostatek informačních zdrojů a impulsů a následně je vést k samostatnému vyhledávání informací, jejich třídění, zpracovávání a efektivnímu využití v praxi

Kompetence k řešení problému

- nabízet žákům různé informační zdroje (mediální, počítačové, internet aj.), které vedou k řešení problému

Kompetence komunikativní

- vést žáky k využívání všech dostupných informačních a komunikačních médií v geografii

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny.	Z – Glóbus a mapa
Žák aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	Určování hlavních a vedlejších světových stran.	Z – Zeměpisné souřadnice – poledníky a rovnoběžky
Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech. Využívá buzolu a mapu v terénu.	Pohyb podle mapy a azimutu. Odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu.	
Žák určí polohu daného místa na globusu pomocí zeměpisné sítě.	Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti.	Z – Glóbus a mapa

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Hlavní kartografické produkty: plán, mapa. Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky.	Z – Glóbus a mapa
Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře.	Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace.	Z - Znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách.
Žák vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech.	Projekty – plány vybraných míst obcí, ve kterých žáci žijí.	Z – Místní krajina
Žák vyhledává a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů.	Jízdní řády.	

5. 20. 7 Volitelný předmět: Biologická praktika

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět je určen pro žáky 7. a 8. ročníku s hlubším zájmem o poznání přírody a jejich zákonitostí. Ve své náplni navazuje na učivo přírodopisu, které prohlubuje a rozšiřuje. V tomto předmětu se žáci budou zabývat činnostmi, pro které není prostor při běžném vyučování.

Obsahově je výuka předmětu zaměřena:

- na upevnění a prohloubení poznatků z botaniky, zoologie a biologie člověka
- na praktické sledování organismů v přírodě a vztahy mezi nimi
- na hodnocení stavu životního prostředí v naší obci, možnost jeho ochrany
- na seznámení se s chráněnými druhy rostlin a živočichů v regionu i v ČR
- na mikroskopická pozorování živých i neživých přírodnin a organismů
- na tvorbu přírodopisných sbírek
- na práci ve školním skleníku
- na uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě
- přírodovědné vycházky a dle možností i exkurze

Obsahové zaměření prolíná od 7. přes 8. ročník a jednotlivé oblasti jsou postupně rozvíjeny, rozšiřovány a upevňovány s různým obsahem.

Forma realizace:

Výuka v rámci volitelného předmětu Biologická praktika je realizována 1x týdně v rozsahu 1 vyučovací hodiny v 7. ročníku. Výuka může následně probíhat i v rámci 8. ročníku. Výuka probíhá v přírodovědné učebně. K samostatné práci mají žáci k dispozici elektronové mikroskopy se snímací kamerou, potřeby k mikroskopování, odbornou literaturu, odborné pomůcky. Výuka také probíhá na školním pozemku (skleník). K dispozici mají zahradnické nářadí. K organizačním formám výuky patří laboratorní činnost, poznávací vycházky, výlety, odborné exkurze, práce na školním pozemku (skleník).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu Biologická praktika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody
- učíme žáky správně používat odbornou terminologii
- učíme žáky organizovat, plánovat a vyhodnocovat jejich činnost
- podporujeme u žáků samostatnost a tvořivost
- učíme žáky zpracovávat a použít získané informace

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k řešení problémových situací
- učíme žáky některým problémům předcházet
- učíme žáky spolupracovat a komunikovat s druhými a vyslechnout si jejich názor

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- výsledky jejich práce vždy vyhodnotíme, kvalitní práci pochválíme
- vedeme žáky k prezentaci výsledků jejich práce
- usilujeme o vytvoření pozitivního pracovního prostředí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování vlastních myšlenek
- vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi
- netolerujeme agresivní a hrubé chování

Kompetence sociální a personální

- usilujeme o vytvoření přátelské atmosféry
- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci

- vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- respektujeme individualitu žáka
- podporujeme skupinovou práci
- posilujeme u žáků sebedůvěru a pocit zodpovědnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- upevňujeme pozitivní formy chování žáků
- vedeme žáky k úctě k druhým lidem i k sobě samotným
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí i ochraně jejich zdraví

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

7.-8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytvoří a napíše laboratorní protokol. Ovládá práci s lupou. Popíše mikroskop a najde hledaný objekt. Zakreslí nákres do laboratorního protokolu.	Laboratorní protokol, práce s mikroskopem	
Zvládá výběr a zpracování samostatného tématu. Určí etapy činnosti své práce, připraví dostupný materiál, stanoví metodiku práce. Pozoruje, provádí experimenty. Dokumentuje a vyhodnotí svoje poznatky. Prezentuje a obhajuje svoji práci.	Samostatné práce zaměřené na určité téma a její písemné a praktické provedení	
Zvládá práci ve skupině. Pracuje společně na zadaném úkolu. Vyhledává, zpracovává a používá získané informace. Formuluje vlastní myšlenky v písemné a mluvené formě. Spolupracuje s ostatními spolužáky a vyslechne si jejich názory. Prezentuje a obhajuje svoji práci.	Projekty, práce s odbornou literaturou	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé i neživé přírody.	Exkurze, besedy, vycházky, praktické metody	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytvoří a napíše laboratorní protokol.		
Vytvoří mikroskopický preparát.	Mikroskopická stavba rostlinných a živočišných buněk	
Pozoruje druhy plastidů a pletiv, prvoků a mikroorganismů.		
Rozpozná a uvede zástupce rostlin a zařadí je do systému.	Určování rostlin	
Vytváří herbáře, výstavky.		
Popíše stavbu těla.	Pozorování živočichů	
Rozpozná a uvede zástupce živočichů a zařadí je do systému.		
Orientuje se v základních funkcích orgánových soustav a lidských orgánů.	Lidské tělo	
Pojmenuje a umístí orgány lidského těla.		
Provádí testy na svém těle.		
Vypreparuje a pozoruje části těla živočichů.	Pitva	
Pozoruje vnější a vnitřní stavbu těla živočichů.		
Ovládá správnou techniku setí, výsadby, plení, kypření, okopu, rytí.	Zahradnické práce na školním pozemku	
Zná způsoby sklizně, uskladnění, zazimování a užití základních druhů ovoce a zeleniny.		
Rozlišuje druhy rostlin a aplikuje své poznání v běžném životě.		
Dodržuje hygienu a bezpečnost při práci.		
Spolupracuje ve skupině a dohodne se na způsobu a provedení práce.		

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Vytvoří a napíše laboratorní protokol.		
Rozpozná chráněné druhy rostlin a živočichů.	Ochrana životního prostředí	
Posoudí stav životního prostředí.		
Uvede příklady ochrany životního prostředí.		
Zná a uplatňuje způsoby recyklace tříděného odpadu.		

5. 20. 8 Volitelný předmět: Cvičení z informatiky

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět *Cvičení z informatiky* je žákům nabízen v osmém nebo devátém ročníku s týdenní časovou dotací 1 hodina. Výuka předmětu prohlubuje základní úroveň informační gramotnosti. Umožňuje žákům získat širší znalosti a hlubší dovednosti při ovládnutí výpočetní techniky a orientovat se ve světě informací.

Volitelný předmět *Cvičení z informatiky* je zaměřen především na rozvoj dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na tvůrčí řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, s důrazem na činnostní charakter učení. Žáci rozvíjejí a získávají další dovednosti v oblasti moderních informačních technologií, zdokonalují se ve vyhledávání informací, jejich zpracování pomocí běžně dostupného aplikačního software (textové, grafické a tabulkové editor), prezentaci výsledků své práce (prezentační software), rozvíjejí své komunikační dovednosti. Žáci tak navazují na základ získaný v rámci povinného předmětu *Informatika*.

Svým obsahem a pojetím předmět směřuje k tomu, aby žáci získané dovednosti uplatnili pro svůj vlastní profesní rozvoj

Výuka probíhá na specializované učebně informatiky. Počet žáků ve skupině by ideálně neměl z hlediska potřebné míry individualizace výuky přesáhnout 10 žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu cvičení z informatiky využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly žáky vedeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- žáky učíme pracovat s nápovědou u jednotlivých programů, vedeme je k využívání odborné literatury

Kompetence k řešení problémů

- způsobem zadávání úloh a projektů žáky vedeme k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které mají více různých a různě efektivních řešení
- při samostatné práci v roli konzultanta žáky vedeme vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktické realizaci a rozvíjení svého tvořivého potenciálu.

Kompetence komunikativní

- žákům umožňujeme využívat dostupné komunikační technologie
- při komunikaci žákům vštěpujeme dodržování vžitých konvencí a pravidel slušnosti.

Kompetence sociální a personální

- při společných projektech žáky učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci
- při řešení úkolů poskytujeme žákům možnost diskutovat o podstatě a způsobech řešení, učíme je vzájemně respektovat své často odlišné názory
- žákům umožňujeme hodnotit výsledky své práce i práce ostatních, přitom je vedeme k ohleduplnosti a taktu, učíme je citlivě vzájemně posuzovat schopnosti a pracovní úsilí sebe i svých spolužáků

Kompetence občanské

- žáky vedeme k respektování a dodržování legislativních, morálních a etických hledisek při práci s výpočetní technikou a informacemi,
- při práci s informačními technologiemi žáky vedeme ke kritickému myšlení při posuzování obsahu informací, které mohou objevit zejména prostřednictvím internetu, při elektronické komunikaci a pod.

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou,
- žáky vedeme k přesnosti, pečlivosti a trpělivosti při řešení zadávaných úkolů,
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Vzdělávací obsah předmětu

8. nebo 9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Využívá informace z různých informačních zdrojů, posuzuje jejich aktuálnost, relevanci a věrohodnost. Při práci s informacemi respektuje etická a legislativní hlediska.</p>	<p>Samostatné a aktivní vyhledávání informací k danému problému, jejich třídění podle významu, aktuálnosti a věrohodnosti. Etická a legislativní hlediska práce s informacemi, zásady citace použitých informačních zdrojů.</p>	
<p>Zpracovává informace v textové, tabulkové a grafické podobě samostatně i v týmové spolupráci. Navrhuje použití vhodného aplikačního software. Uplatňuje algoritmický přístup k řešení problémů.</p>	<p>Tvorba složitějších textových dokumentů, pokročilé formátování, požívání stylů a šablon. Tabulkový editor, zpracování různých typů dat pomocí vzorců a jednoduchých funkcí, tvorba jednoduchých maker. Tvorba a úprava obrázků s použitím bitmapových a vektorových grafických editorů. Práce s digitální fotografií. Tvorba a realizace grafických návrhů různých tiskovin. Tvorba jednoduchých animovaných gifů.</p>	
<p>Zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím multimediálních technologií.</p>	<p>Tvorba náročnějších prezentací s využitím pokročilých funkcí prezentačního software. Návrh a realizace různých druhů tiskovin s využitím programu MS Publisher. Práce s interaktivní tabulí, tvorba jednoduché interaktivní prezentace.</p>	

5. 20. 9 Volitelný předmět: Ruční práce

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět **Ruční práce** je určen žákům se zájmem o získání a případné zdokonalení svých dovedností při práci zejména s textilními materiály. Jsou využívány různé kreativní techniky jako např. pletení, háčkování, korálkování apod.

Obsahově je výuka předmětu zaměřena:

- v 7. ročníku na vyšívání, kde se žáci naučí základní techniky stehů a dokáží vyrobit jednoduché ozdobné výrobky. Výuka je průběžně doplňována o další kreativní techniky – pedik a pod.
- v 8. ročníku na háčkování, kde si žáci osvojí základní techniky háčkování a zhotoví jednoduché výrobky. Výuka je průběžně doplňována o další kreativní techniky – korálkování a pod.
- v 9. ročníku na pletení, kde si žáci osvojí základní techniky pletení a zhotoví jednoduché výrobky. Výuka je průběžně doplňována o další kreativní techniky – výroba bižuterie a pod.

Forma realizace:

Výuka v rámci volitelného předmětu Ruční práce je realizována 1x týdně v rozsahu 1 vyučovací hodiny v 7. ročníku. Výuka může následně probíhat i v rámci vyšších ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu Ruční práce využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání vhodných informací a jejich využití při řešení problémů a úloh

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dobré organizaci práce
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

7. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák si osvojil základy techniky vyšívání.	Úvod do vyšívání.	
Žák vyšívá jednoduché vzory podle předlohy.	Druhy stehů, vzory a návody na vyšívání.	
Žák kombinuje několik vyšívacích přízí a látek.	Vytváření vzorů na látku pomocí jehly a vyšívací příze.	
Žák tvoří papírové ruličky z papíru.	Motání ruliček – papírový pedik.	
Žák vyrobí drobné dekorace z papírových ruliček.	Pletení produktů - podkova, srdíčko nebo obyčejný kruh, dozdobené barevnou stuhou.	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

8. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák si osvojil základy techniky háčkování.	Úvod do háčkování.	
Žák vytvoří základní řetízkové oko, krátký sloupek.	Základní vzory háčkování.	
Žák zakončí háčkovaný model základní technikou.	Zhotovení jednoduchých modelů.	
Žák ovládá při háčkování kombinaci příze se stuhou. Prezentuje své výrobky.	Vytváření ozdobných dekorací.	
Žák byl seznámen s postupy při korálkování.	Úvod do korálkování.	
Žák používá korálky a vytváří jednoduché modely.	Práce s korálky, drátky, základními nástroji a bižuterními komponenty. (Výroba náušnic, náramků a jiných šperků).	

Vzdělávací obsah volitelného předmětu

9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák si osvojil základy techniky pletení.	Úvod do pletení.	
Žák vytvoří hladce a obrace oka.	Práce s přízemi a jehlicemi.	
Žák používá jednoduché pletací vzory a vytváří jednoduché modely.	Pletení jednoduchých modelů.	
Žák vyrobí konkrétní modely, spojí díly a případně dozdobí model.	Spojování dílů a konečná úprava pleteného modelu. (Zdobení korálky, výšivkou,) PROJEKT – pletení oblečků na panenky pro MŠ	
Žák pracuje s různým materiálem pro výrobu bižuterie.	Zhotovení bižuterie – šperky z příze, korálků, perliček, aj.	

5. 20. 10 Volitelný předmět: Sportovní hry

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět *Sportovní a pohybové hry* jsou součástí zájmové tělesné výchovy ve škole a plní cíle v návaznosti na povinnou tělesnou výchovu. Přispívají ke zvyšování tělesné zdatnosti a k harmonickému tělesnému a pohybovému rozvoji žáka. Slouží k aktivnímu odpočinku, pohybové relaxaci a zejména k uspokojování zájmů a potřeb žáků. Při sportovních a pohybových hrách klademe důraz na vlastní hru, její techniku, taktiku, zvláštnosti, pravidla a bezpečnost.

Obsahové zaměření sportovních a pohybových her :

- sportovní hry
- gymnastika
- plavání
- netradiční sporty a hry
- atletika
- posilování

Obsahové zaměření prolíná od 7. – 9. ročníku a jednotlivé oblasti jsou postupně rozvíjeny, rozšiřovány a upevňovány. Tato koncepce umožní podle možností školy vytvářet pro jednotlivé aktivity skupiny s různým věkovým složením, případně skupiny dívčí a chlapecké.

Vyučovací předmět sport a pohybové hry přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků těmito společnými strategiemi:

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve volitelném předmětu Sportovní a pohybové hry vyžíváme k utváření klíčových kompetencí postupy a strategie, které umožňují žákům získat:

Kompetence k učení:

- poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou, systematickému sledování vývoje své fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů:

- přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní:

- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva, otevírání prostoru o diskusi o taktice družstva
- pořizování záznamů ze sportovních činností

Kompetence sociální a personální:

- dodržování pravidel fair play
- prezentaci a podpoře myšlenek olympijského hnutí
- rozvoji spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Občanské kompetence:

- podpoře aktivního sportování
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- schopnosti poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- emočnímu i věcnému seznámení se škodlivostí používání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní:

- dodržování pravidel ve sportu, v celém životě
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace

Vzdělávací obsah předmětu

7. až 9. ročník

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem a usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti.	Kondiční cvičení a posilování s různým typem náčiní a náradí jako trénink a podpora pro jednotlivé sportovní aktivity	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	Zdravý životní styl a jeho význam pro rozvoj sportovních činností a aktivit.	VZ – zdravá výživa, drogy
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Pravidla bezpečnosti, chování a ochrana zdraví při výkonu sportovních činností a pohybu v jednotlivých sportovních areálech a prostředích. Zásady první pomoci při lehčích poraněních a úrazech.	Př – biologie člověka
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	MÍČOVÉ HRY Volejbal Basketbal Kopaná Házená NETRADIČNÍ SPORTY Florbal Badminton	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje při herních činnostech a rekreačních aktivitách.	LEHKÁ ATLETIKA Rozvoj síly, rychlosti a vytrvalosti Štafetový běh Skok daleký Rozvoj obratnosti Pohybové hry – soutěže	
Uvědomuje si význam plavání pro správný tělesný a duševní vývoj. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Uvědomuje si možná nebezpečí ve vodě a dodržuje pravidla bezpečnosti. Zvládá dva plavecké styly.	PLAVÁNÍ	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí vzdělávání žáků je hodnocení jeho průběhu a výsledků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky.

Jeho cílem je poskytnout žákovi v procesu jeho učení zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje, jak má postupovat, aby případné nedostatky odstranil. Bezprostřední spjatost hodnocení s každou činností žáka, jeho včasnost a věcnost, současně posiluje preventivní charakter hodnocení, jeho motivační funkci a přispívá tak významně ke zvyšování efektivity učení.

Při hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vycházíme z těchto zásad:

1. Hodnotit systematicky a průkazně
2. Přistupovat k hodnocení objektivně, věcně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi
3. Zaměřovat se primárně na pozitivní výkony žáka, na jeho individuální pokrok, bez srovnávání s ostatními
4. Být otevřený k žákům i rodičům, stanovit, vysvětlit a dodržovat jasná a srozumitelná kritéria pro hodnocení
5. Umožnit žákům účast na hodnocení

Jako základní způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání používáme ve všech ročnících a vyučovacích předmětech klasifikaci.

Slovní hodnocení využíváme jako doplňkový způsob umožňující lépe postihnout individuální výkony žáka a jejich trendy. Na rozdíl od klasifikace může slovní hodnocení také obsahovat vždy alespoň částečně pozitivní motivaci. Jsme si přitom vědomi jeho důležitosti v oblasti vnitřní motivace žáka v procesu učení i jeho významu ve vztahu k posuzování úrovně dosahování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí. Budeme ho proto postupně rozvíjet a posilovat jeho význam.

Za důležitou součást hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání považujeme sebehodnocení žáků. Umožňuje jim sebezpoznání svých schopností, posiluje jejich sebeúctu a upevňuje sebevědomí. Přes sebehodnocení a samokontrolu žáky vedeme k dovednosti pracovat s chybou, chápat chybu jako přirozený prvek v procesu učení, jako výzvu k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole své práce, ale také chápat chybu jako problém, který může a měl by řešit.

Pravidla pro klasifikaci :

1. Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo, žáci mají možnost k procvičení a zažití učební látky
2. Dbáme na to, aby znění úkolů a otázek bylo jasné, aby při zjišťování vzdělávacích výsledků nedocházelo k záměně nepochopení zadání za neznalost.
3. Při klasifikaci přihlížíme v závislosti na charakteru předmětu:
 - k měřitelným výsledkům dílčích výstupů, písemného a ústního ověřování osvojených znalostí
 - k hodnocení zvládnutí rozvíjených předmětových dovedností
 - ke školní práci, aktivitě, pílí a projevené snaze žáka

- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
 - ke schopnosti sebehodnocení
4. Podklady pro klasifikaci získáváme převážně těmito metodami, formami a prostředky
- testování a zkoušky (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
 - pozorování práce žáka ve vyučování a jeho přípravy na výuku, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení
 - rozhovor se žákem ve vztahu k jeho přípravě k práci, komunikaci, spolupráci s ostatními, sebehodnocení
 - rozhovor se zákonnými zástupci žáka
 - konzultace s ostatními vyučujícími, podle potřeby s výchovným poradcem, pracovníky PPP

Pravidla slovního hodnocení:

1. Slovní hodnocení provádíme ústně
2. Slovní hodnocení se snažíme ladit pozitivně
3. Slovní hodnocení prvotně zaměřujeme na konkrétní činnosti žáka, jejich průběh a výsledky
4. Hodnotíme osobní pokrok žáka, porovnáváme jeho aktuální výkon s předchozími výsledky
5. Poskytujeme mu informace, jakým způsobem může dosahovat lepších výsledků v problémových oblastech
6. Slovní hodnocení uplatňujeme:
 - v průběhu i po ukončení jednotlivých činností žáka
 - ve formě individuálních rozhovorů se žákem podle potřeby
 - na závěr prvního a třetího čtvrtletí jako komplexní informaci o práci žáka v jednotlivých předmětech za dané čtvrtletí, kterou s nimi projednáváme za účasti zákonného zástupce

Pravidla sebehodnocení žáků:

1. Prvky sebehodnocení uplatňujeme přiměřeně věku a schopnostem žáka
2. Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle, jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit.
3. Snažíme se používat takové přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení
4. K sebehodnocení přistupujeme teprve tehdy, až je žák schopen uvědomit si, do jaké míry probírané učivo ovládá.
5. Žák má možnost průběžně ústně hodnotit plnění svých studijních úkolů při individuální i skupinové práci, kdy se zamýšlí nad naučenými znalostmi, rozvíjenými dovednostmi a postoji. Vedeme ho k tomu, aby si uvědomil a snažil se popsat
 - jak zvládl plnění daného úkolu (co se mu daří)
 - kde jsou příčiny obtíží a chyb, kterých se dopustil (co mu ještě nejde)
 - jak s nimi může pracovat (jak bude pokračovat dál)
6. Svůj vlastní pokrok při dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech žák hodnotí na závěr prvního a třetího čtvrtletí, kde se snaží popsat:
 - co se za čtvrtletí naučil
 - v čem se zdokonalil
 - v čem by se chtěl zlepšit

Toto hodnocení se žákem projednáváme spolu s hodnocením vyučujících za účasti zákonného zástupce

Hodnocení chování žáků

Důležitou součástí hodnocení je také hodnocení chování a kázně žáků, které je klasifikováno samostatně. Zvláště v této oblasti je velmi důležitý systém pochval a odměňování jako motivujícího a pozitivního aspektu školního života. Aby pochvala ale i výchovné opatření byly funkční, musí se je zákonný zástupce dítěte dozvědět neprodleně.

Seznam příloh:

OBSAH

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
2.1 Úplnost a vybavenost školy	3
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	4
2.3 Charakteristika žáků	4
2.4 Dlouhodobé projekty	4
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	5
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
3.1 Zaměření školy	6
3.2 Společné strategie	7
3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	10
3.5 Začlenění průřezových témat	10
4. Učební plán	15
4.1 Tabulace učebního plánu	15
4.2 Poznámky k učebnímu plánu	18
5. Osnovy předmětů	19
5.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura	19
5.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk	48
5.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk	65
5.4 Vyučovací předmět: Matematika	77
5.5 Vyučovací předmět: Informatika	95
5.6 Vyučovací předmět: Prvouka	103
5.7 Vyučovací předmět: Vlastivěda	115
5.8 Vyučovací předmět: Přírodověda	124
5.9 Vyučovací předmět: Dějepis	133
5.10 Vyučovací předmět: Výchova k občanství	144
5.11 Vyučovací předmět: Fyzika	156
5.12 Vyučovací předmět: Chemie	167
5.13 Vyučovací předmět: Přírodopis	173
5.14 Vyučovací předmět: Zeměpis	184
5.15 Vyučovací předmět: Hudební výchova	198
5.16 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	213
5.17 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	231
5.18 Vyučovací předmět: Tělesná výchova	244
5.19 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti	276
5.20 Volitelné předměty	294
5.20.1 Volitelný předmět: Dramatická výchova	294
5.20.2 Volitelný předmět: Literární seminář I	299
5.20.3 Volitelný předmět: Literární seminář II	302
5.20.4 Volitelný předmět: Cvičení z anglického jazyka	305
5.20.5 Volitelný předmět: Fyzikální praktikum	308
5.20.6 Volitelný předmět: Praktika ze zeměpisu	313
5.20.7 Volitelný předmět: Biologická praktika	316

5.20.8 Volitelný předmět: Cvičení z informatiky	322
5.20.9 Volitelný předmět: Ruční práce	325
5.20.10 Volitelný předmět: Sportovní hry	328
6. Hodnocení žáků	331
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	331
Seznam příloh	334